

LAUREA

AMMATTIKORKEAKOULU

Yhdessä enemmän

Maaseudun kehittämissyhdistys Silmu ry:n ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointi

Pihlavisto, Laura

2014 Hyvinkää

Laurea-ammattikorkeakoulu
Hyvinkää

Maaseudun kehittämissyhdystys Silmu ry:n ohjelmakauden
2007-2013 loppuarviointi

Laura Pihlavisto
Liiketalouden koulutusohjelma, P2P
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2014

Laura Pihlavisto

Maaseudun kehittämissyhdystys Silmu ry:n ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointi

Vuosi 2014 Sivumäärä 77

Tämän opinnäytetyön toimeksiantona laadittiin Maaseudun kehittämissyhdystys Silmu ry:n ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointi. Loppuarvioinnin tarkoituksena oli saada mahdollisimman todenmukainen kuva Silmu ry:n toiminnan laadusta ohjelmakaudella 2007-2013, jotta yhdistys voi parantaa toimintaansa entisestään ohjelmakaudelle 2014-2020. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan loppuarvioinnissa saatuja tuloksia ja verrataan niitä SILMU ry:n toimeksiantosta Aino Toivion opinnäytetyönä vuonna 2012 tekemässä väliarvioinnissa saatuihin tuloksiin.

Opinnäytetyö koostui teoreettisesta osuudesta sekä käytännön toteutuksen kuvauksesta. Teoria-alueessa käsiteltiin Leader-toimintaa, hankkeen määritelmää, toteuttamista ja hanketukia, projektien ja ohjelmien arviointia tutkimusmenetelminä kyselytutkimus ja teemahaastattelu. Käytännön toteutuksessa saatuja tuloksia kuvataan sanallisen kerronnan lisäksi erilaisilla kaavioilla.

Tutkimus toteutettiin tekemällä kysely sähköisellä e-lomakkeella sekä teemahaastattelu haastatteleamalla puhelimitse Silmu ry:n toiminta-alueen kuntien edustajia. Kyselylomakkeet laadittiin käyttäen materiaalina Silmu ry:n aiemmin toteuttamia kyselyjä. Lomakkeita laadittiin neljä: yksi yrityksille, yksi hanketoimijoille, yksi sidosryhmille ja yksi keskeytyneissä hankkeissa mukana olleille toimijoille. Koska Silmu ry on suomen- ja ruotsinkielinen yhdistys, Silmu ry käännäti lomakkeet myös ruotsin kielelle. Molemmat lomakkeet lähetettiin sähköpostitse vastaajille, ja vastaaja sai valita, kumman kieliseen lomakkeeseen vastasi. Puhelinhaastatteluja varten laadittiin kysymykset valmiiksi ja haastattelut toteutettiin jokaisen haastateltavan itse ehdottamana ajankohtana.

Kyselytutkimukseen saatiin 47 vastausta ja yhdeksää kunnan edustajaa haastateltiin puhelimitse. Vastaajat olivat pääosin erittäin tyytyväisiä Silmu ry:n toimintaan. Etenkin Silmu ry:n henkilöstö koettiin ystävälliseksi, ammattitaitoiseksi ja kannustavaksi. Silmu ry sai vastaajilta myös paljon kiitosta siitä, että kysyttäessä sai vastauksia ja apua nopeastikin. Vastaajien mielestä lomakkeet ja kirjalliset ohjeet olivat kuitenkin hyvin vaikeaselkoisia, ja Silmu ry:n henkilökunnan avun tärkeyttä etenkin hankkeen alkuvaiheessa korostettiin. Myös kuntien yhteyshenkilöt kokivat pääosin yhteistyön Silmu ry:n kanssa erittäin onnistuneeksi. He toivoivat kuitenkin enemmän kuntakohtaista informaatiota sekä Silmu ry:n tiedotuksen suuntaamista enemmän ruohonjuuritasolle.

Asiasanat: Leader-toiminta, hanke, arviointi, kyselytutkimus

Laura Pihlavisto

Final evaluation of the program period 2007-2013 of Silmu ry

Year	2014	Pages	77
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to make a final evaluation of the program period 2007-2013 of Silmu ry. This was done to get an accurate picture of the quality of the association's operations in the program period 2007-2013 so that Silmu ry could improve their operations for the new program period 2014-2020. This thesis presents the results that were obtained from the final evaluation and they are compared to the results that Aino Toivio obtained from the mid-term evaluation that she implemented as her thesis in 2012.

The thesis consists of a theoretical part and practical contribution to the implementation of the final evaluation. The theory consists of leader activities, project definition, implementation of projects, project and program evaluation and survey research methods including questionnaires and interviews. In the practical implementation, the results obtained are described in the verbal narrative in addition to different kinds of charts.

The survey was conducted by sending a questionnaire using an electronic e-form and by implementing telephone interviews of contact persons of the municipalities. The questionnaire forms were drawn up using the material of the previously used questionnaire forms that Silmu ry offered. Four forms were drawn up; one for companies, one for project operators, one for stakeholders and one for those companies and project operators that had been involved in projects that were interrupted. Since Silmu ry is bilingual, the forms were also translated into Swedish by SILMU ry. Both versions of the questionnaires were sent to the respondents and they could choose which of the two languages they preferred to use to answer the questionnaire. For the telephone interviews the questions were prepared in advance and the interviews were implemented on the time that each respondent had suggested.

47 responses were received to the questionnaire survey and nine contact persons of the municipalities were interviewed. The respondents were mostly very satisfied with Silmu ry's activities. Particularly the staff were seen as friendly, professional and encouraging. The respondents also felt that if they asked questions or needed help, Silmu ry always helped and gave quick answers. Respondents felt that the forms and written instructions were, however, sometimes very difficult to understand. Contact persons of the municipalities thought that the co-operation with Silmu ry had been successful. They, however, would like to receive more municipality-specific information.

Keywords : Leader activities, project, evaluation, questionnaire survey

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Leader-toiminta	7
2.1	Hankkeen määritelmä	10
2.2	Hankkeen suunnitteluvaihe.....	11
2.3	Hankkeen toteutusvaihe	12
2.4	Hankkeen päätösvaihe	13
2.5	Hanketuet	13
2.5.1	Yleishyödyllinen kehittämishanke	14
2.5.2	Yleishyödyllinen investointihanke	15
2.5.3	Elinkeinojen kehittämishanke.....	15
2.5.4	Koulutus- ja tiedonvälityshanke	16
2.5.5	Alueiden väliset ja kansainväliset hankkeet.....	16
2.6	Yritystuet	17
2.6.1	Investointituki	18
2.6.2	Kehittämistuki	18
2.6.3	Käynnistystuki.....	18
3	Projektien ja ohjelmien arviointi	19
3.1	Ohjelman ja projektin eroja	21
3.2	Projektien ulkoinen ja sisäinen arviointi.....	22
3.3	Itsearviointi projektin eri vaiheiden aikana	24
3.4	Kyselytutkimus.....	25
3.5	Teemahaastattelu.....	27
3.5.1	Puhelinhaastattelu	28
4	Tutkimusmenetelmät ja käytännön toteutus	29
5	Tulokset.....	30
5.1	Kyselyn tulokset	31
5.2	Puhelinhaastatteluiden tulokset.....	46
6	Kehittämisehdotukset ja jatkotoimenpiteet	48
7	Arviointi.....	53
	Lähteet	55
	Kuviot	58
	Liitteet.....	59

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Maaseudun kehittämissyhdistys Silmu ry, ruotsiksi Landsbygdens utvecklingsförening Silmu rf. Silmu ry on Leader-toimija, jonka toiminta-alueeseen kuuluu Artjärven, Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Pornaisen, Pukkilan ja Sipoon kuntien alueet. (SILMU ry:n toiminta-alue 2013.) Yhdistys toimii yhteistyössä kuntien, yritysneuvontaorganisaatioiden, kuntien elinkeinopäälliköiden tai vastaavien, Uudenmaan ELY-keskuksen, Itä-Uudenmaan kylät ry:n sekä viranomaisten kanssa. Silmu ry tukee alueen toimijoita heidän kehittämistyössään aktiivisella ja rahoittamalla Leader-hankkeita. Lisäksi Silmu ry tarjoaa koulutusta ja tiedonvälitystä sekä neuvontaa ja opastusta mm. tarjolla olevista rahoitusvaihtoehdoista. (SILMU ry:n säännöt 2013.) Toimeksiantonani oli tehdä Silmu ry:n ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointi. Opinnäytetyön teema liittyy läheisesti opintoihini, sillä projektijohtaminen ja projektityöskentely ovat keskeinen osa liiketalouden projektijohtamisen opintoja.

Loppuarvioinnin tarkoitus oli arvioida ohjelmakauden 2007-2013 onnistumista sekä kartoittaa Silmu ry:n palveluiden ja toimintojen kehittämistarpeita ja selvittää, millaisia mielikuvia hanketoimijoilla ja sidosryhmillä on Silmu ry:n toiminnasta. Saadun tiedon pohjalta tavoitteena oli laatia kehitysehdotukset tulevaisuuteen. Saatua tietoa hyödyntäen Silmu ry pystyy kehittämään toimintaansa tulevaisuudessa, jo käynnissä olevalla ohjelmakaudella 2014-2020. Silmu ry on teettänyt aiemmin ainakin kaksi väliarviointia. Toinen näistä tehtiin opinnäytetyönä. Saatuja tuloksia verrattiin Aino Toivion vuonna 2012 opinnäytetyönään tekemässä Silmu ry:n väliarvioinnissa saatuihin tuloksiin. Myös Toivion opinnäytetyössä tehtiin kyselytutkimus, ja samantyyppisiä lomakkeita käytettiin materiaalina myös tämän kyselytutkimuksen kyselylomakkeita laadittaessa.

Arvioinnin tavoitteena oli saada tietoa siitä, miten Silmu ry on toiminut yhteistyössä sidosryhmien ja hanketoimijoiden kanssa sekä miten Silmu ry voisi tulevalle ohjelmakaudelle toimintaansa kehittää. Konkreettisimpina tavoitteina oli saada hyvät, mielenkiintoiset ja selkeät kyselylomakkeet sekä korkea vastausprosentti. Edellisessä opinnäytetyössä sidosryhmille suunnatussa kyselyssä vastausprosentiksi saatiin 33 % ja hanketoimijoille suunnatussa kyselyssä 30 % ja tässä työssä lähetettiin tavoittelemaan vähintään samaa. Haastatteluista puolestaan oli tavoitteena saada selkeät, jotta haastateltavilta saataisiin mahdollisimman laadukkaat vastaukset. Tavoitteena oli myös saada mahdollisimman moni kunnan yhteyshenkilö vastaan puhelinhaastatteluun.

Tässä opinnäytetyössä paitsi tuotettiin uutta tietoa, myös verrattiin saatuja tuloksia Toivion väliarvioinnissa saamiin tuloksiin. Toivion tutkimuksessaan saamista vastauksista kävi ilmi, että Silmu ry:n toimintaa pidettiin tärkeänä ja palvelua hyvänä. Kehitettävää vastaajien mie-

lestä oli ollut Silmu ry:n tiedottamisessa. Kehitysehdotuksissa Toivion kyselyyn vastanneet vastaajat olivat toivoneet muun muassa säännöllisen sähköposti-informaation lähettämistä kunnille sekä sosiaalisen median käyttöönottoa. Lisäksi vastauksissa toivottiin kenttätöiden määrän ja Silmu ry:n tunnettuuden lisäämistä. Hanketoimijoiden vastauksista nousi esille myös, että hankkeen toteutuksen suurimmiksi ongelmakohdiksi koettiin prosessin hitaus, maksuhakemuksen tarkat vaatimukset sekä suuri liitteiden määrä. Tässä opinnäytetyössä verrataan saatuja tuloksia muun muassa edellä mainittuihin havaintoihin, jotta nähdään, miten Silmu ry:n toiminta on vastaajien mielestä kehittynyt, ja miten sitä pitäisi vielä kehittää.

Tämä opinnäytetyö tarjosi loistavat puitteet sekä hyödyntää liiketalouden projektijohtamisen opintojani että oppia uutta. Opinnäytetyössä tutkittiin projektien, hankkeiden ja ohjelmien toteuttamista, mutta uutta näkökulmaa toi se, että maaseudun kehittämiseen tähtäävät hankkeet sekä niiden rahoitus olivat minulle uusi ulottuvuus, mikä teki teoriantakin opiskelemisesta mielenkiintoisempaa. Pääsin myös hiomaan Excel-taitojani, sillä työhön kuului paljon erilaisten graafisten kuvioiden laatimista.

2 Leader-toiminta

Leader-toiminnan pääajatuksena on kehittää maaseutua hyödyntämällä kehittämistyössä paikallista asiantuntemusta ja osaamista. Leader-rahoituksella voidaan tukea esimerkiksi yritysten perustamista, kehittämistä ja investointeja, kansainvälistä toimintaa, kylien elinvoimaisuutta sekä harrastusmahdollisuuksia. Termi ”Leader” on lyhenne ranskankielisistä sanoista ”Liason Entre Actions de Developpement l’Economie Rurale”, jonka voi suomentaa muutamallakin eri tavalla, muun muassa: ”maaseudun taloudellisten kehitystoimien väliset yhteydet” tai ”maaseudun taloudellisen toiminnan yhdyssiteiden vahvistaminen”. Kaikista suomennoksista käy kuitenkin ilmi Leader-toiminnan ydinajatus maaseudun kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sektorirajat ylittäen sekä elinkeinokysymysten tärkeys maaseudun kehittämisessä. (Konsala 2012, 8.) Maaseudun kehittämissyönteiset kannustavatkin maaseudun asukkaita kehittämään omaa kotiseutuaan. Yhdistysten tarkoituksena on innostaa, aktivoida, tiedottaa, kouluttaa ja toimia hankkeiden toteuttajien apuna. (Leader-toimintaryhmät 2013.)

Leader-toiminta on koko Euroopan Unionin laajuista ja EU pyrkiikin varmistamaan, että jokaisella EU:n kansalaisella on yhtäläinen mahdollisuus saada EU:n tukea. EU:n väestöstä 55 % asuu maaseudulla ja sen pinta-alasta yli 90 % on maaseutua. Leader-ryhmiä EU:n alueella toimii yli 2000. (Mitä on Leader? 2014.) Paikallinen Leader-ryhmä saa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastolta budjetin oman toiminta-alueensa Leader-hankkeiden yhteisrahoittamista varten. Ennen kuin paikallisille Leader-ryhmille myönnetään tukea maaseuturahastosta, edellytetään niiltä paikallisen kehittämissstrategian laatimista, mikä pitää sisällään perusteellisen analyysin paikallisen toimintaryhmän toiminta-alueesta. Tällä on tarkoitus sel-

vittää, mitä paikallinen väestö pitää tärkeimpänä kehittämiskohteena alueellaan sekä selkeyttää, mitkä ongelmat maaseudun asukkaiden mielestä ovat tärkeimmät ongelmakohdat, joiden käsittelemiseen tulisi Leader-rahastoa käyttää. (Maaseudun kehittämisselityksen kysymykset 2014.) Alkaneella ohjelmakaudella 2014-2020 Leader-toiminta jatkuu ja laajenee EU:ssa. Leader-yhdistyksille kaavaillaan maaseuturahaston lisäksi myös muita EU:n rahoitusvälineitä, minkä seurauksena myös Leader-yhdistysten tehtävät ja resurssit lisääntyisivät entistään. (Mitä on Leader? 2014.)

Maaseudun kehittämiseen voidaan pyrkiä esimerkiksi hankkeella, jolla kehitetään maaseudun kulttuuria. Paikalliskulttuuri ja perinteet ovat usein vahvasti mukana Leader-ryhmien toimintasuunnitelmissa. Maaseutukulttuuri ja paikallisidentiteetti ovat vahvasti sidoksissa toisiinsa, joten jotta paikallisidentiteettiä saataisiin kehitettyä, tulee maaseutukulttuurin kehittämiseen panostaa. Kulttuurin katsotaan myös luovan yhteisöllisyyttä, minkä seurauksena maaseutu on helpompi pitää elinvoimaisena, mikä lisää alueen hyvinvointia. Kulttuuri on usein myös alueelle juurruttava tekijä, mikä on tärkeää muuttoliikkeen negatiivisten seuraamusten välttämiseksi. (Niskavirta 2006, 4.) Vanhojen työntekijöiden maaseudulla pitämisen lisäksi kulttuuri voi houkutellessaan maaseudulle myös uusia työntekijöitä. Kulttuurin kehittäminen lisää näkyvyyttä ja tunnettuutta sekä parantaa kylän imagoa. Harrastus- ja muut kulttuurimahdollisuudet lisäävät alueen vetovoimaisuutta. Maaseutujen kasvava huolenaihe onkin vapaa-ajan harrastusten siirtyminen lähikaupunkeihin, mikä muuttaa kyliä nukkumalähiöiksi. (Niskavirta 2006, 6.)

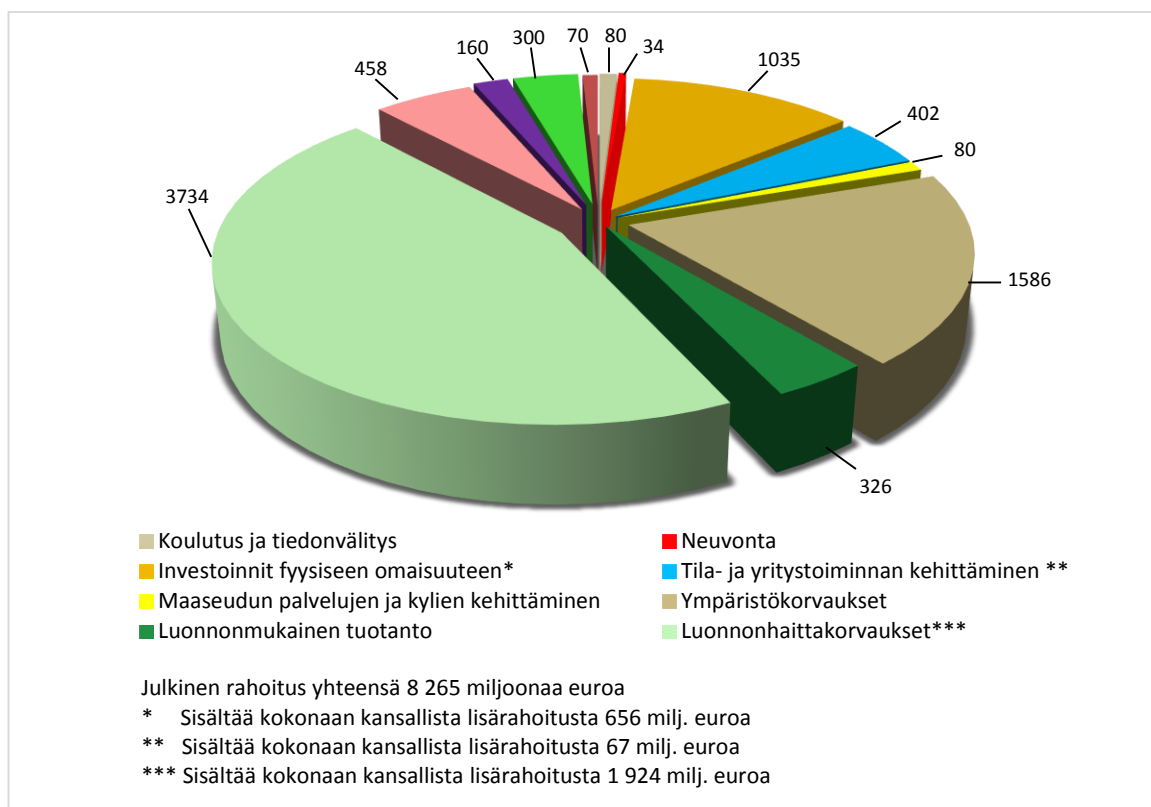
Maaseudun kehittämisen ideat, suunnittelu ja toteutus lähtevät alueen asukkaista ja toimijoista, eli toiminta tapahtuu ruohonjuuritasolla. Ryhmien toiminta perustuu avoimuuteen ja laajaan yhteistyöhön. (Leader-toimintaryhmät 2013.) Suomessa on 56 Leader-ryhmää, jotka valitsevat toteutettavat hankkeet ja luovat omat kehittämissuunnitelmansa. Yksi näistä Leader-ryhmistä on tämän opinnäytetyön toimeksiantaja Maaseudunkehittämisselitys Silmu ry. Yksinkertaistettuna Leader-toiminta koostuu kolmesta osa-alueesta, joita ovat Leader-rahoitus, Leader-neuvonta ja Leader-toiminta. (Mitä on Leader? 2014.)

Leader-rahoitusta voidaan hakea yleishyödylliseen kehittämishankkeeseen, investointihankkeeseen tai yrityshankkeeseen. Hankkeesta riippuen tukea on mahdollista saada 20-90 % hankkeen kuluista. Leader-rahoitusta ovat oikeutettuja hakemaan muun muassa yhdistykset, yritykset, kunnat ja säätiöt. Leader-toiminnassa tärkeimpiä rahoittajia ovat Euroopan Unioni, valtio sekä kunnat. Kuntien Leader-toimintaan sijoittamat eurot tulevat aina moninkertaisina takaisin ja hyöty on sitä suurempi, mitä enemmän Leader-hankkeita kuntalaiset toteuttavat. (Mitä on Leader? 2014.) Kaudelle 2014-2020 julkisen rahoituksen määrä on 8,265 miljardia euroa. EU:n osuus rahoitukseen tulee EU:n maaseuturahastosta eli Euroopan maaseudun kehittä-

tämisen maatalousrahastosta. Kansallinen rahoitus puolestaan sisältää valtion ja kuntien varoja. (Rahoitus 2014.)

Vuosittain jokainen Leader-ryhmä saa käyttöönsä tietyn summan rahaa, jonka puitteissa ryhmän hallituksen tulee valita rahoitettavaksi ne hankkeet, jotka heidän mielestään parhaiten toteuttavat kehittämissuunnitelmassa esitettyjä tavoitteita sekä koko kehittämisohjelmaa, jonka mukaan Leader-ryhmä toimii. Leader-ryhmät voivat siis valita keskittyvätkö ne kehittämään elinkeino- tai yritystoimintaa, parantamaan elinympäristöä vai esimerkiksi kehittämään maaseutumatkailua. Hankevalinnassa Leader-ryhmien tehtävänä on tarkoituksenmukaisuusharkinta ja TE-keskuksilla laillisuusharkinta. Leader-ryhmät antavat hankkeista joko myönteisen tai kielteisen lausunnon ja TE-keskusten on noudatettava tätä lausuntoa, ellei sille ole laillisuusestettä. Käytännössä Leader-ryhmillä on siis suurempi rooli ohjelmien toteutuksessa kuin TE-keskuksilla. (Tapio-Biström & Voutilainen 2007, 23-24.)

Kuvio 1 kuvaa EU:n, Suomen valtion ja kuntien varoista koostuvien julkisten varojen jakautumista. Lisäksi mukana on myös yksityistä rahoitusta, joka voi olla esimerkiksi talkootyötä tai pankkilainan tai säästöjen avulla tehtyjä investointeja. 3734 miljoonalla eurolla rahoitetaan luonnonhaittakorvauksia, 458 miljoonalla eurolla eläinten hyvinvointia, 160 miljoonalla eurolla yhteistyötä ja innovaatioita, 300 miljoonalla eurolla Leader-toimintaa, 70 miljoonalla eurolla teknistä apua, 80 miljoonalla eurolla koulutusta ja tiedonvälitystä, 34 miljoonalla eurolla neuvontaa, 1035 miljoonalla eurolla investointeja fyysiseen omaisuuteen, 402 miljoonalla eurolla tila- ja yritystoiminnan kehittämistä, 80 miljoonalla eurolla maaseudun palvelujen ja kylien kehittämistä, 1586 miljoonalla eurolla ympäristökorvauksia ja 326 miljoonalla eurolla luonnonmukaista tuotantoa. Investoinnit fyysiseen omaisuuteen sisältävät 656 miljoonaa euroa kokonaan kansallista lisärahoitusta, tila- ja yritystoiminnan kehittäminen sisältää 67 miljoonaa euroa kokonaan kansallista lisärahoitusta ja luonnonhaittakorvaukset sisältävät 1 924 miljoonaa euroa kokonaan kansallista lisärahoitusta. (Rahoitus 2014.)

Kuvio 1: Varojen jakautuminen toimenpiteittäin (Rahoitus 2014)

2.1 Hankkeen määrittely

Käytännössä Leader-toimintaa toteutetaan erilaisilla hankkeilla. Hanke ei terminä ole täysin vakiintunut, vaan se saattaa viitata eri asioihin eri organisaatioissa, mikä voi aiheuttaa väärinymmärryksiä. Hanke voi olla synonyymi projekti-sanalle tai se voi tarkoittaa suurta kehitys-ohjelmaa tai aietta, josta on mahdollisesti tulossa tulevaisuudessa projekti. Hanke-sanaa käytetään myös projektimaisista, pienistä toimeksiannoista. (Projektijohtamisen sanastoa 2014.) Tässä opinnäytetyössä hankkeella tarkoitetaan aiheeltaan ja kestoltaan rajattua toimenpidettä, joka lähtee paikallisesta tarpeesta ja jolla on paikalliset toteuttajat. Hankkeen lopullisena tavoitteena on todetun ongelman ratkaiseminen tai jonkin uuden idean kehittäminen käytännön toiminnaksi. (Mikä on hanke? 2014.) Useimmiten maaseudun kehittämishankkeen kesto on kolme vuotta. Hankkeen tarkoitus on kehittää uutta, eikä esimerkiksi ylläpitää jo vakiintunutta toimintaa. Hankkeen onnistuessa sen vaikutukset ovat pitkäkestoisia tai pysyviä. (Ideoista tuloksiksi 2011, 2.)

Yleisesti hankkeen suunnittelu alkaa alustavasta ideasta ja suunnittelun lopuksi päätetään hankkeen ydinasiat. Tämän jälkeen laaditaan hankesuunnitelma ja talousarvio. Hankesuunnitelma muuttuu ja tarkentuu koko hankkeen ajan. Hankkeet ovat tyypillisesti kertaluontoisia, ja niillä on selkeästi määritellyt tarkoitus ja tarve sekä alku ja loppu. Rahoitukselle ja henkilöstölle on yleensä myös asetettu rajat ja hankkeen etenemistä valvoo jokin siihen osoitettu

taho. Tyypillisiä hankkeen epäonnistumiseen johtavia ongelmia ovat hankkeen huono suunnittelu, hankkeen tavoitteen liian väljä rajaaminen, hankkeen henkilöstön osaamisen puutteellisuus tai hankkeen valvonnan laiminlyöminen. Ongelmia voi tulla myös, jos hankkeessa yritetään saada liian paljon aikaiseksi, hankkeen toimijat vaihtuvat kesken hankkeen, hankkeen riskejä ei ole rajattu tarpeeksi selkeästi, eikä niihin ole varauduttu tai hankkeen ympäristö muuttuu kesken hankkeen. (Kettunen 2009, 56-57.)

2.2 Hankkeen suunnitteluvaihe

Vaikka hankkeet vaihtelevatkin tärkeytensä, kestopensa, työmääränsä ja kustannustensa puolesta paljon, on niissä kaikissa samat vaiheet. Hankkeen suunnitteluvaiheeseen tulee varata riittävästi aikaa, varoja ja vaivaa, sillä hanke kannattaa suunnitella huolellisesti. (Ruuska 2007, 41.) Suunnittelussa tulee selvittää onko hankkeelle tarve, mitkä ovat hankkeen riskit ja resurssit sekä mitkä ovat hankkeen tavoitteet. Suunnittelun aikana tulee miettiä sekä hankkeen toteutusta että tuloksia. Ideasta jalostetaan hankesuunnitelma, jossa määritellään tavoite, aikataulu ja talousarvio. Kun hanke on suunniteltu hyvin ja siihen on varattu aikaa, voidaan se viedä läpi pienemmillä resursseilla ja vähemmillä ongelmilla ja esimerkiksi kaikki vaaditut sopimukset ehditään tehdä ennen konkreettisten toimenpiteiden aloittamista. (Kettunen 2009, 54-55.)

Kaikkeen ei kuitenkaan voi varautua ja suunnittelussa on kyettävä tekemään valintoja. On valittava, minkä ongelmien ja esteiden ratkaisuun hankkeessa keskitytään, ja mitä resursseja missäkin tilanteessa pyritään hyödyntämään. Tavoitteista kannattaa pyrkiä erottamaan tärkein tarkoitus ja ydintehtävä. Kannattaa myös miettiä esimerkiksi sitä, ketkä ovat hankkeen asiakkaita, keiden on siitä tarkoitus hyötyä ja miten saatuja tuloksia pystytään ylläpitämään myös jatkossa. Hankkeen on oltava oppiva prosessi, jossa yksityiskohtaisia työsuunnitelmia laaditaan myös hankkeen edetessä. Hankkeen tuloksena ei saa olla toiminta, joka jää riippuvaiseksi hankkeesta tai sen rahoituksesta. (Kettunen 2009, 59-60.)

Kun Leader-hanketta aletaan suunnitella, tulee ensin ottaa yhteyttä oman Leader-ryhmän toimistoon. Yhdessä Leader-ryhmän kanssa varmistetaan idean soveltuvuus kehittämissuunnitelmaan sekä käydään läpi kaikki tarvittavat lisätiedot. Tämän jälkeen idea laaditaan yhdessä hankesuunnitelmaksi. Tätä hankesuunnitelmaa käytetään ideoijan omana työsuunnitelmana ja pohjana Leader-ryhmän hallituksessa tehtävälle päätökselle rahoituksen myöntämisestä, minkä vuoksi suunnitelma kannattaa laatia huolellisesti. Hyvällä hankkeella on selkeä tarve ja se hyödyttää mahdollisimman monia. Vaikutusten on tarkoitus näkyä pitkään hankkeen päättämisen jälkeenkin. Leader-ryhmä avustaa hankehakijaa tarvittaessa koko prosessin ajan hankesuunnitelman tekemisestä aina loppuraportin laatimiseen saakka. (Mitä on Leader? 2014.)

2.3 Hankkeen toteutusvaihe

Usein hanke rahoitetaan ulkopuolisen rahoituksen avulla, eikä hanke toteudu välttämättä olenkaan sitä ilman. Koska rahoitus ei välttämättä varmistu nopeasti, voi hankkeen käynnistämisen, suunnittelun ja toteuttamisen välillä kulua paljonkin aikaa. Kun rahoitus saadaan varmistettua, käynnistyy hankkeen varsinainen toteutus yksityiskohtaisen työsuunnitelman laatimisella. Kun rahoituspäätös on tullut ja hankkeen toteuttamisen muut edellytykset ovat varmistuneet, pidetään varsinainen aloituskokous. (Hanketoiminnan laadunvarmistusohje 2012, 10-12.)

Hankkeen toteutuksen tulee tapahtua suunnitellusti ja sen varmistamista kutsutaan hankkeen hallinnaksi. Hankkeen hallinnassa seurataan, miten tehtävien toteuttaminen, varattujen resurssien kulutus ja tulosten syntyminen etenevät aikataulussa sekä suhteessa toisiinsa. Hankkeen hallinnalla pyritään hankekokonaisuuden jäsentämiseen, osakokonaisuuksien toteutuksen aikatauluttamiseen, työprosessin suunnitteluun, vastuunjaosta sopimiseen sekä dokumentoinnin onnistumiseen. (Kettunen 2009, 162-164.) Hankkeen hallinnan välineenä käytetään usein hankekoukkuja, jossa keskustellaan hankkeen etenemisestä ja suunnitellaan tulevia toimenpiteitä. (Kettunen 2009, 165-167.)

Yksi tärkeimmistä hallintakeinoista on hankkeen taloussuunnittelu ja sen seuranta. Sen ensimmäinen vaihe on jo hankkeen suunnitteluvaiheessa, kun kustannuksia arvioidaan. Jotta budjetissa pysyttäisiin, on hankkeen aikana tärkeää kiinnittää huomiota talouteen ja sen seurantaan. Esimerkiksi kaikki ostopalvelut ja hankinnat kannattaa aina kilpailuttaa. Hankkeen taloudesta on säännöllisesti myös raportoitava ohjausryhmälle, ja taloudellinen seuranta onkin olennainen osa hankkeen dokumentointia. (Kettunen 2009, 162-165.) Hankkeella on oltava oma kirjanpito, ja ulkopuolisen tulee sen perusteella pystyä toteamaan, mitä on tehty, mitkä ovat olleet kustannukset, ja että tehdyt tehtävät ja kustannukset ovat todella liittyneet hankkeeseen. (Hanketoiminnan laadunvarmistusohje 2012, 13-14.)

Hankkeissa on usein asioita, joista pitää sopia osapuolten kesken. Näitä ovat esimerkiksi työsuhteet tai ostopalvelut. Kaikista suurista tai epäselvistä seikoista kannattaa aina laatia kirjallinen sopimus. Sopimus sitoo kumpaakin osapuolta ja sen rikkomisesta yleensä seuraa jokin sanktio, minkä vuoksi sopimukseen kannattaa määritellä myös purku- ja irtisanomisehdot. Muita sopimukseen merkittäviä asioita ovat esimerkiksi sopimuksen osapuolet, tarkoitus ja tausta, voimassaoloaika, sisältö ja aikataulu, velvollisuudet ja vastuut, tulosten omistus- ja käyttöoikeudet, kustannukset, rahoitus, salassapito, sopimusmuutokset, sopimuksen päättäminen, sovellettavat lait sekä allekirjoitukset ja päiväys. (Kettunen 2009, 86-90.)

Leader-hanketta toteutettaessa voidaan hanke aloittaa, kun hankehakemus on vireillä. Hanke on vireillä siinä vaiheessa, kun Leader-ryhmä tai ELY-keskus on hankehakemuksen vastaanottanut. Suositeltavaa on kuitenkin pitkittää hankkeen aloittamista siihen asti, kunnes ELY-keskus on tehnyt päätöksen tuen myöntämisestä. Päätöksen ELY-keskus lähettää kirjallisena postitse ja se saattaa poiketa hakemuksesta toimenpiteiden tai kustannusten osalta. Päätöksiä voi käydä läpi yhdessä Leader-työntekijän kanssa. (Mitä on Leader? 2014.)

Kaikki Leader-ryhmän palvelut ovat maksuttomia. Leader-ryhmien kehittämissuunnitelmat laaditaan ohjelmakausittain. Jokaisella Leader-ryhmällä on oma hallitus, joka käsittelee kaikki ryhmälle tulleet tukihakemukset ja antaa niistä lausunnot. Hallituksen jäsenistä kolmasosa edustaa julkista hallintoa, toinen kolmannes paikallisia yhdistyksiä ja yrityksiä ja loput maaseudun asukkaita. Tämä kolmikantaperiaate varmistaa sen, että Leader-toiminta pysyy avoimena ja tasapuolisena ja hankkeiden valmistelu ja päätösvalta rahoitettavista hankkeista on paikallisilla. Kuka tahansa alueen asukas voi osallistua Leader-ryhmän toimintaan joko toteuttamalla hankkeen, olemalla mukana hankkeessa tai liittymällä yhdistyksen jäseneksi. (Mitä on Leader? 2014.)

2.4 Hankkeen päätösvaihe

Hanke on hyvä päättää päätöskokoukseen, jossa hyväksytään loppuraportti ja toteutunut kustannusarvio, tehdään hankkeen kokonaisarviointi sekä päätetään jatkotoimenpiteistä. Jottei hanke olisi merkityksetön, on hankkeen tuloksia tavalla tai toisella käytettävä myös tulevaisuudessa. Hankkeen päättymisestä ilmoitetaan rahoittajille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille. (Kettunen 2007, 181-183.)

Keskeiset hankkeeseen liittyvät asiakirjat arkistoidaan hankkeen päätyttyä. Ainakin hankehakemus, hankesuunnitelma ja sen luonnokset, tehtäväksi annetut, kilpailutusten asiakirjat, pöytäkirjat ja muistiot, laskut, sopimukset, raportit sekä muu hankkeessa tuotettu materiaali tulee arkistoida. Jos kaikki ei ole mennyt suunnitelmien mukaan, kannattaa hankkeen loppuraportissa ja muissa asiakirjoissa tuoda esille myös ne asiat, joissa on epäonnistuttu. Näin virheet voidaan pyrkiä välttämään mahdollisissa uusissa hankkeissa. (Hanketoiminnan laadunvarmistusohje 2012, 15-16.) Nämä yleiset hankkeen päättämisen periaatteet tulee huomioida myös Leader-hankkeita päätettäessä.

2.5 Hanketuet

Kun halutaan kehittää maaseudun elinkeinoelämää sekä kehittää uusia elinkeinoja ja tuotantomahdollisuuksia, on siihen mahdollista saada hanketukea. Tukea voidaan myöntää myös maaseudun palvelujen, kulttuurin, ympäristön ja kyläyhteisöjen toiminnallisuuden kehittämi-

seen. Hanketuilla kannustetaan maaseudun asukkaita, yrittäjiä ja organisaatioita omaehtoiseen kehittämistyöhön. Kaikenikäiset asukkaat viihtyvät paremmin maaseudulla, jossa on työpaikkoja ja palveluja. Tällainen maaseutu myös houkuttelee uusia asukkaita ja vapaa-ajan viettäjiä. (Tavoitteena elinvoimainen ja toimiva maaseutu 2011.)

Hyvästä ideasta voi suotuisissa olosuhteissa kasvaa toimintaa, joka lisää koko yhteisön hyvinvointia. Hanketuet kannustavat maaseudun asukkaita, organisaatioita ja yrityksiä yhteiseen kehittämistyöhön ja niillä rahoitetaan hankkeita, jotka kannustavat ympäristöstä huolehtimiseen, edistävät yrittäjyyttä tai muutoin parantavat asumisviihtyvyyttä maaseudulla. Kun maaseudulla on työpaikkoja ja palveluja, viihtyvät siellä kaikenikäiset asukkaat. Hanketukia on eri tarkoituksiin, ja niitä voidaan toteuttaa alueellisina, alueiden välisinä, valtakunnallisina tai kansainvälisinä. (Ideoista tuloksiksi 2011, 2.)

Elinkeinojen kehittämishankkeilla pyritään monipuolistamaan maaseudun elinkeinoelämää ja yleishyödyllisillä kehittämis- ja investointihankkeilla puolestaan maaseudun muuta kehittämistä. Investointihankkeiden tuella voidaan rahoittaa paikallisten asukkaiden hyvinvointia lisääviä hankkeita, joita ovat esimerkiksi ympäristö- ja kulttuurikohteiden kunnostaminen sekä yhteisten tilojen, koneiden tai laitteiden hankinnat. Koulutus- ja tiedonvälityshankkeilla puolestaan tuetaan ammattiosaamista ja sitä kautta yritysten kilpailukyvyn ylläpitoa ja sen parantamista sekä maaseudulla toimivien yhteisöjen toimintaa. (Maaseudun kehittämishankkeet 2013.)

Leader-toiminnassa hankerahoitusta voi saada yleishyödylliseen kehittämishankkeeseen, yleishyödylliseen investointihankkeeseen, elinkeinojen kehittämishankkeeseen, koulutus- ja tiedonvälityshankkeeseen, alueiden välisiin hankkeisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin. Myös yritykset voivat saada yritystukia maaseutua kehittävään toimintaan. Yritystukia voi saada investointituen, kehittämistuen tai käynnistystuen muodossa. Seuraavassa kuvataan tarkemmin hanketukien ja yritystukien yleispiirteitä sekä selvennetään, kuka niitä voi hakea ja mihin tarkoitukseen.

2.5.1 Yleishyödyllinen kehittämishanke

Yleishyödyllisellä kehittämishankkeella voidaan esimerkiksi parantaa kylän viihtyisyyttä ja toiminnollisuutta, edistää asiakkaiden palveluja tai paikallista kulttuuria sekä säilyttää kulttuuriperintöä. Yleishyödyllisessä kehittämishankkeessa voidaan myös laatia ja toteuttaa kylien kehittämissuunnitelmia. Lisäksi hanke voi liittyä esimerkiksi ympäristötoimiin tai kansainvälisyyden edistämiseen. Tukea voidaan myöntää muun muassa palkkakuluihin, matkakustannuksiin, ostopalveluihin, toimistokuluihin tai vuokriin. Hankkeen tulosten tulee hyödyttää mahdollisimman montaa alueen asukasta. (Yleishyödyllinen kehittämishanke 2014.)

Tukea yleishyödylliseen kehittämishankkeeseen voivat hakea yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt ja säätiöt. Näitä ovat esimerkiksi kunnat, kuntayhtymät, oppilaitokset, kylä- ja kulttuuriyhdistykset, 4H-yhdistykset, ympäristöjärjestöt ja osuuskunnat. Hakemus toimitetaan tarvittavine liitteineen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle eli ELY-keskukselle. Tukea voi hakea myös paikalliselta Leader-ryhmältä, mikäli haettavan tuen määrä on enintään 150 000 euroa. ELY-keskus tekee päätöksen tuen myöntämisestä. Määrältään tuki voi kattaa toimenpiteistä ja kustannuksista riippuen enintään 90 % tukikelpoisista kustannuksista. Tuen määrä voi olla kuitenkin enintään 100 % jos kyseessä on alueiden välinen, toimintaryhmien välinen, valtakunnallinen hanke, kansainvälinen hanke tai toteutettavuusselvitys. Myös toimiala- ja tuotantosuunta-kohtaisissa selvitys-, arviointi- ja yhteensovitushankkeissa tuen määrä voi olla 100 %. (Yleishyödyllinen kehittämishanke 2014.)

2.5.2 Yleishyödyllinen investointihanke

Yleishyödyllisellä investointihankkeella voidaan lisätä paikallisten asukkaiden hyvinvointia ja palveluita. Tukea voidaan käyttää esimerkiksi kyläyhteisön yhteisten rakennusten rakentamiseen tai korjaamiseen. Sitä voidaan käyttää myös yhteisten koneiden ja laitteiden hankkimiseen sekä pienimuotoisten tie-, vesi-, huolto ja tietoliikenneverkkojen rakentamiseen. Kuten yleishyödyllisen kehittämishankkeenkin, myös yleishyödyllisen investointihankkeen tulee hyödyttää mahdollisimman monia alueen asukkaita. Tukea voidaan myöntää muun muassa palkkakuluihin, ostopalveluihin, toimistokuluihin, matkakustannuksiin sekä aineettomiin ja aineellisiin investointeihin, kuten rakennusten kunnostamiseen tai käyttöoikeuksien hankkimiseen. Hakemus toimitetaan ELY-keskukselle tarvittavine liitteineen. Jos haettavan tuen määrä on enintään 150 000 euroa, tukea voi hakea myös paikalliselta Leader-ryhmältä. (Yleishyödyllinen investointihanke 2014.)

Kuten yleishyödyllisessä kehittämishankkeessakin, myös yleishyödyllisessä investointihankkeessa tukea voivat hakea yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt ja säätiöt. Tukea voidaan toimenpiteestä ja kustannuksista riippuen myöntää enintään 75 % tukikelpoisista kustannuksista. Tuen määrä voi kuitenkin olla enintään 100 %, jos tuen hakijana on julkisoikeudellinen yhteisö. Tässä tapauksessa kuitenkin jonkin muun julkisen rahoituksen (esim. kunnan myöntämän) osuuden tulee olla 30 % tukikelpoisista kustannuksista. (Yleishyödyllinen investointihanke 2014.)

2.5.3 Elinkeinojen kehittämishanke

Elinkeinojen kehittämishankkeiden tarkoituksena on monipuolistaa maaseudun elinkeinotoimintaa. Kehittämisen kohteena voi esimerkiksi olla yritysten yhteistoiminta tai maaseudun

mikroyritysten toimintaympäristö. Hankkeen ei ole tarkoitus hyödyttää vain yksittäistä yrittäjää vaan koko toimialaa. Yksittäiselle yrittäjälle tarkoitettuja hankkeita rahoitetaan yritys- tuilla. Tukea on mahdollista saada esimerkiksi palkkakuluihin, asiantuntijoiden palkkoihin, matkakustannuksiin, toimistokuluihin ja vuokriin. (Elinkeinojen kehittämishanke 2014.)

Yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt ja säätiöt ovat oikeutettuja hakemaan tukea. Hakemus toimitetaan tarvittavine liitteineen ELY-keskukselle. Jos haettavan tuen määrä on enintään 150 000 euroa, voi sitä hakea myös paikalliselta Leader-ryhmältä. Tuen määrä voi olla enintään 90 % tukikelpoisista kustannuksista toimenpiteestä ja kustannuksista riippuen. Alueiden välisissä, toimintaryhmien välisissä, kansainvälisissä ja valtakunnallisissa hankkeissa tuen määrä voi olla enintään 100 %. Myös toteutettavuusselvityksissä sekä yleisissä toimiala- ja tuotantosuuntaakohtaisissa selvitys-, arviointi- ja yhteensovitus hankkeissa tuen määrä voi olla 100 %. (Elinkeinojen kehittämishanke 2014.)

2.5.4 Koulutus- ja tiedonvälityshanke

Koulutushankkeiden tarkoituksena on lisätä markkinointiin, liikkeenjohtoon sekä talouden ja tuotannon tehokkuuteen ja laatuun liittyvää osaamista. Kohderyhmänä koulutukselle voivat olla esimerkiksi metsänomistajat, maanviljelijät, maaseudun yrittäjät tai kylien kehittäjät. Koulutushankkeilla tuetaan ammatillista koulutusta, mutta koulutus ei kuitenkaan saa olla ammattiin tai tutkintoon johtavaa. (Koulutus- ja tiedonvälityshanke 2014.)

Tiedonvälityshankkeessa puolestaan voidaan järjestää muun muassa tiedotuskampanjoita, jotka esimerkiksi lisäävät ympäristö- ja maaseututietoisuutta tai helpottavat uusimman tieteilisen tiedon leviämistä. Sekä koulutus- että tiedonvälityshankkeisiin yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt ja säätiöt voivat hakea tukea. Tukea voi saada esimerkiksi palkkakuluihin, ostopalveluihin, toimistokuluihin ja vuokriin. Määrältään tuki voi toimenpiteestä ja kustannuksista riippuen olla enintään 90 % tukikelpoisista kustannuksista. Tiedonvälityshankkeissa sekä hankkeissa, jotka eivät sisällä valtioneuvoja, voi tuen määrä olla enintään 100 %. Hakemus toimitetaan ELY-keskukselle tarvittavine liitteineen. Mikäli haettavan tuen määrä on enintään 150 000 euroa, voi tukea hakea myös paikalliselta Leader-ryhmältä. (Koulutus- ja tiedonvälityshanke 2014.)

2.5.5 Alueiden väliset ja kansainväliset hankkeet

Kuten muissakin hankemuodoissa, myös alueiden välisissä ja kansainvälisissä hankkeissa hakijana voi toimia yksityis- tai julkisoikeudellinen yhteisö. Alueiden välinen hanke tarkoittaa nimensä mukaisesti hanketta, joka toteutetaan kahden tai useamman Leader-ryhmän alueella. Hankkeessa tulee olla vähintään yksi osatoteuttaja eli kumppani oman Leader-ryhmän alu-

een ulkopuolelta. Alueiden välisessä hankkeessa hakijat laativat yhden tukihakemuksen yhdessä. Hakemus toimitetaan Leader-toimijalle, jonka alueella toimenpide on pääosin tarkoitus toteuttaa. Ennen hakemuksen jättämistä hankkeen toteuttajien tulee neuvotella hankkeen toteutuksesta keskenään ja olla yhteydessä Leader-ryhmään. (Alueiden väliset ja kansainväliset hankkeet 2014.)

Kansainvälinen hanke on kyseessä silloin, kun suomalaiset ja muiden maiden toimijat toteuttavat yhdessä yhteisiä kehittämistoimia. Hankkeessa tulee olla mukana vähintään yksi kumppani Suomen ulkopuolelta ja vähintään yhden kumppanin tulee saada rahoitusta toisesta EU:n alueella rahoitetusta maaseudun kehittämisohjelmasta. Hankehakemuksessa tulee määritellä yhteiset kehittämistoimet ja vastuunjako. Lisäksi tarvitaan kaikkien osapuolten sitoumus hankkeen rahoitukseen osallistumisesta. Kansainvälisissä hankkeissa tavoitteena voi olla esimerkiksi löytää uusia ideoita ja ratkaisuja toiminta-alueen kehittämiseen ja esiin tulleisiin ongelmiin sekä luoda uudenlaista yhteistyötä eri maaseutualueiden välillä. Lähtökohtana on luoda edellytyksiä työpaikoille ja yritystoiminnalle maaseudulla sekä lisätä maaseudun asukkaiden ja yrittäjien kansainvälistä osaamista. (Alueiden väliset ja kansainväliset hankkeet 2014.)

2.6 Yritystuet

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta tuetaan maaseudun yritystoimintaa. Ohjelmalla pyritään kehittämään yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yrittäjien verkostoitumista sekä monipuolistamaan maaseudun elinkeinoja ja parantamaan työllisyyttä. Toiminnan tarkoituksena on lisätä ohjelma-alueen asukkaiden toimeentulomahdollisuuksia, monipuolistaa alueen elinkeinotoimintaa sekä parantaa elinkeinotoiminnan rakennetta. Yrityksen toiminnan on kuitenkin edistettävä alueellista suunnitelmaa sekä tavoitteiden toteutumista. (Maaseudun yritysrahoitus 2013.) Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tukia voi hakea kaikilla maaseutualueilla joko ELY-keskuksesta tai paikallisesta Leader-ryhmästä. ELY-keskus tekee päätöksen lopullisen tuen myöntämisestä. (Yritystuet 2013.)

Yritykselle voidaan myöntää tukea kehittämisavustuksena hankkeisiin, joiden tarkoitus on parantaa pitkän aikavälin kilpailukykyä. Tukea voidaan kuitenkin myöntää vain, kun yritys aloittaa toimintansa, laajentaa toimintaansa tai kehittää sitä merkittävästi. (Yritystuet Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa 2007-2013 2014.) Avustusta voidaan myöntää hyvin suunnitelluille ja kannattavuusedellytykset täyttävillä hankkeilla, joilla arvioidaan olevan merkittävä vaikutus yrityksen käynnistämiseen, uudistamiseen tai laajentamiseen, innovaatio-toimintaan tai osaamisen vahvistamiseen, kasvuun tai kansainvälistymiseen, tuottavuuteen tai energia- tai materiaalitehokkuuteen. Tukea voidaan saada investointituen, kehittämistuen tai käynnistystuen muodossa. (Rahoitus 2013.)

2.6.1 Investointituki

Yritykselle voidaan myöntää investointitukea tarpeellisiin investointeihin, kun yritystoimintaa ollaan aloittamassa, laajentamassa tai kehittämässä. Sitä voidaan myöntää rakennuksen rakentamiseen tai korjaamiseen, valmiin rakennuksen hankkimiseen tai koneiden, kaluston, maa-alueiden ja aineettoman käyttöomaisuuden hankkimiseen. Aineetonta käyttöomaisuutta ovat muun muassa tekniikan siirtoon liittyvät patenttioikeudet, taitotieto, käyttöluvut sekä patentoimaton tekninen tietämys. (Yrityksen kehittämisavustus 2013.)

Investoinnin on aina johdettava muutokseen, esimerkiksi aloittamiseen tai laajentamiseen, yrityksen toiminnassa. Esimerkiksi yrityksen omistajanvaihdokseen tai korvausinvestointeihin tukea ei voida myöntää. Investointi tulee myös toteuttaa kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Yrityksen koosta ja sijainnista riippuen tukea voidaan myöntää enintään 20-35 % tukikelpoisista kustannuksista. (Investointituki 2014.)

2.6.2 Kehittämistuki

Kehittämistukea voidaan myöntää yrityksen tuotteita, markkinointia, tuotantomenetelmiä tai muuten yrityksen liiketoimintaa parantavaan kehittämishankkeeseen. Käytännössä tukea käytetään ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuneisiin menoihin, messuille osallistumisen menoihin, matkojen menoihin, tuotteiden kehittämiseen liittyvien raaka-aineiden ja puolivalmisteiden menoihin ja palkkamenoihin. (Yrityksen kehittämisavustus 2013.) Tuen määrä riippuu kustannuksista, toimenpiteestä ja yrityksen koosta, mutta enintään se voi olla 50 % tukikelpoisista kustannuksista. (Kehittämistuki 2014.)

Kehittämistukea voi saada myös yritysryhmä, joka muodostuu vähintään kolmesta yrityksestä. Hankkeen tarkoituksena voi tällöin olla esimerkiksi yhteisten tuotteiden, markkinoinnin tai tuoteperheiden kehittäminen. Jokaisen yritysryhmän yrityksen tulee täyttää tuen myöntämisen edellytykset. Lisäksi edellytyksenä on, että kehittämistoimet ovat poikkeuksellisia yrityksen tavanomaiseen toimintaan verrattuna tai kyseessä on yritystoiminnan aloittamista tai merkittävää laajentamista koskeva selvitys. (Kehittämistuki 2014.)

2.6.3 Käynnistystuki

Ensimmäisen tai ensimmäisten vieraiden työntekijöiden palkkakustannuksiin voidaan myöntää tukea yritystoimintaa aloitettaessa tai yhden henkilön yritystä laajennettaessa. Työtä tulee tarjota vähintään 25 tuntia viikossa ja työntekijät tulee palkata pysyväisluonteisesti yrityksen

säännöllistä ja tavanomaista liiketoimintaa varten. Kausiluonteisiin lyhytaikaisiin töihin palkattavien työntekijöiden palkkaamiseen tukea ei myönnetä. (Käynnistystuki 2014.)

Tuen perusteeksi vaaditaan vähintään kuuden kuukauden palkkakustannukset. Tukea on mahdollista saada enintään kahden vuoden pituiselle ajanjaksolle enintään kahden henkilötyövuoden palkkauksesta aiheutuneisiin varsinaisiin palkkakustannuksiin. Tämä tarkoittaa sitä, että on mahdollista palkata yksi työntekijä kahdeksi vuodeksi, kaksi työntekijää vuodeksi tai esimerkiksi neljä työntekijää puoleksi vuodeksi. (Käynnistystuki 2014.)

3 Projektien ja ohjelmien arviointi

Toimenpiteiden seuranta ja ohjelmien arviointi ovat aina liittyneet tiiviisti maaseutuohjelmiin. Jokaisella ohjelmakaudella seurannan merkitys ja sille asetetut vaatimukset ovat kasvaneet entisestään. Ohjelmakaudella 2007-2013 otettiin käyttöön määrälliset tavoitteet. Seurannan ja asetettujen tavoitteiden merkitys kasvaa entisestään alkaneella ohjelmakaudella 2014-2020. (Arviointi ja seuranta 2014.)

Arviointi voi olla sisäistä tai ulkoista. Ulkoisen arvioinnin toteuttaa arvioinnin kohteesta riippumaton asiantuntijataho, joka voi olla joko yksittäinen henkilö tai ryhmä. Ulkoinen arviointi voi kohdistua yksittäiseen projektiin tai se voi olla ohjelmatasoista arviointia. Sisäisestä arvioinnista tai itsearviointista on kyse silloin, kun arvioija tai arvioijat ovat osallisia ohjelman tai projektin toteutuksessa. (Makkonen & Pääkkö 2003, 2.) Kohdetta arvioitaessa on tärkeää arvioida sekä tuloksia että prosessia. Jos prosessia ei arvioida lainkaan, tulostenkin arviointi vaikeutuu. Prosessia arvioimalla saadaan selville, onko prosessin aikana toimittu, niin kuin oli suunniteltu. Tulosten arviointi kertoo vain siitä, onko toivotut tulokset saavutettu. Pelkällä prosessiarvioinnilla ei voida ottaa kantaa saatuihin tuloksiin, mutta prosessiarvioinnilla saadaan selville se, miten tuloksiin päästiin. Prosessiarviointia hyödynnetään etenkin silloin, kun toimintaa halutaan kehittää. (Aalto-Kallio ym. 2009, 36-38.)

Arvioinnin voidaan sanoa olevan myös formatiivista tai summatiivista. Formatiiivisessa arvioinnissa tarkoituksena on tuottaa tietoa arvioinnin kohteille, eli kyseessä on kehitysarviointi. Siinä etsitään vastauksia siihen, toimiiko arvioiva tahon tarkoituksenmukaisesti ja johtaako toiminta parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Summatiivinen arviointi puolestaan tuottaa tietoa päätöksentekijöille, esimerkiksi organisaation johdolle siitä, miten organisaatiossa on päästy tavoitteisiin. (Juholin 2010, 30-31.) Tässä opinnäytetyössä arvioitiin Silmu ry:n toimintaa formatiivisesti, sillä tavoitteena oli saada tietoa siitä, onko Silmu ry toiminut tarkoituksenmukaisesti ja parhaalla mahdollisella tavalla. Saadun tiedon avulla Silmu ry pystyy kehittämään toimintaansa tulevaisuudessa.

Kuviossa 2 on kuvattu arvioinnin eri ulottuvuuksia teoreettisena karttana, joka antaa yksinkertaistetun ja pelkistetyn kuvan arvioinnin pääpiirteistä. Arvioinnin ulkokehällä ovat toteutuksen taustalla olevat arvioinnin tarkoitus, tarpeet ja laadittu ohjelmateoria sekä arvioinnin eettiset periaatteet. Nämä toimivat taustana sille, millä keinoin arviointia aletaan toteuttaa. Kuvion vaakasuora jana jakaa arvioitavan kohteen vaikutusten ja tulosten arviointiin sekä prosessien arviointiin. Pystysuora jana puolestaan jakaa arvioitavan kohteen ylläpitoa tarkastelemaan arviointiin ja muutosta tarkastelemaan arviointiin. Muutokseen keskittyvää arviointia käytetään uusien innovaatioita tai kehittämisideoita edellyttävässä toiminnassa ja ylläpitävään toimintaan keskittyvää arviointia puolestaan toimintaan, jossa tavoitteet on alusta lähtien selkeästi määritelty. Kartan kulmasta kulmaan halkaiseva oranssi jana jakaa arvioinnin ulkoiseen ja sisäiseen. (Aalto-Kallio ym. 2009, 37-38.)

Kuvio 2: Arvioinnin teoreettinen kartta (Aalto-Kallio ym. 2009, 37.)

Vasemman yläkulman laatikossa esitetään sisäisiin ja osallistaviin muutosprosesseihin pohjautuva arviointi. Arvioija toimii neuvottelijan roolissa ja yhdistelee käsiteltäviä asioita. Yksilöt ja ryhmät ovat keskeisiä, sillä ne tulkitsevat tilannetta sekä mukautuvat ja reagoivat erilaisiin tilanteisiin eri tavoin. Arviointi on osallistavaa, eli sen tarkoituksena on korostaa osallistujien vaikutusmahdollisuuksia ja ongelmanratkaisutaitoa ja tällä tavalla lisätä yhteistä ymmärrystä arvioitavasta kohteesta. Arviointi keskittyy toimintaan ja se tähtää muutokseen

esimerkiksi ihmisten toimintatavoissa. Pääajatus tässä mallissa on, että yksilöillä on kompetenssia ja osaamista tehdä ratkaisuja itse. (Aalto-Kallio ym. 2009, 39.)

Oikeassa yläkulmassa olevassa laatikossa puolestaan kuvataan muutostarpeisiin ja tuloksiin pohjautuvaa arviointia. Tässä kentässä arviointia lähestytään kriittisesti ja tavoitteena on kohderyhmän tietoisuuden lisääminen sekä muutosprosessien käynnistäminen ja edistäminen. Arvioija toimii innovoijana ja hän toimii lähellä kohdetta suunnaten arvioitavaa toimintaa prosessin mukaisesti. Arvioijan tulee tunnistaa ongelma sekä valita oikea ja tarkoituksenmukainen tapa suunnata toimintaa. Tässä kriittisessä lähestymistavassa arviointia voidaan tehdä sekä sisäisin että ulkoisin keinoin ja arviointi tähtää muutokseen. Arvioinnin kohteena ovat tulokset. (Aalto-Kallio ym. 2009, 39.)

Kuvan vasemmassa alakulmassa on kehittämisen hallinnointiin ja toteuttamisprosesseihin pohjautuva arviointi, jolloin erityisesti prosessit ovat keskeisiä arvioinnin kohteita. Arvioija toimii hallinnoijana ja vertailee muun muassa sitä, mitä valittu toimintatapa aiheuttaa suhteessa siihen, mitä sen on odotettu aiheuttavan. Arvioinnissa tulee siis osoittaa, että toiminnassa on tehty se, mitä on alun perin aiottukin. Kysymys ei välttämättä ole muutoksesta, vaan saatetaan toteuttaa jotain jo aiemmin luotua. Arviointi voi olla joko sisäistä tai ulkoista. (Aalto-Kallio ym. 2009, 40.)

Oikeassa alakulmassa on neljäs arvioinnin lähestymistapa, joka on tuloksellisuuden osoittamiseen pohjautuva arviointitapa. Tämä lähestymistapa on kokeellinen, ja arvioinnissa käytetään syy-seuraussuhteisiin perustuvia mittauksia sekä mahdollisesti vertailuryhmiä. Huomio kiinnitetään vaikutuksiin, mitattavuuteen ja muutokseen suhteessa aiempaan tilanteeseen. Arvioijan tulee toteuttaa arviointi mahdollisimman objektiivisesti ja kiinnittää huomiota tuloksellisuuden ja taloudellisuuden. Arvioinnin näkökulma on vahvasti ulkoinen ja kiinnostuksen kohteena tulokset ja vaikutukset. (Aalto-Kallio ym. 2009, 40.)

3.1 Ohjelman ja projektin eroja

Hanke, projekti ja ohjelma termeinä sekoitetaan helposti keskenään. Aiemmin tässä opinnäytetyössä käsiteltiin hanke-termiä sekä sitä, miten se usein sekoitetaan projekti-termin kanssa. Myös ohjelma-termi sekoitetaan usein projekti-termin kanssa. Etenkin suuria projekteja saatetaan nimittää ohjelmiksi, vaikkei niillä olisi ohjelman piirteitä. Projektit voivat jakautua alitai osaprojekteihin, jotka kytkeytyvät monilla tavoin toisiinsa. Ohjelmaan puolestaan voi kuulua useita täysin toisistaan riippumattomia projekteja. (Haukka 2007, 50.)

Ohjelmat tuottavat strategista ja liiketoiminnallista hyötyä jo käynnissä ollessaan, kun yksittäiset projektit valmistuvat ohjelman aikana. Projektin suurin hyöty puolestaan saavutetaan

yleensä vasta sen päätyttyä. Ohjelma ja projekti eroavat toisistaan myös siten, että ohjelman tavoite on usein projektia joustavampi ja elävämpi. Ohjelman tavoite voi muuttua ohjelman aikana, ja tähän mahdolliseen muutokseen on myös hyvä olla kokoajan valmiudessa. Projekteissa muutoksiin suhtaudutaan tiukemmin, eikä tavoitetta lähtökohtaisesti edes muuteta kesken projektin. (Haukka 2007, 50 - 51.)

Ohjelma on strateginen uudistamisen väline, jossa hyödynnetään useiden eri toimijoiden visioita, resursseja ja osaamista uusien ratkaisujen löytämiseksi. Ohjelman toteutuksen tarkoituksena on saada konkreettisia tuloksia, joita ei ilman yhteistyötä olisi mahdollista saada. Ohjelma on väliaikainen organisaatio, jossa resursseja kootaan ja aktivoidaan monelta taholta ja useimmiten suurelta joukolta eri toimijoita. Ohjelmalla pyritään sen projektien eri toimenpiteiden tulosten hyödyntämiseen ja juurruttamiseen. Usein ohjelma toteutetaan samanaikaisina tai peräkkäisinä projekteina. Ohjelmalla koordinoidaan laajempaa toimenpiteiden kokonaisuutta kuin yksittäisellä projektilla. Hyvinkin monenlainen työ voidaan organisoida ohjelmaksi, mutta useimmiten ohjelmassa on kuitenkin kyse vaativasta yhteistyönä toteutettavasta kehittämistehtävästä. (Kesänen & Mikola 2007, 12-13.)

3.2 Projektien ulkoinen ja sisäinen arviointi

Yksittäisen projektin ulkoinen arviointi ei aina välttämättä ole perusteltua, sillä usein projekteissa toteutetaan laajempia kehittämisohjelmia ja teemakokonaisuuksia, joita sitten myöhemmin arvioidaan kokonaisuutena. Ajantasaista ulkoista arviointia ei myöskään voida tehdä käynnissä olevalle projektille, sillä projektin toiminta on jatkuvaa ja muuttuvaa, eikä sitä voida vain pysäyttää yhteen vaiheeseen arvioitavaksi. Lisäksi ulkoiseen arviointiin kuuluu resursseja. (Makkonen & Pääkkö 2003,13.)

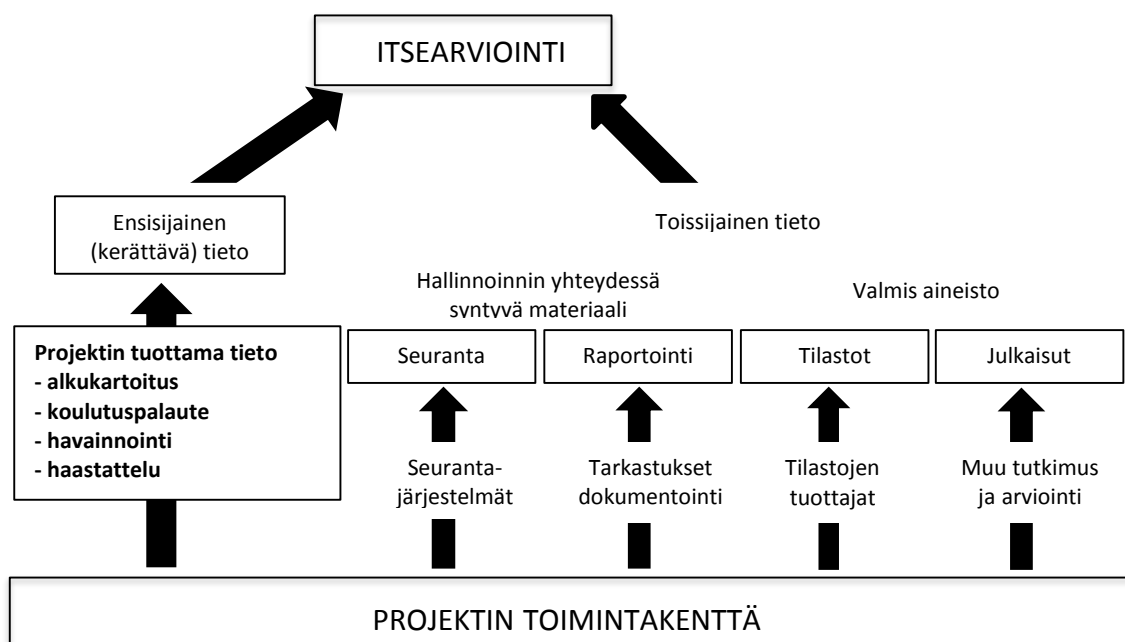
Projektin ulkoinen arviointi on kuitenkin perusteltua, jos projektin toiminnassa käytetään huomattavia resursseja ja toiminnalla tavoitellaan laajoja vaikutuksia. Projektin ulkoinen arviointi on perusteltua myös silloin, jos toiminnan arvioinnille ja seurannalle on asetettu täsmällisiä normeja esimerkiksi lainsäädännössä tai kansainvälisissä sopimuksissa. Projektien ulkoinen arviointi voidaan toteuttaa myös niin sanottuna kevennettynä ulkoisena arviointina. Esimerkiksi opinnäytetyön kytkeminen käynnissä olevaan projektiin tai alan asiantuntijan tuki projektin käännepestessä on kevennettyä ulkoista arviointia. Projektista voidaan myös irrottaa jo toteutettujen vaiheiden osioita ulkoisen arvioinnin kohteeksi. (Makkonen & Pääkkö 2003,13.)

Projektin itsearviointi puolestaan on aina perusteltua, koska se auttaa oppimaan ja kannustaa oma-aloitteiseen ja itseohjautuvaan kehittämiseen. Itsearvioinnin toteuttaminen voidaan jakaa viiteen erilliseen vaiheeseen, joita ovat arvioinnin suunnittelu, tiedonkeruu arvioinnissa,

varsinainen analyysi, arvioinnin raportointi sekä arvioinnin yhteydessä toteutettu työvaiheiden dokumentointi. Tärkeimmät kysymykset, joihin itsearviointilla pyritään vastaamaan, ovat: onko projektin eri vaiheissa toimittu oikein ja mitä ensi kerralla voitaisiin tehdä paremmin. Itsearviointista saatu tieto kannattaa jakaa muiden projektissa toimineiden kanssa sekä tallentaa tulevaisuuden projekteja varten. Itsearviointissa kannattaa pyrkiä saamaan tietoa, jonka avulla voidaan tehdä päätelmiä muun muassa projektin tuottavuudesta, hyödyistä, kestäväydestä ja vaikuttavuudesta. (Makkonen & Pääkkö 2003, 13 - 14.)

Itsearviointin kohteita ovat projektin tavoitteet ja toiminnot, joilla on selkeä merkitys projektin tavoitteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden kannalta. Lisäksi tulee määrittellä arviointiperusteet ja -menetelmät. Projektin arviointiperusteet saadaan projektin tarkoituksenmukaisuuden, tuottavuuden, pysyvyyden, hyödyn ja vaikuttavuuden pohjalta. Tarkoituksenmukaisuus tarkoittaa sitä, onko halutut tavoitteet saavutettu sekä onko projektilla ollut vaikutusta kohderyhmiin suhteessa näiden tarpeisiin. Tuottavuus eli tehokkuus puolestaan tarkoittaa siitä, miten taloudellisesti käytössä olleet resurssit on kyetty muuttamaan tuotoiksi ja tuloiksi. Pysyvyys ja hyöty kuvaavat sitä, missä määrin muutosten voidaan olettaa kestävän myös projektin rahoituksen jälkeen. Vaikuttavuus taas kuvaa sitä, missä määrin projekti edistää ohjelmalle ja projektille asetettuja tavoitteita. Näiden arviointikysymysten laadinnan yhteydessä määrittellään myös arviointikriteerit, jotka määrittävät tarkemmin asian luonnetta ja ominaisuuksia. Lisäksi määrittellään minimi- tai maksimitaso eli taso, jolla toiminnan katsotaan olleen riittävän hyvää. (Makkonen & Pääkkö 2003, 18.)

Kuvio 3 kuvaa itsearviointitiedon tuottamista. Siinä ensisijainen eli kerättävä tieto sekä toissijainen tieto johtavat itsearviointin syntymiseen. Ensisijaista tietoa on toteutetun projektin tuottama tieto, mitä saadaan muun muassa alkukartoituksesta, koulutuspalautteesta, havainnoinnista ja haastatteluista. Toissijaista tietoa puolestaan on jo olemassa oleva valmis aineisto sekä hallinnon yhteydessä syntyvä materiaali. Valmis aineisto koostuu tilastoista ja julkaisuista ja hallinnon yhteydessä syntyvä materiaali seurantatiedoista ja raportoinnista. Lähtökohtana on projektin toimintakenttä, joka voi pitää sisällään esimerkiksi projektihenkilöstön kokouksia, järjestettyjä tilaisuuksia, ohjausryhmän kokouksia, kohderyhmätapaamisia tai verkosto- ja sidosryhmätapaamisia. Mitä useampi taho osallistuu arviointiin, sitä luotettavampi tulos arvioinnista saadaan. (Makkonen & Pääkkö 2003, 18 - 19.)

Kuvio 3: Itsearviointitiedon tuottaminen (Makkonen & Pääkkö 2003, 18.)

3.3 Itsearviointi projektin eri vaiheiden aikana

Itsearviointia kannattaa tehdä koko projektin kulun ajan. Projektista voidaan kuitenkin erottaa käynnistysvaiheeseen, edistymiseen ja päätösvaiheeseen liittyviä menettelytapoja. Projektin käynnistysvaiheessa projektin alussa laaditaan projektisuunnitelma ja sen tueksi työsuunnitelma, joka on täsmällisempi kuvaus toiminnoista työjärjestyksineen. Työsuunnitelmasa käsitellään tarkemmin tavoitteita, suunnitelmia tavoitteiden saavuttamiseksi sekä aikataulua ja budjettia. Käynnistysvaiheessa arviointiteemoja ovat esimerkiksi kohderyhmän lähtötason ja odotusten kartoitus, joiden avulla toimintoja voidaan täsmentää. (Makkonen & Pääkkö 2003, 20.) Työmääräarviointi helpottaa luotettavan aikataulun laatimista. Työmääräarvioinnin toteuttamiseen on useita erilaisia menetelmiä, joiden käyttö riippuu projektista. Hyvän arvioinnin tekeminen vaatii työtä, kokemusta ja aikaa. Mitä perusteellisemmin arviointi tehdään, sitä tarkemmaksi se saadaan. (Pelin 2009, 120.)

Projektin edistyessä kannattaa alkaa selvittää projektin vahvuuksia ja kehittämistarpeita. Itsearvioinnissa kartoitetaan ne osa-alueet, joissa toimia tulisi tehostaa tavoitteiden saavuttamiseksi sekä ne osa-alueet, joissa on jo päästy lähelle tavoitteita. Yksinkertaisin tapa tehdä tämä kartoitus on listata asioita. Listauksessa verrataan tavoitteita ja suunniteltuja toimenpiteitä jo toteutuneisiin toimenpiteisiin. Voidaan tarkastella myös esimerkiksi yhteistyön edistymistä eri sidosryhmien kanssa. (Makkonen & Pääkkö 2003, 20 - 21.)

Usein projektin edistyessä arvioinnin välineenä käytetään myös kyselyitä. Kyselyt voivat olla kohdistettuja kohderyhmälle, ohjausryhmälle tai sidosryhmille. Kyselyssä voidaan arvioida projektin toimintaa, koulutuksen sisältöä, kohderyhmän saavuttamista tai tuotetun materiaalin tarkoituksenmukaisuutta. Listauksen ja kyselyiden lisäksi projektin edistyessä kannattaa toteuttaa vertaisarviointia. Vertaisarviointia tehdään samantyyppisten hankkeiden parissa työskentelevien kesken. Vertaishankkeissa arvioidaan kriittisesti ja järjestelmällisesti toisten toimintaa ja pyritään näin löytämään tapoja parantaa omaansa. Vertaisarvioinnissa kriteerit on ennalta sovittu ja sitä voi toteuttaa osallistumalla vertaishankkeen ohjausryhmätyöskenteelyyn tai esimerkiksi tekemällä vertaisvierailuja. (Makkonen & Pääkkö 2003, 21 - 22.)

Projektin päätösvaiheessa tehdään kokonaisarviointi, jolloin pyritään hyödyntämään kaikkea projektin aikana kertynyttä materiaalia. Päätösarvioinnissa painotetaan erityisesti asetettujen tavoitteiden kannalta oleellista toimintaa ja tuloksia. Saavutuksia ja tavoitteita verrataan, jotta saadaan selkeä kuva siitä, mitkä tavoitteet saavutettiin ja mitä ei. Loppuarvioinnissa keskitytään arvioinnin suunnitteluun, tiedonkeruuseen, varsinaiseen analyysiin, raportointiin sekä työvaiheiden dokumentointiin. Tuloksista on hyvä tiedottaa ja ne tulee tallentaa. (Makkonen & Pääkkö 2003, 22.) Päätösarviointi kirjataan loppuraporttiin, joka laaditaan ja jaetaan johtoryhmän tarkistettavaksi ennen projektin päätöskokousta. Päätöskokouksessa käydään vielä arviointi läpi, minkä jälkeen sovitaan jatkotoimenpiteistä ja päätetään projektin jatkamisesta tai päättämisestä. (Pelin 2009, 366.)

3.4 Kyselytutkimus

Opinnäytetyössäni arvioitiin Silmu ry:n toimintaa ohjelmakaudella 2007-2013. Arviointi toteutettiin empiirisenä tutkimuksena survey-tutkimuksena. Survey-tutkimuksessa tehdään suunnitelmallinen kysely tai haastattelu, joka perustuu tutkimusaineiston keräämiseen valmiiksi laadituilla lomakkeilla. Kerättyä tietoa voidaan käsitellä usealla eri tavalla. (Holopainen & Pulkkinen 2008, 21.) Tässä työssä toteutettiin sekä kysely että haastattelu ja kerättyä tietoa on tarkoitus verrata aiemmin vastaavista tutkimuksista saatuihin tuloksiin. Tietoa on tarkoitus käyttää toiminnan kehittämiseen.

Kehittämistoimintaa varten tietoa voidaan tuottaa erilaisten määrällisten kartoitusten ja selvitysten avulla. Näitä ovat esimerkiksi asiakaspalautteet ja kyselyt. Kun halutaan selvittää tapahtuneita muutoksia, toistetaan kysely kehittämistoiminnan alussa ja lopussa. Pitkäkestoisessa kehittämistoiminnassa kysely toistetaan esimerkiksi vuosittain. Kyselyssä voidaan käyttää apuna sähköisiä kyselylomakkeita, jotka ovat helppoja ja nopeita käyttää. (Toikko & Rantanen 2009, 151-152.) Opinnäytetyössä tehty kysely toteutettiin sähköisellä e-lomakkeella. Kysely on toistettu säännöllisin väliajoin, koska kyse on pitkäkestoisesta kehittämistoimesta. Silmu ry pyrkii jatkuvasti parantamaan toimintaansa parhaansa mukaan.

Kun kehittämistoiminnan työvälineenä käytetään kyselylomaketta, on kiinnitettävä huomiota tiettyihin seikkoihin, jotta tuotettaisiin mahdollisimman luotettavaa tietoa. Jotta määrällinen tutkimus voidaan toteuttaa luotettavasti, tulee tutkimuskysymykset kehittää ja testata huolellisesti. Kehittämistoiminnan ennakointi voi kuitenkin olla vaikeaa, koska tavoiteltavia vaikutuksia ei välttämättä ole etukäteen määritelty tai ne ovat voineet muuttua prosessin aikana. Havaintoyksiköitä ja muuttujia on myös tyypillisesti vähän. Usein kehittämistoiminnassa korostetaan määrällisen aineiston kuvailevaa merkitystä. Frekvenssijakaumat sekä niiden havainnollinen esittäminen ovat keskeisiä, samoin kuin muuttujien ajallista kehittymistä kuvaavat graafiset esitykset. (Toikko & Rantanen 2009, 152-153.)

Tutkimuksen kohteena voi olla toiminnan aiheuttamien konkreettisten muutosten sijaan myös koettu vaikuttavuus. Esimerkiksi yhteistyökumppania tai asiakasta voidaan pyytää arvioimaan, miten jokin toiminta on vaikuttanut. Tulee kuitenkin muistaa, että tällöin saadaan selville ihmisten käsityksiä ja kokemuksia muutoksesta todellisuudessa tapahtuneen muutoksen sijaan. Koettuja vaikutuksia tutkitaan usein strukturoitujen kyselylomakkeiden avulla. Mahdolliset vaikutukset tulee jäsentää ennakkoon mahdollisimman tarkoin, jotta tutkimusasetelma olisi paras mahdollinen. Myös lomakkeiden esitestaus on luonnollisesti validiteetin näkökulmasta hyödyllistä. (Toikko & Rantanen 2009, 153.)

Kyselylomakkeen laatiminen on tärkeä osa tutkimusprosessia. Huonosti laadittu kysely ei tuota tarvittua tietoa, tai voi jopa tuottaa vääristynyttä tietoa. Kun kyselylomaketta aletaan laatia, tulee ensin määritellä tavoitteet, mitkä tutkimuksella halutaan saavuttaa. Kun tavoitteet ovat selkeät, on kyselyn kysymysten suunnittelu helpompaa. (Brace 2013, 6.) Jos kyselylomakkeella halutaan tuottaa tarkkaa ja laadukasta tietoa, tulee lomakkeen suunnittelu aloittaa jo ennen kuin yhtäkään kysymystä on kirjoitettu. Ensin täytyy selvittää, mitä aiheita kyselyssä tullaan käymään läpi sekä alkaa suunnitella kysymyssarjoja, joilla saadaan selkeitä vastauksia. Lisäksi täytyy huolehtia siitä, että kysytään vain kysymyksiä, jotka ovat relevantteja tutkimuksen kannalta ja karsitaan kaikki turhat kysymykset pois. (Brace 2013, 28.) Myös kyselylomakkeen johdantoteksti tulee laatia huolella, sillä se selventää vastaajalle kyselyn taustaa, mikä ohjaa tulkitsemaan kysymykset tarkoitetulla tavalla. (Pahkinen 2012, 217.)

Kyselylomakkeessa kysymykset voivat olla joko avoimia tai suljettuja. Avoimissa osioissa vastataan vapaamuotoisesti ja suljetussa osiossa on annettu vastausvaihtoehdot. Etenkin suljettuja osioita suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, etteivät vastausvaihtoehdot mene päällekkäin, eli niiden on oltava toisensa pois sulkevia. Usein kyselylomakkeissa käytetään enemmän suljettuja osioita, mutta myös avoimia tarvitaan. Suljetuissa osioissa olevat vastausvaihtoehdot helpottavat tulosten käsittelyä, mutta avoimissa vastauksissa saatetaan

saada tutkimuksen kannalta tärkeää tietoa, joka jäisi muuten havaitsematta. (Vehkalahti 2014, 25.)

Kysymysten muotoiluun vaikuttaa myös muuttujien luonne. Jos muuttujat ovat luonteeltaan subjektiivisia, eli mitataan esimerkiksi vastaajan uskontoja tai asenteita, tulee kaikkien kysymysten liittyä läheisesti tähän aiheeseen. Jos taas muuttujat ovat objektiivisia, esimerkkinä ikä tai koulutustaso, riittää suora yksittäinen kysymys. (Sekaran & Bougie 2010, 198.) Tämän opinnäytetyön yhteydessä toteutetussa kyselyssä muuttujat olivat lähinnä subjektiivisia, sillä niillä mitattiin vastaajan mielipiteitä tapahtuneesta. Mukana oli myös objektiivisia muuttujia, esimerkiksi kysymyksessä, jossa kysyttiin vastaajan edustamaa organisaatiota.

Jotta tutkimusta pidettäisiin luotettavana ja uskottavana, tulee noudattaa hyviä tieteellisiä menettelytapoja. Eettisesti hyvässä tutkimuksessa on tieteellisiä tietoja, taitoja ja siinä noudatetaan hyviä toimintatapoja tutkimuksen teossa ja suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan. Tutkimuksessa tulee noudattaa rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta tulosten tallentamisessa, esittämisessä ja arvioinnissa. Tutkimuksessa tulee myös soveltaa eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä sekä olla avoin. Tutkimusta tehtäessä on otettava myös muiden tutkijoiden työ asianmukaisesti huomioon ja kunnioitettava heidän työtä ja saavutuksiaan oman tutkimuksen tuloksia julkaistaessa. Tutkimuksen tulee olla myös suunniteltu, toteutettu ja raportoitu yksityiskohtaisesti sekä tutkimuksessa mukana olevien tahojen ja henkilöiden asema, oikeudet, vastuut ja velvollisuudet tulee olla määritelty ja niitä tulee kunnioittaa. Lisäksi tulee noudattaa hyvää hallintokäytäntöä sekä henkilöstö- ja taloushallintoa. (Kuula 2011, 34-35.) Nämä menettelytavat tulee huomioida sekä kyselyä että seuraavana käsiteltävää haastattelua tutkimusmenetelmänä käytettäessä.

3.5 Teemahaastattelu

Haastattelut voidaan jakaa strukturoituihin ja strukturoimattomiin haastatteluihin. Jako tehdään kysymysten valmiuden ja sitovuuden mukaan ja niistä voidaan käyttää myös nimitystä standardoitu ja standardoimaton haastattelu. Näiden välissä ovat lisäksi puolistrukturoidut tai puolistandardoidut haastattelut. Strukturoidut haastattelut ovat lomakehaastatteluja, joissa kysymykset ja vastausvaihtoehdot ovat valmiina. Ne myös esitetään kaikille haastateltaville samanlaisina ja kysymykset samassa järjestyksessä, eikä haastattelija saa pyrkiä vaikuttamaan haastateltavan vastauksiin. Puolistandardoiduille haastatteluille luonteenomaista on, että jokin näkökohta haastattelusta on lyöty lukkoon, mutta kaikkea ei. Tunnetuin puolistandardoitu haastattelu on teemahaastattelu, jossa käydään läpi samoja aiheita ja teemoja, mutta kysymysten järjestys tai muotoilu vaihtelevat. Strukturoimattomassa haastattelussa rakenne muodostuu haastateltavan ehdoilla, eikä sen muoto ole tiukasti sidottu kysymys-vastaus-muotoon. Strukturoimaton haastattelu muistuttaa lähinnä vapaata keskustelua, jossa

molemmat osapuolet voivat tuoda keskusteluun uusia puheenaiheita ja ohjata sitä haluamaansa suuntaan. (Tiittula & Ruusuvoori 2005, 11-12.)

Jako strukturointiasteen mukaan ei kuitenkaan ole laadullisessa tutkimuksessa aina selvä. On havaittu, ettei täysin strukturoimatonta haastattelua ole olemassakaan, sillä silloin haastatelijan tulisi jättää haastateltava täysin ilman suuntaa antamatta pienintäkään vihjettä siitä, mistä tutkija on kiinnostunut. Lisäksi on todettu, että haastatelijan vaikutusta haastattelutilanteeseen ei voi täysin ehkäistä kysymysten muotoilun standardoinnilla, sillä myös rajattujen kysymystyyppien käyttöön koulutuneet haastatelijat saattavat ehdottaa vastaajalle tiettyä vastausvaihtoehtoa tai muuttaa kysymysten sanajärjestystä. (Tiittula & Ruusuvoori 2005, 12.)

Tässä opinnäytetyössä tiedonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelutapa ja se kohdistuu usein haastatellun jonkin erityisen kokemuksen selvittelyyn. (Tiittula & Ruusuvoori 2005, 67.) Teemahaastattelussa haastateliija ottaa esiin itseään kiinnostavat teemat kiinnittämällä kysymysten laadinnassa huomiota tiettyihin tapahtumiin, nimiin, käsitteisiin ja tärkeiksi katsottuihin teemoihin. (Tiittula & Ruusuvoori 2005, 197-199.) Tämän opinnäytetyön yhteydessä toteutetussa haastattelussa teemanä oli, että vastaaja on toiminut tavalla tai toisella yhteistyössä Silmu ry:n kanssa. Teemahaastattelun teemoista on etukäteen voitu muodostaa haastattelurunko. (Tiittula & Ruusuvoori 2005, 197.) Tässä opinnäytetyössä muodostettiin haastattelurunko laatimalla valmiita kysymyksiä, joihin haastatelijat voivat kuitenkin vastata kertovasti ja viedä keskustelua haluamaansa suuntaan. Tarkoitus oli saada haastateltava kertomaan mahdollisimman paljon mielipiteitään ja kokemuksiaan yhteistyöstä Silmu ry:n kanssa.

Haastattelututkimuksen tukena tai rinnakkaisaineistona käytetään usein myös muita laadullisia tai määrällisiä aineistotyyppisiä. Näitä ovat esimerkiksi kyselyt, kenttähavainnot tai teksti- ja dokumenttiaineistot. (Hyvärinen ym. 2010, 11.) Tässäkin opinnäytetyössä haastattelun lisäksi tutkimusmateriaalina käytetään kyselylomaketta ja lopulliset johtopäätökset tehdään näillä molemmilla menetelmillä saatujen vastausten perusteella.

3.5.1 Puhelinhaastattelu

Tässä opinnäytetyössä teemahaastattelu toteutettiin puhelinhaastatteluna. Muihin etätutkimuskeinoihin verrattuna puhelinhaastattelulla on paljon etuja. Suurin etu esimerkiksi sähköpostihaastatteluun verrattuna on se, että haastateltavan kanssa keskustellaan, mikä mahdollistaa tilanteen mukaan reagoimisen. Näin epäselvyydet saadaan selvitettyä, kysymyksiä voidaan tarkentaa ja äänensävyjä voidaan käyttää tai niitä voidaan hyödyntää vastausten tulkitsemisessa. Moni myös puhuu paremmin kuin kirjoittaa. Muut etätutkimusmenetelmät vaativat

kirjoittamista, mikä vaatii vastaajalta enemmän vaivannäköä, mikä taas voi vaikuttaa vastausten määrään ja laatuun. Puhelinhaastattelulla saa siis usein enemmän materiaalia. (Gillham 2005, 101-102.)

Vastaajat ovat usein myös halukkaampia vastaamaan kysymyksiin puhelimitse kuin muilla keinoilla. Puhelinhaastattelu on myös helpompi toteuttaa, sillä puhelimeen voi vastata missä ja milloin tahansa, jolloin teoriassa aikaa ja paikkaa ei tarvitse olla niin tarkkaan määritelty. On kuitenkin otettava vastaaja huomioon kunnioittamalla esimerkiksi työ- tai vapaa-aikaa. Puheluiden välttelykin on kuitenkin erittäin helppoa, kun vain jättää vastaamatta. Puhelimeen vastataankin todennäköisemmin, jos on etukäteen soitettu tai lähetetty viesti tulevasta haastattelusta. (Gillham 2005, 101-103.)

Vaikka teemahaastattelu on puolistrukturoitu, puhelinhaastattelut ovat usein strukturoidumpia kuin muut teemahaastattelut. Kun haastattelu on laadittu kyselymäiseksi, on se helpompi toteuttaa lyhemässä ajassa ja vastaukset on helpompi kirjata muistiin. Puhelimessa kuitenkin voi puhua rennommin ja vapaammin, mikä toisaalta antaa haastattelijalle mahdollisuuden tehdä haastattelusta strukturoimattomamman johdattelemalla keskustelua haluttuun suuntaan. Puhelinhaastattelut kestävät yleensä kymmenestä minuutista maksimissaan puoleen tuntiin. Haastateltavan kärsivällisyyteen vaikuttaa olennaisesti se, kuinka hyvin heidän halukkuutensa ja mielipiteensä on huomioitu haastattelua järjestettäessä. (Gillham 2005, 103-104.) Juuri tästä syystä opinnäytetyössänikin lähetettiin ensin sähköpostiviesti, jolla sovittiin puhelinhaastattelu-aika, joka haastateltavalle itselle sopi. Näin meneteltiin, jotta saataisiin laadukkaampia vastauksia, koska vastaajalla ei ole kiire, hän on varannut haastattelulle aikaa ja kokee, että hänet on huomioitu tilanteessa parhaalla mahdollisella tavalla.

4 Tutkimusmenetelmät ja käytännön toteutus

Opinnäytetyön käytännön toteutus tapahtui tekemällä tutkimus. Tutkimusta varten laadittiin neljä eri kyselyä, joiden laatimisen apuna olivat jo aiemmissa väliarvioinneissa käytetyt lomakkeet, joita oli hyödynnetty myös Toivion opinnäytetyössä. Yrityksille, muille hanketoimijoille, keskeneräisissä hankkeissa toimineille tahoille sekä sidosryhmille laadittiin jokaiselle oma kyselynsä. Näin lomakkeista saatiin selkeämmät ja vastaajien oli niihin helpompi vastata. Silmu ry on kaksikielinen, minkä vuoksi laadittiin sekä suomen- että ruotsinkieliset lomakkeet. Vastaaja sai valita, kummankieliseen lomakkeeseen hän vastasi. Lomakkeet laadittiin sähköiseksi e-lomakkeiksi ja ne lähetettiin vastaajille sähköpostiviestillä, jossa oli linkki kyselyyn. Toimeksiantaja antoi yhteystietolistat sähköpostiosoitteista, joihin viesti lähetettiin.

Kyselylomakkeiden lisäksi tehtiin teemahaastattelu haastatteleamalla yhdeksää Silmu ry:n toiminta-alueen kuntien edustajaa puhelimitse. Puhelinhaastattelut tehtiin samaan aikaan, kun

kyselylomakkeet olivat auki vastaajille. Haastattelua varten laadittiin kysymykset etukäteen. Kysymysten tarkoituksena oli saada vastaajat kertomaan mahdollisimman tarkasti mielipiteensä Silmu ry:n toiminnan ja kuntayhteistyön onnistumisesta. Lähetin jokaisen sähköpostiin kutsun puhelinhaastatteluun osallistumisesta. Sähköpostissa pyysin vastaajia ehdottamaan itselleen sopivaa ajankohtaa sopivasta haastatteluajasta ja liitteenä lähetin myös haastattelun kysymykset, jotta haastateltavat voivat niihin halutessaan etukäteen tutustua.

Ensimmäiseen lähettämäni sähköpostiin sain viisi vastausta, joiden perusteella sovin vastaajien kanssa puhelinhaastatteluajan. Kolmen työpäivän kuluttua lähetin vielä muistutusviestin niiden yhteyshenkilöiden sähköpostiosoitteisiin, jotka eivät olleet aiempaan viestiini reagoineet. Sähköpostitse sain sovittua haastatteluajan yhteensä kahdeksan kuntaedustajan kanssa. Lisäksi soitin niille kolmelle yhteyshenkilölle, jotka eivät vastanneet sähköpostiini. Yhden kanssa sain puhelimitse sovittua haastattelusta. Kahta en onnistunut tavoittamaan kahdesta sähköpostista ja kolmesta puhelinsoitosta huolimatta. Haastattelin näin ollen yhdeksää kunnan yhteyshenkilöä.

Opinnäytetyö alkoi 3.4.2014 toimeksiantajapalaverilla Gina Forsströmin kanssa, jolloin sovittiin siitä, mitä työssä tullaan tekemään ja mitä sillä tavoitellaan. Kevään aikana laadin aiheanalyysin, tutkimussuunnitelman sekä alustavat kyselylomakkeet, joiden muokkaamista jatkoin kesällä. Syyskuussa muotoilin lomakkeet lopullisiksi ja laadin ne e-lomake-muotoon. 18.9.2014 lähetin kyselylomakkeet vastaanottajille ja muistutusviestin lähetin reilun viikon myöhemmin 29.9.2014. Samalla, kun kyselylomakkeet olivat auki vastaajille, laadin kysymykset puhelinhaastatteluihin, minkä jälkeen toteutin haastattelut 10.10.2014-17.10.2014 välisenä aikana jokaiselle haastateltavalle itselle sopivana ajankohtana. Käytännön toteutuksen ohella kirjoitin syksyn aikana myös teoriaa. Kyselylomakkeiden vastaamisaika päättyi 15.10.2014, ja analysoin saadut vastaukset 15.10.2014-19.10.2014 välisenä aikana.

5 Tulokset

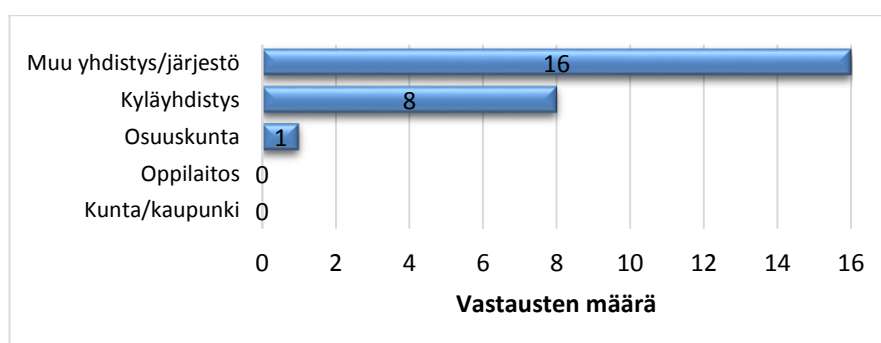
Tuloksena kyselylomaketutkimuksesta ja puhelinhaastatteluista saatiin vastauksia, joiden perusteella saadaan kokonaiskuva vastaajien mielipiteistä Silmu ry:n toiminnasta sekä yhteistyöstä sidosryhmien kanssa. Vaikka vastaajat olivat pääosin tyytyväisiä Silmu ry:n toiminnan ja yhteistyön onnistumiseen, saatiin myös kehitysehdotuksia, joita Silmu ry voi myöhemmin hyödyntää. Yhteensä sähköpostiviesti, jossa oli linkki kyselylomakkeeseen, lähetettiin 280 osoitteeseen, joista 30 oli yrityksissä, 89 hankkeissa, 98 sidosryhmäorganisaatioissa sekä 63 keskeytyneissä hankkeissa mukana olleita. Lähettäminen epäonnistui 35 osoitteeseen, eli loppujen lopuksi kysely saatiin lähetettyä 245 osoitteeseen. Epäonnistuneista lähetyksistä 12 oli hanketoimijoiden osoitteisiin, kaksi yritysten osoitteisiin, kahdeksan sidosryhmien osoitteisiin ja 13 keskeytyneissä hankkeissa mukana olleiden osoitteisiin.

Vastauksia kyselylomakkeisiin saatiin yhteensä 47, joista 11 sidosryhmille suunnattuun kyselyyn, kolme keskeytyneissä hankkeissa mukana oleville toimijoille suunnattuun kyselyyn, 26 hanketoimijoille suunnattuun kyselyyn ja seitsemän yrityksille suunnattuun kyselyyn. Kaiken kaikkiaan vastausten määrä oli siis 47/245, jolloin sidosryhmien vastausprosentiksi saatiin 12 % sekä hanketoimijoiden ja yritysten vastausprosentiksi 23 %. Vastausprosentin parantamiseksi ei olisi enää ollut juuri mitään tehtävissä, sillä kyselylomakkeet laadittiin huolella ja helposti vastattavaan muotoon ja kyselylomakkeista lähetettiin sekä suomen- että ruotsinkieliset versiot. Lisäksi muistutusviestejä lähetettiin kaksi, ja kyselyaikaa jatkettiin alkuperäisestä lomakkeiden sulkemispäivämäärästä.

Kahdesta muistutusviestistä ja vastausajan jatkamisesta huolimatta vastausprosentit jäivät kuitenkin selvästi alle Toivion saamien vastausprosenttien, jotka olivat sidosryhmäkyselystä 33 % ja hanketoimijakyselystä 30 %. Molempien muistutusviestien jälkeen vastauksia tuli enemmän kuin muuna aikana, joten niistä oli selvästi hyötyä. Puhelinhaastattelu oli kuitenkin onnistunut, sillä yhdestätoista kunnan yhteyshenkilöstä yhdeksän antoi puhelinhaastattelun, ja saadut vastaukset olivat monipuolisia ja kuvailevia. Suurin osa kuntaedustajista oli erittäin tyytyväisiä yhteistyöhön Silmu ry:n kanssa. Siitä huolimatta kehujen lisäksi saatiin hyödyllistä rakentavaa palautetta, jota Silmu ry voi hyödyntää kehittääkseen toimintaansa ja kuntayhteistyötä entisestään.

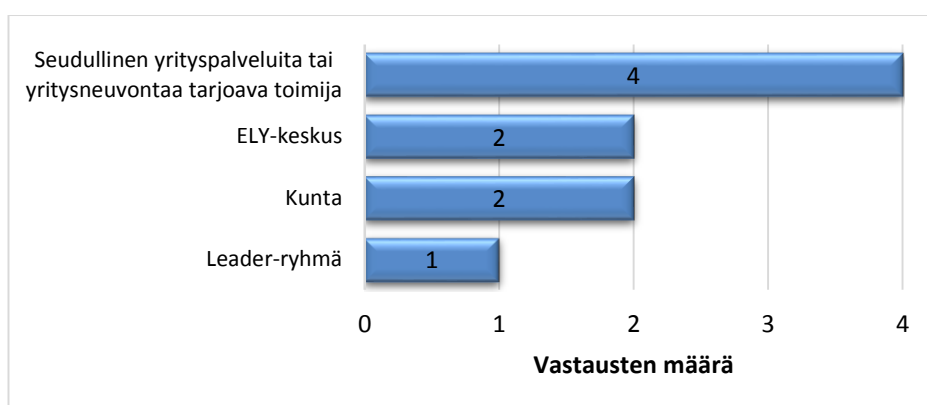
5.1 Kyselyn tulokset

Yrityksille ja osuuskunnille suunnattuun kyselyyn vastanneet olivat kaikki yrityksiä. Hanketoimijoille suunnattuun kyselyyn vastanneiden tahoja kuvaa kuvio 4. Kuten kaaviosta näkee, 16 vastasi edustavansa muuta yhdistystä tai järjestöä, kahdeksan kyläyhdistystä, yksi osuuskuntaa eikä kukaan oppilaitosta tai kuntaa. Muuta yhdistystä tai järjestöä edustavat tarkensivat edustavansa kannatusyhdistystä, maakunnallista kyläyhdistystä, yritystä, järvenkunnostusyhdistystä ja urheiluseuraa. Keskeytyneissä hankkeissa mukana olleista vastaajista kaksi edusti yritystä ja yksi yhdistystä.

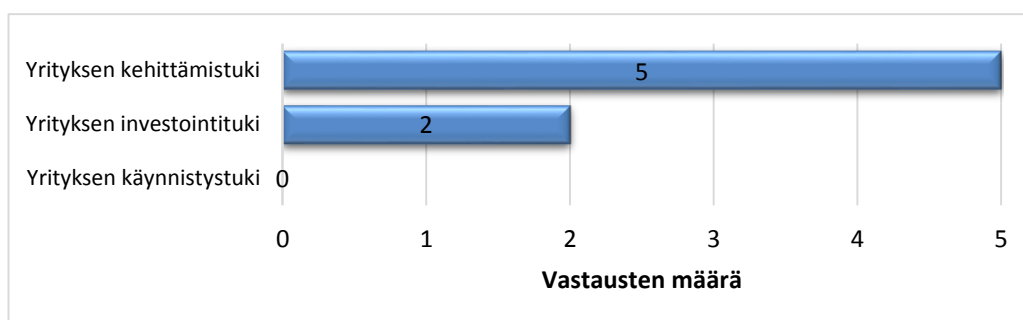
Kuvio 4: Hanketoimijoiden kyselyyn vastanneiden edustamat tahot

Sidosryhmille suunnattuun kyselyyn osallistuneista neljä vastasi olevansa seudullinen yrityspalveluita tai yritysneuvontaa tarjoava toimija, kaksi vastasi edustavansa ELY-keskusta, kaksi kuntaa ja yksi Leader-ryhmää, kuten kuviosta 5 näkee. Lisäksi yksi sidosryhmäkyselyyn vastannut kertoi edustavansa yrittäjäjärjestöä. Sidosryhmäkyselyyn osallistuneet vastaajat kertoivat työskentelevänsä sihteerinä, jäsenenä, EU-maksatustarkastajana, kehityspäällikkönä, yhteyshenkilönä, toimitusjohtajana, asiantuntijana, toiminnanjohtajana, puheenjohtajana, kunnanjohtajana ja yritysneuvojana.

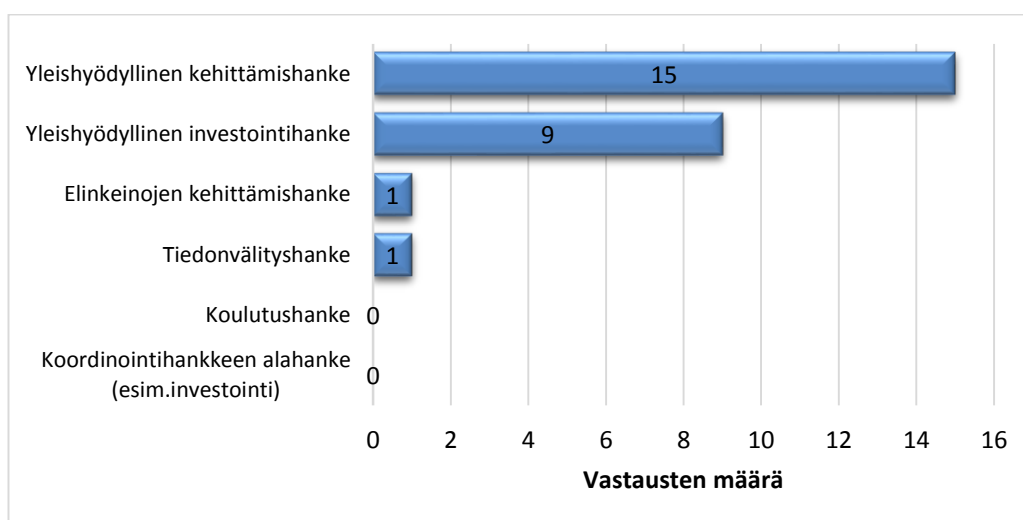

Kuvio 5: Sidosryhmien kyselyyn vastanneiden edustamat tahot

Yrityksille suunnattuun kyselyyn vastanneiden hankkeista yksi on käynnissä ja kuusi päättynyt. Hanketoimijoille suunnattuun kyselyyn vastanneiden hankkeista 13 on käynnissä ja 13 päättynyt. Kuten kuviosta 6 on nähtävistä, yritysten hankkeissa viidessä tapauksessa tukimuoto oli yrityksen kehittämistuki ja kahdessa yrityksen investointituki. Hanketoimijoiden hankemuoto puolestaan oli viidentoista vastaajan hankkeessa yleishyödyllinen kehittämishanke, yhdeksässä yleishyödyllinen investointihanke, yhdessä elinkeinojen kehittämishanke ja yhdessä tiedonvälityshanke. Kuvio 7 kuvaa hanketyyppien jakautumista. Keskeytyneissä hankkeissa mukana olleiden vastaajien tukimuotoja oli yritystuki ja yleishyödyllinen hanke. Keskeytyneissä hankkeissa mukana olleet vastaajat kertoivat keskeytymisen syyksi viranomaisluvan puuttumisen sekä varojen loppumisen. Yksi keskeytyneissä hankkeissa mukana olleille suunnattuun kyselyyn vastanneista kertoi aikovansa hakea tukea uudelleen.

Kuvio 6: Yritysten kyselyyn vastanneiden tukimuoto

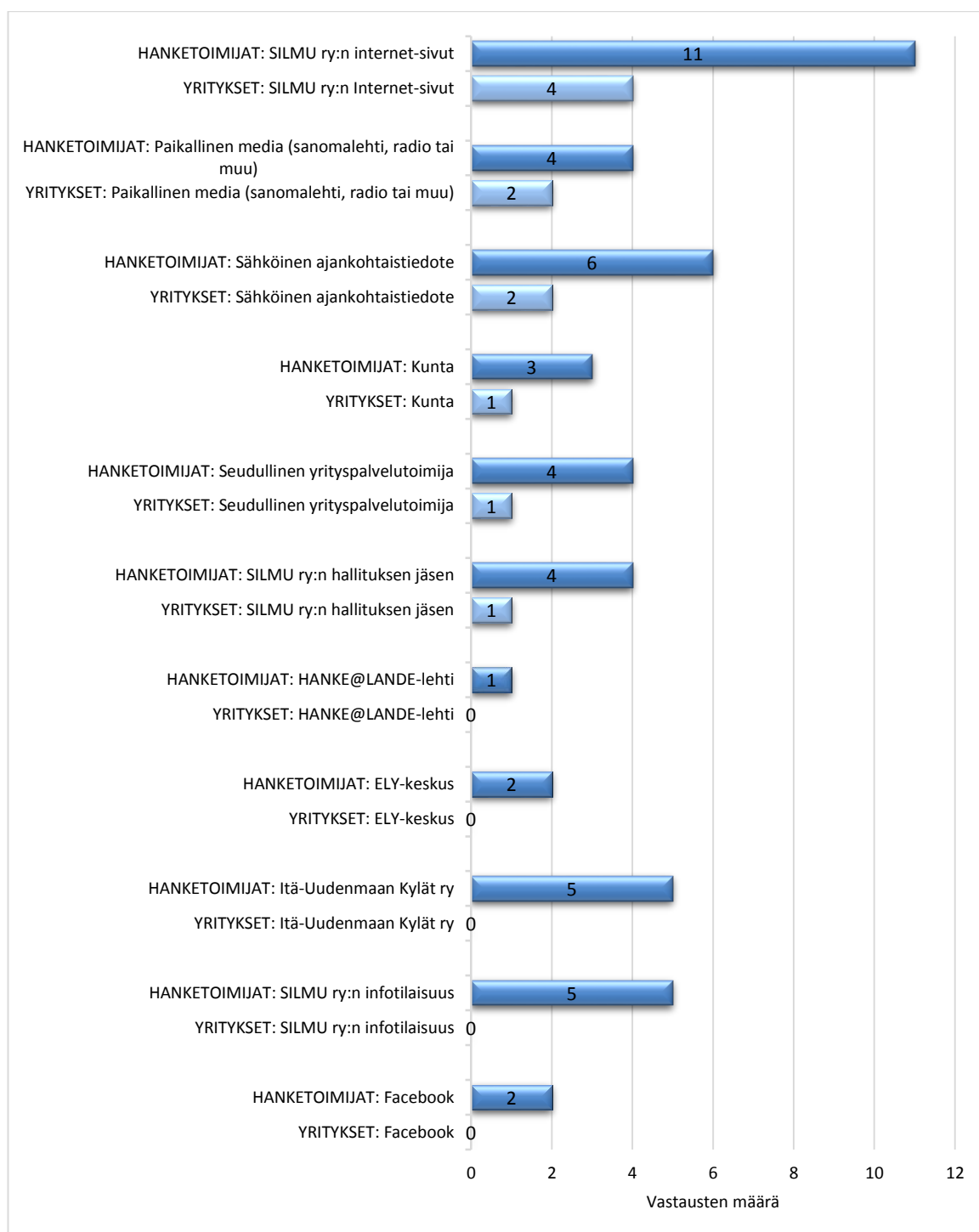

Kuvio 7: Hanketoimijoiden kyselyyn vastanneiden hankemuoto

Kysyttäessä mistä vastaaja on saanut tietää Silmu ry:n toiminnasta, sekä yrityksille että hanketoimijoille suunnatuissa kyselyissä Silmu ry:n Internet-sivut saivat eniten vastauksia. Tämä on nähtävissä kuvioista 8. Yritysten kyselyyn vastanneista kaksi kertoi saaneensa tietää Silmu ry:n toiminnasta paikallisesta mediasta ja kaksi sähköisestä ajankohtaistiedotteesta. Hanketoimijoiden kyselyyn vastanneiden mukaan kuusi sai tietää Silmu ry:n toiminnasta sähköisestä ajankohtaistiedotteesta.

Kuten kuvioista 8 nähdään, yritysten kyselyyn vastanneista yksi sai tietää Silmu ry:n toiminnasta kunnalta, yksi Silmu ry:n hallituksen jäseneltä ja yksi seudulliselta yrityspalvelutoimijalta, joita ovat esimerkiksi Uusyrityskeskus Loviisa-Porvoo ry, ProAgria Etelä-Suomi ry, Mäntsälän Yritysketjitys Oy, Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus KEUKE tai Posintra Oy. Kuvioista 8 nähdään myös, että hanketoimijoille suunnatun kyselyn vastaukset jakaantuivat tasaisemmin. Viisi kertoi saaneensa tietää Silmu ry:n toiminnasta Silmu ry:n infotilaisuudessa ja viisi Itä-Uudenmaan Kylät ry:ltä. Neljä vastasi saaneensa tietää Silmu ry:n toiminnasta Silmu ry:n hallituksen jäseneltä, neljä seudulliselta yrityspalvelutoimijalta ja neljä paikallisen median välityksellä. Kolme vastasi saaneensa tietoa kunnalta, kaksi Facebookista, kaksi ELY-keskukselta

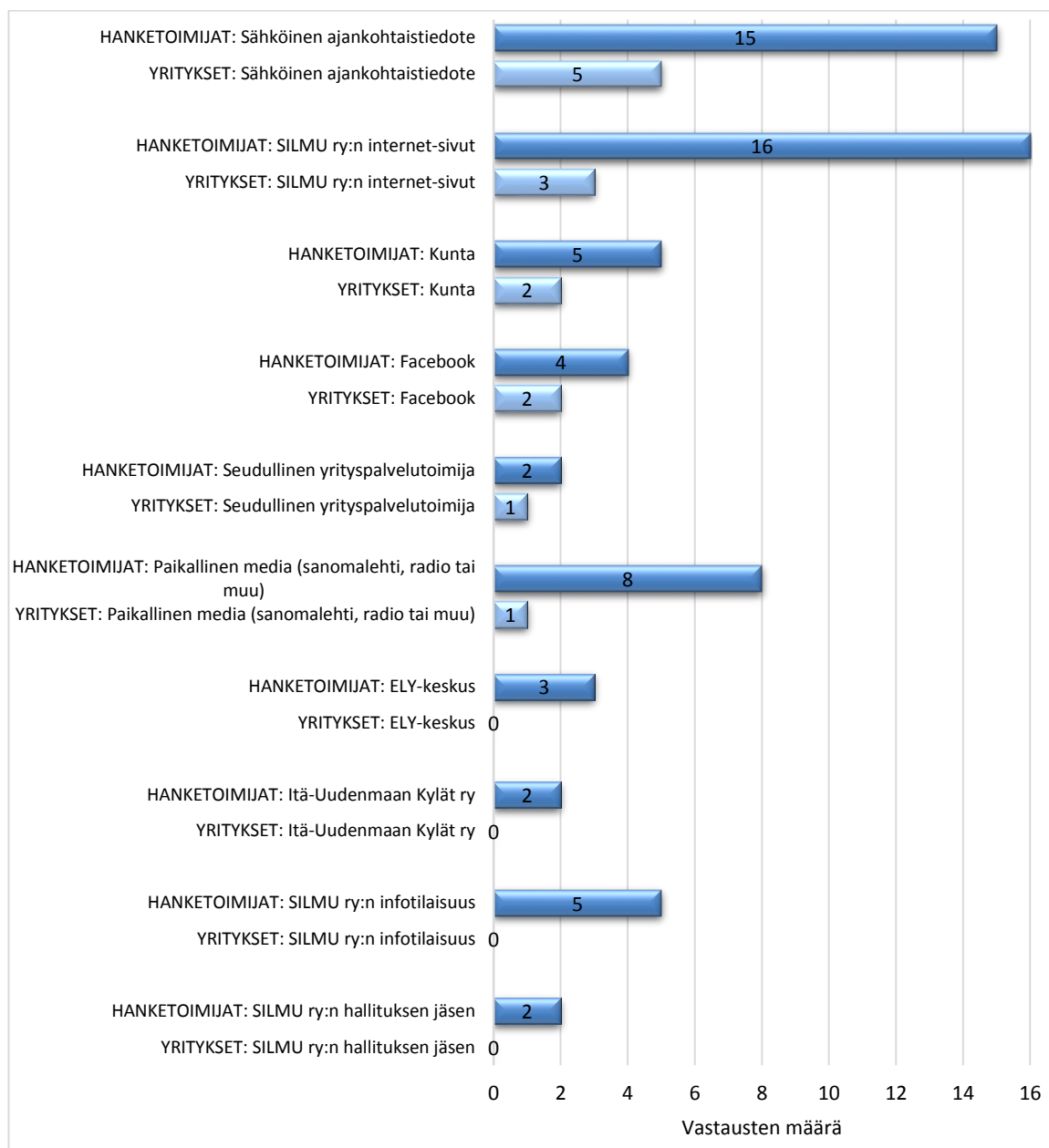
ja yksi HANKE@LANDE-lehdestä. Lisäksi yksi hanketoimijoiden kyselyyn vastannut kertoi kuul-
leensa Silmu ry:stä Aktia-pankista.

Kuvio 8: Kanavat, joiden kautta hanketoimijakyselyn ja yritysten vastaajat olivat saaneet tietää Silmu ry:n toiminnasta

Sekä hanketoimijoille, että yrityksille suunnattujen kyselyiden vastaajista suurin osa toivoisi Silmu ry:n tiedottavan toiminnastaan Silmu ry:n Internet-sivuilla sekä sähköisellä ajankohtais-

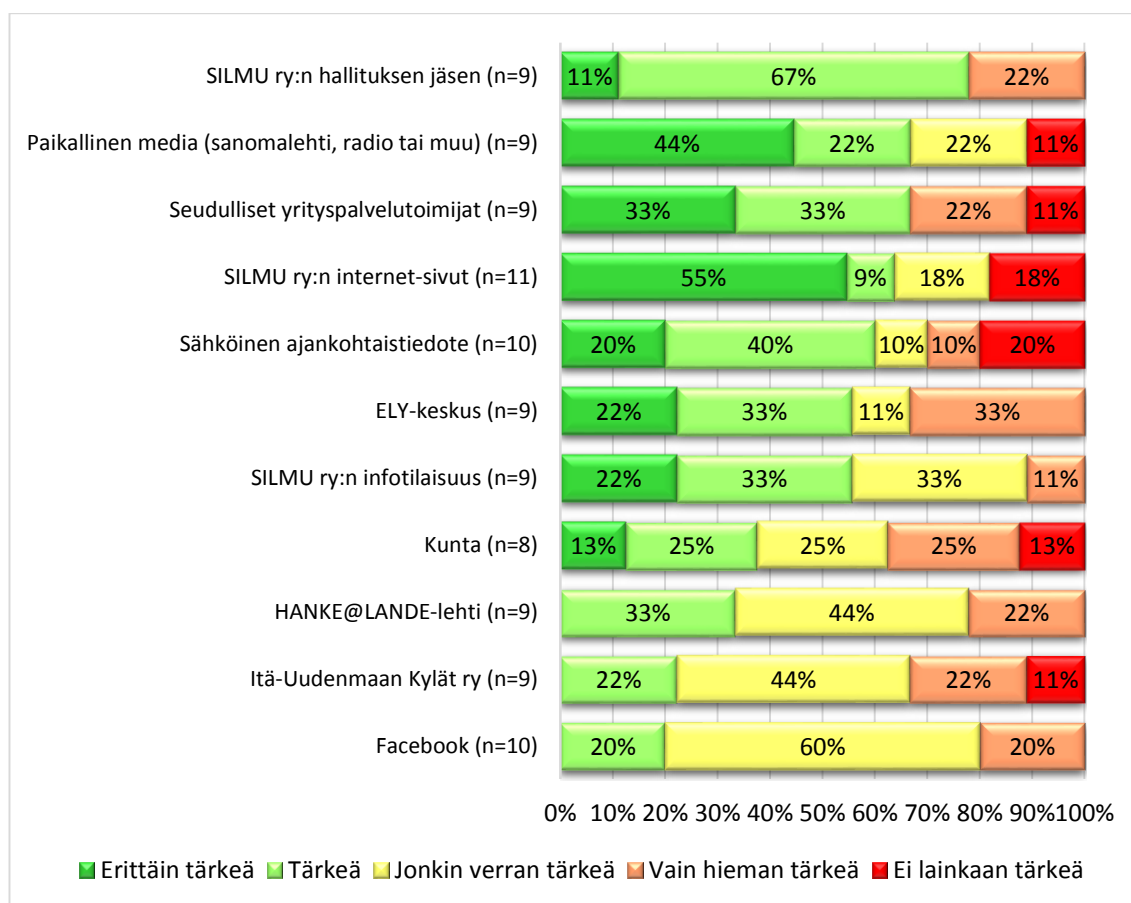
tiedotteella. Myös kunta oli molemmissa kyselyissä suosittu vastaus. Muut vastaukset jakautuvat suhteellisen tasaisesti, kuten kuviosta 9 on havaittavissa. Lisäksi hanketoimijoiden kyselyn vastauksissa ehdotettiin tiedotuskanavaksi Twitteriä.

Kuvio 9: Kanavat, joiden kautta hanketoimijakyselyn ja yritysten vastaajat toivoisivat Silmu ry:n tiedottavan toiminnastaan

Sidosryhmille suunnatun kyselyn mukaan tärkeimpiä tiedotuskanavia ovat Silmu ry:n hallituksen jäsen, paikallinen media, seudulliset yrityspalvelutoimijat sekä Silmu ry:n Internet-sivut. Tämän voi havaita kuviosta 10, josta näkee myös, että vähiten tärkeitä tiedotuskanavia sidosryhmille suunnattuun kyselyyn vastanneiden mielestä ovat Facebook, Itä-Uudenmaan kylät ry sekä HANKE@LANDE-lehti. Suhteellisen moni vastaaja piti kuitenkin jokaista tiedotuskanavaa

joko erittäin tärkeänä tai tärkeänä, mistä voi päätellä, että sidosryhmät toivovat Silmu ry:n tiedottavan käyttäen mahdollisimman monia kanavia.

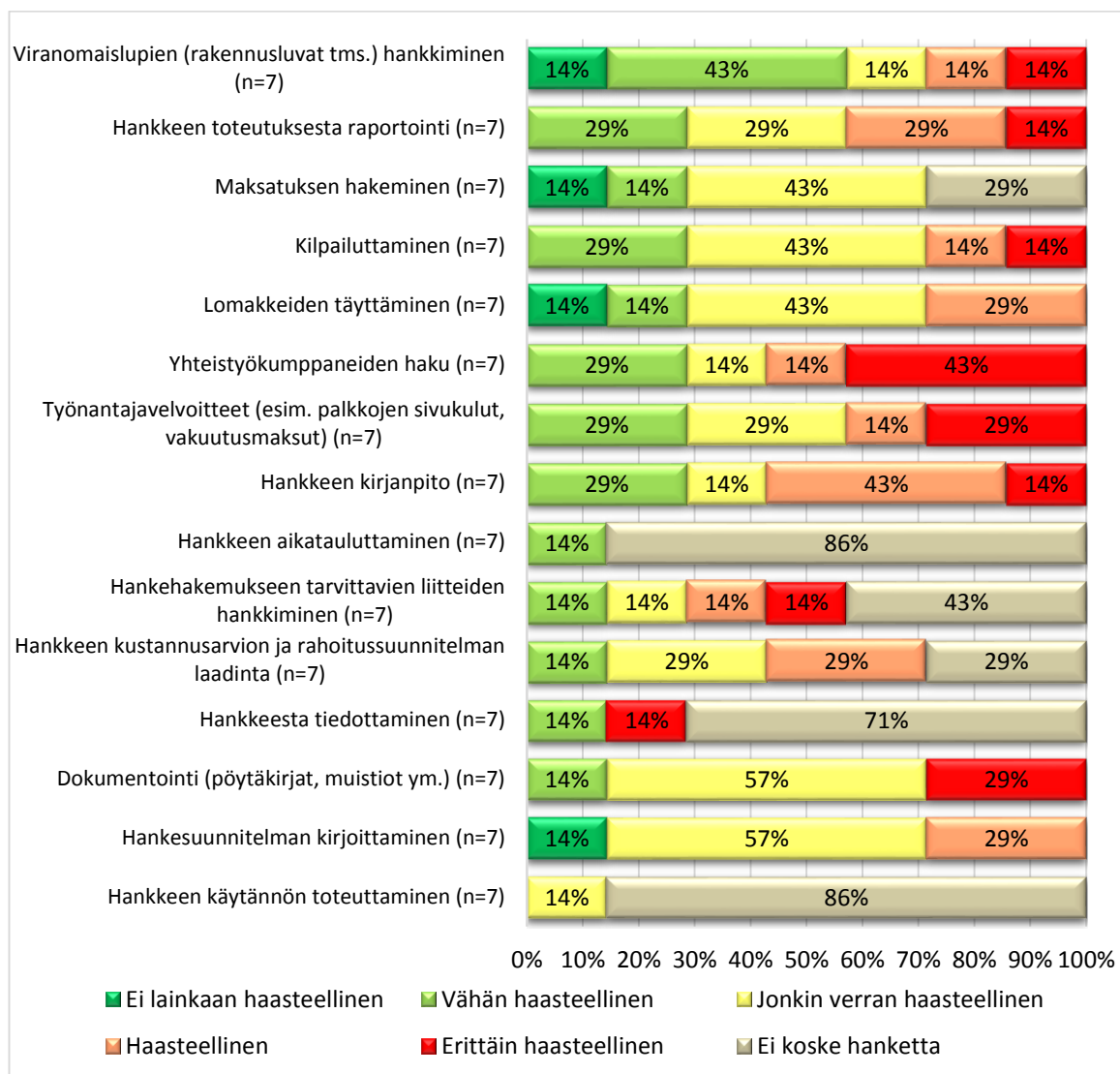

Kuvio 10: Sidosryhmäkyselyn vastaajien mielipiteitä eri tiedotuskanavien tärkeydestä

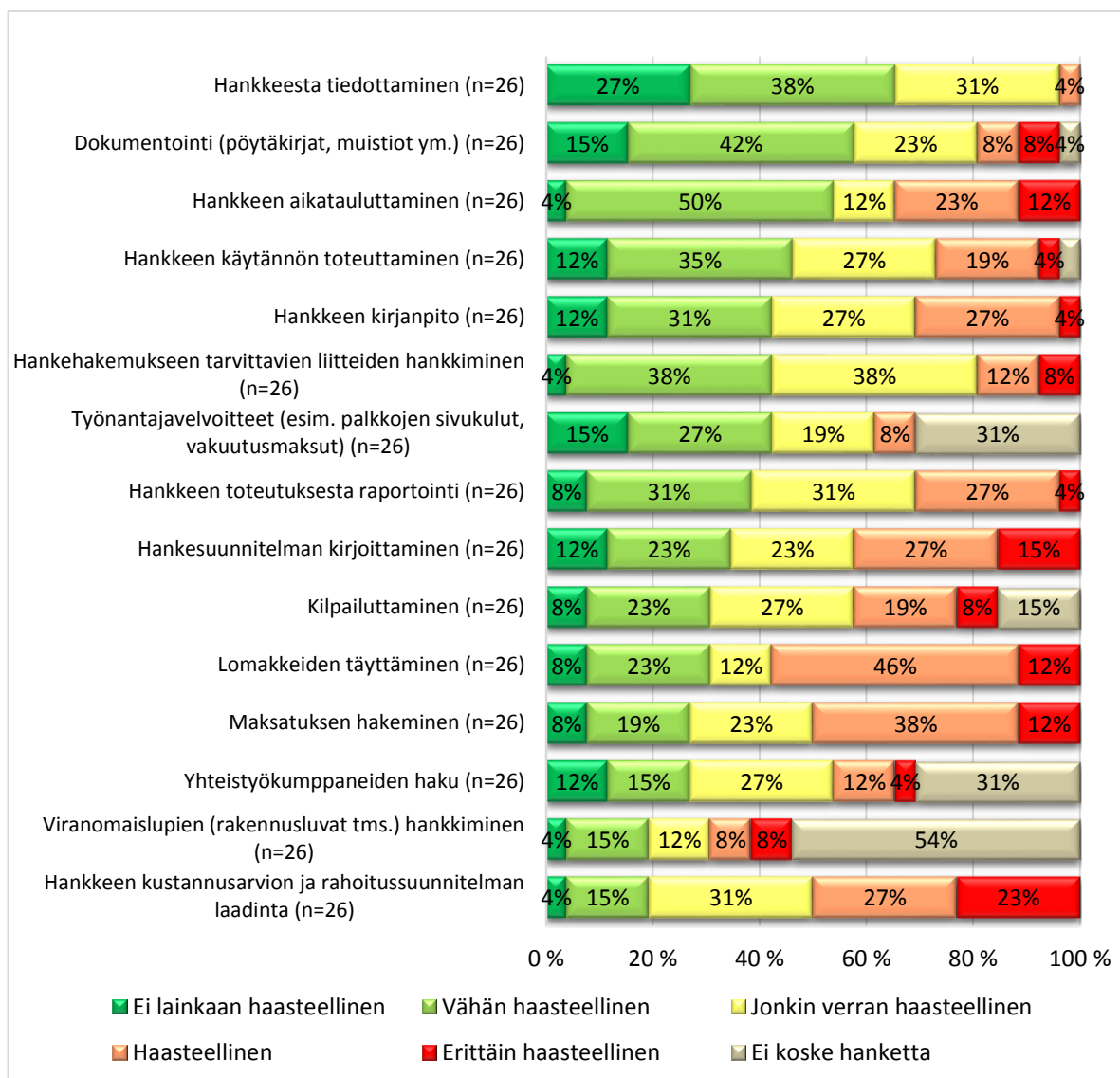
Hanketoimijoille ja yrityksille suunnatuissa kyselyissä pyydettiin arvioimaan hankkeen toteutuksen eri vaiheiden haasteellisuutta. Yrityksille suunnatun kyselyn vastausten jakautumista kuvaa kuvio 11 ja hanketoimijoille suunnatun kyselyn vastausten jakautumista kuvio 12. Yritysten kyselyyn vastanneiden mielestä vähiten vaikeita vaiheita olivat viranomaislupien hankkiminen, hankkeen toteutuksesta raportointi, maksatusten hakeminen, kilpailuttaminen ja lomakkeiden täyttäminen. Erittäin haastavana monet puolestaan pitivät yhteistyökumppaneiden hakuja ja työnantajavelvoitteita. Hankkeen aikatauluttaminen, hankkeesta tiedottaminen ja hankkeen käytännön toteuttaminen ei monen vastaajan mukaan koskenut hanketta.

Hanketoimijoille suunnatun kyselyn vastaajien mukaan vähiten ongelmia oli hankkeesta tiedottamisessa, dokumentoinnissa, hankkeen aikatauluttamisessa, hankkeen käytännön toteuttamisessa ja kirjanpidossa. Hankalaksi hanketoimijat kokivat hankkeen kustannusarvioinnin ja rahoitussuunnitelman laadinnan, lomakkeiden täyttämisen, maksatuksen hakemisen ja hankesuunnitelman kirjoittamisen. Viranomaislupien hankkiminen, yhteistyökumppaneiden haku ja työnantajavelvoitteet eivät monien vastaajien mukaan puolestaan koskeneet hanketta. Kuvi-

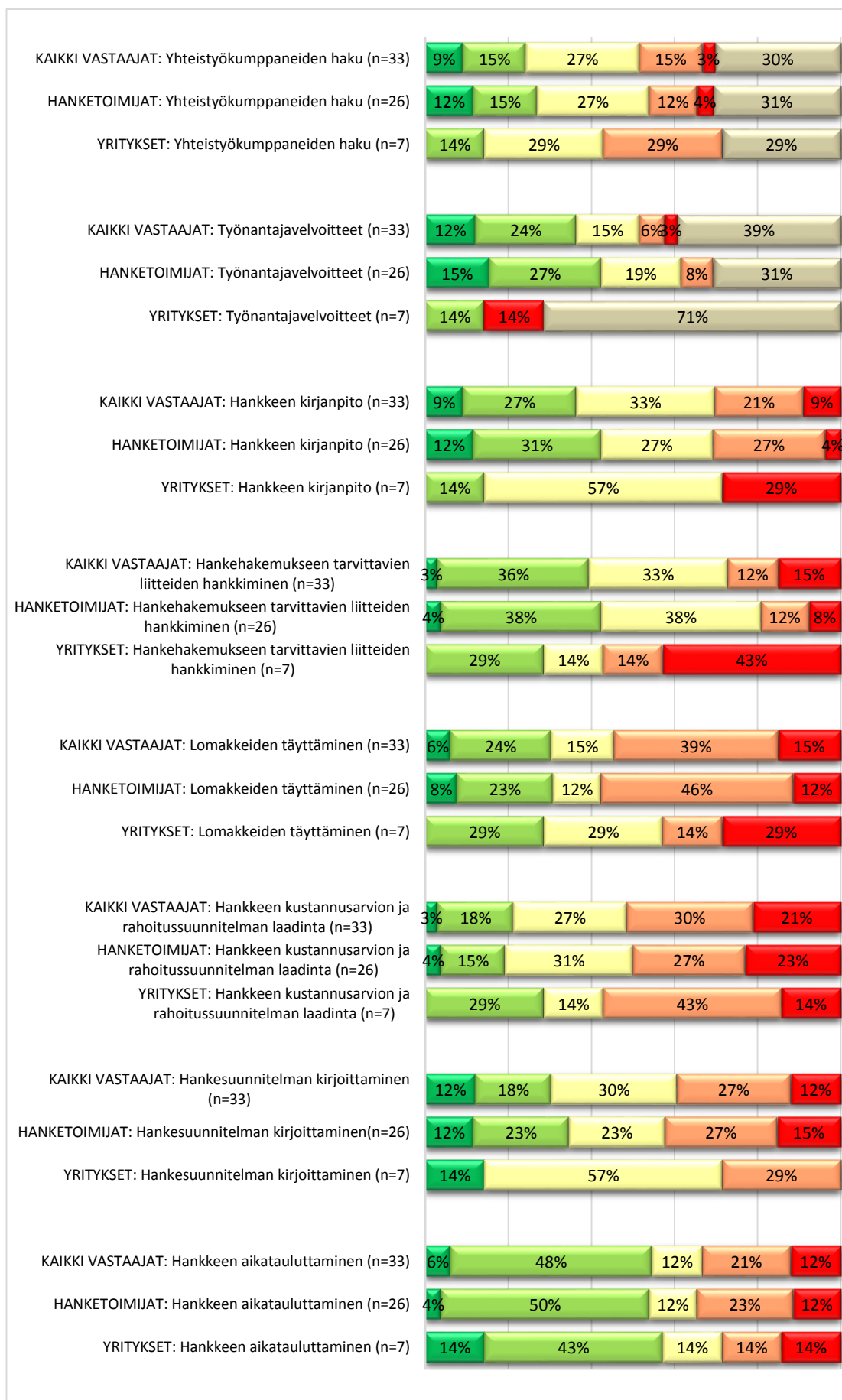
oon 13 on vielä koottu sekä hanketoimijakyselyyn, että yrityksille suunnattuun kyselyyn vastanneiden mielipiteet eri toimenpiteiden haasteellisuudesta. Lisäksi niitä verrataan kaikkiin kyseiseen kysymykseen saatuihin vastauksiin.

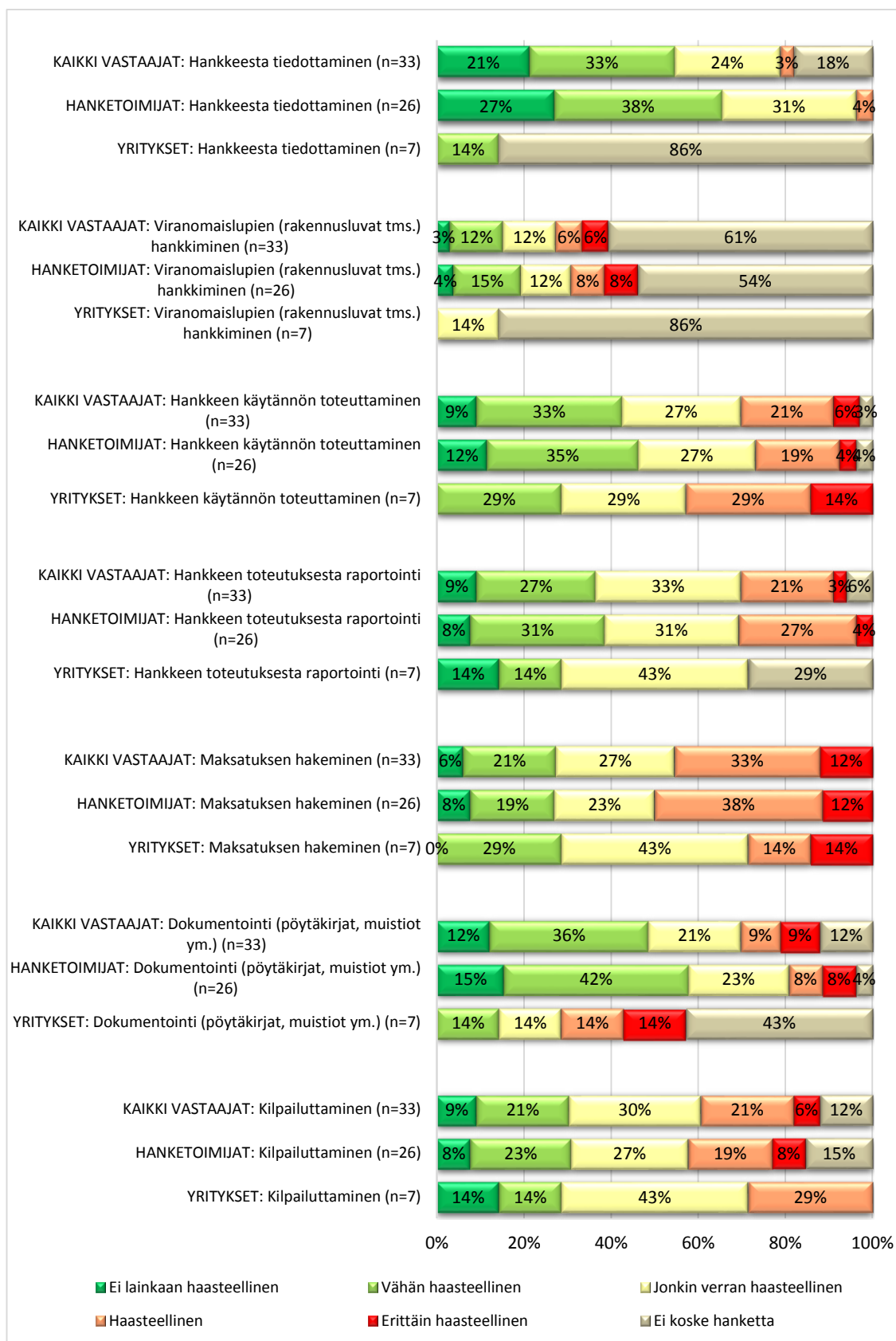

Kuvio 11: Yritysten vastaajien mielipiteitä eri toimenpiteiden haasteellisuudesta

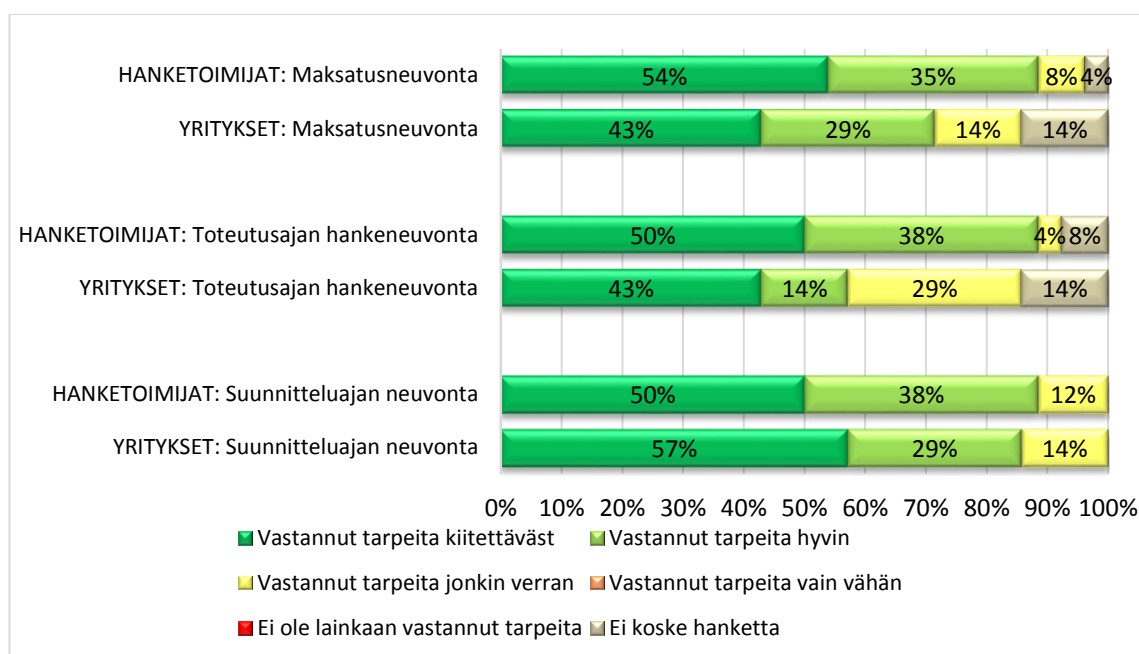
Kuvio 12: Hanketoimijakyselyn vastaajien mielipiteitä eri toimenpiteiden haasteellisuudesta

Kuvio 13: Hanketoimijakyselyn vastaajien ja yritysten vastaajien mielipiteet eri toimenpiteiden haasteellisyydestä verrattuna kaikkiin saatuihin vastauksiin

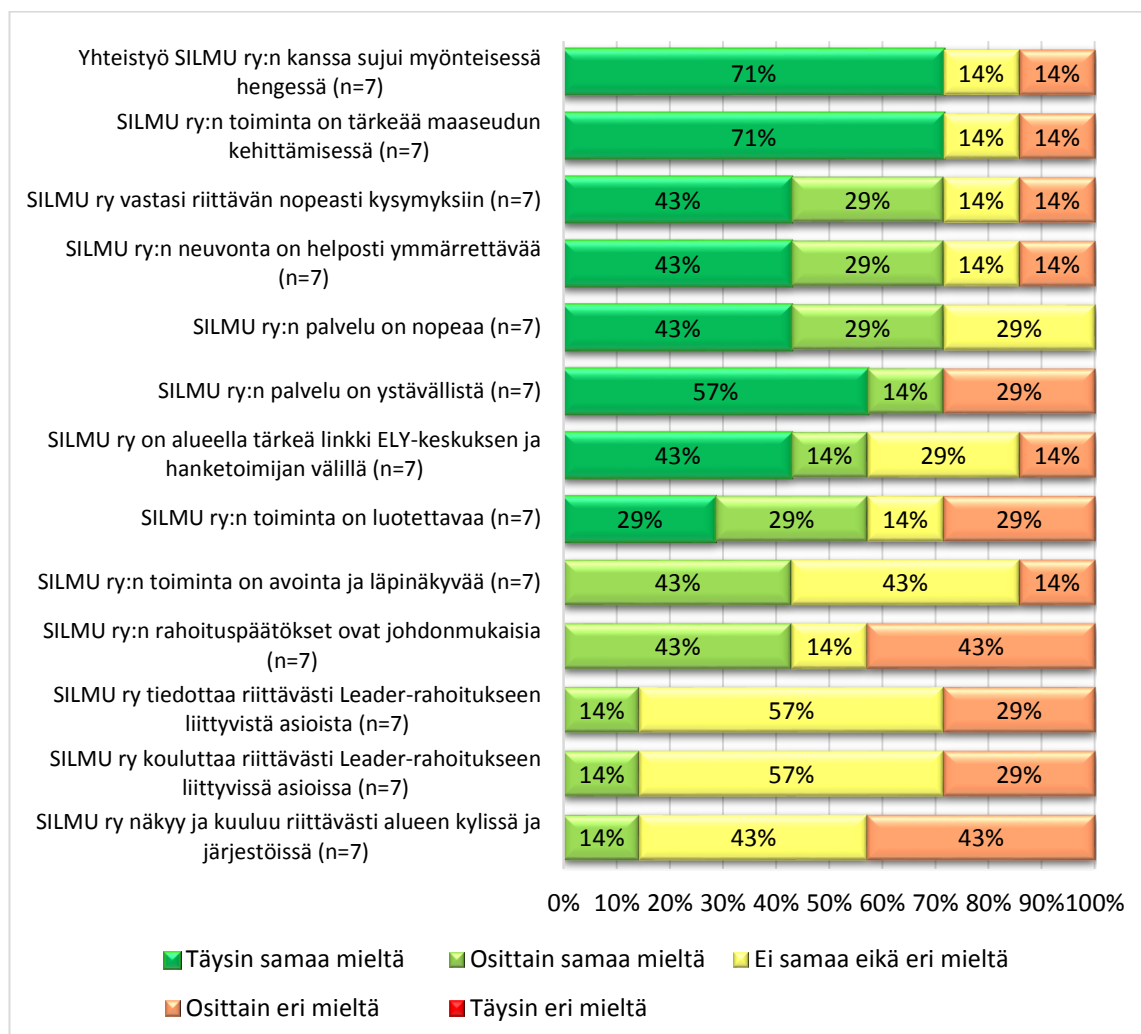
Avoimissa vastauksissa Silmu ry:n neuvontaa keuhuttiin hyvin henkilökohtaiseksi, erinomaiseksi ja erittäin kattavaksi. Moni koki saaneensa tarvitsemansa neuvot ja palvelut. Lomakkeissa tosin olisi joidenkin hanketoimijoiden mielestä kehitettävää. Vaikka neuvojen kerrottiin olevan hyviä, pidettiin lomakkeita vaikeaselkoisina, ja kysymyksistä monet eivät vastaajien mielestä olleet relevantteja. Lomakkeiden vaikeaselkoisuuteen Silmu ry ei kuitenkaan voi vaikuttaa, ja tämän moni vastaajakin kertoi ymmärtävänsä. Lisäksi lomakkeet on erään vastaajan mielestä käännetty ruotsiksi hieman huonosti. Yritysten edustajat eivät keksineet Silmu ry:n neuvontaan ja opastukseen mitään kehitettävää vaan kuvailivat sitä erinomaiseksi ja täydelliseksi sekä kehuivat oikeasta asenteesta. Kuten kuviosta 14 näkee, sekä hanketoimijat että yritykset olivat vastausten mukaan erittäin tyytyväisiä Silmu ry:n maksatusneuvontaan, toteutusajan hankeneuvontaan ja suunnitteluajan neuvontaan, sillä niiden koettiin suurelta osin vastanneen tarpeita kiitettävästi tai hyvin.

Kuvio 14: Silmu ry:n neuvonnan tarpeellisuus sekä yritysten vastaajien että hanketoimijajak-selyn vastaajien mielestä

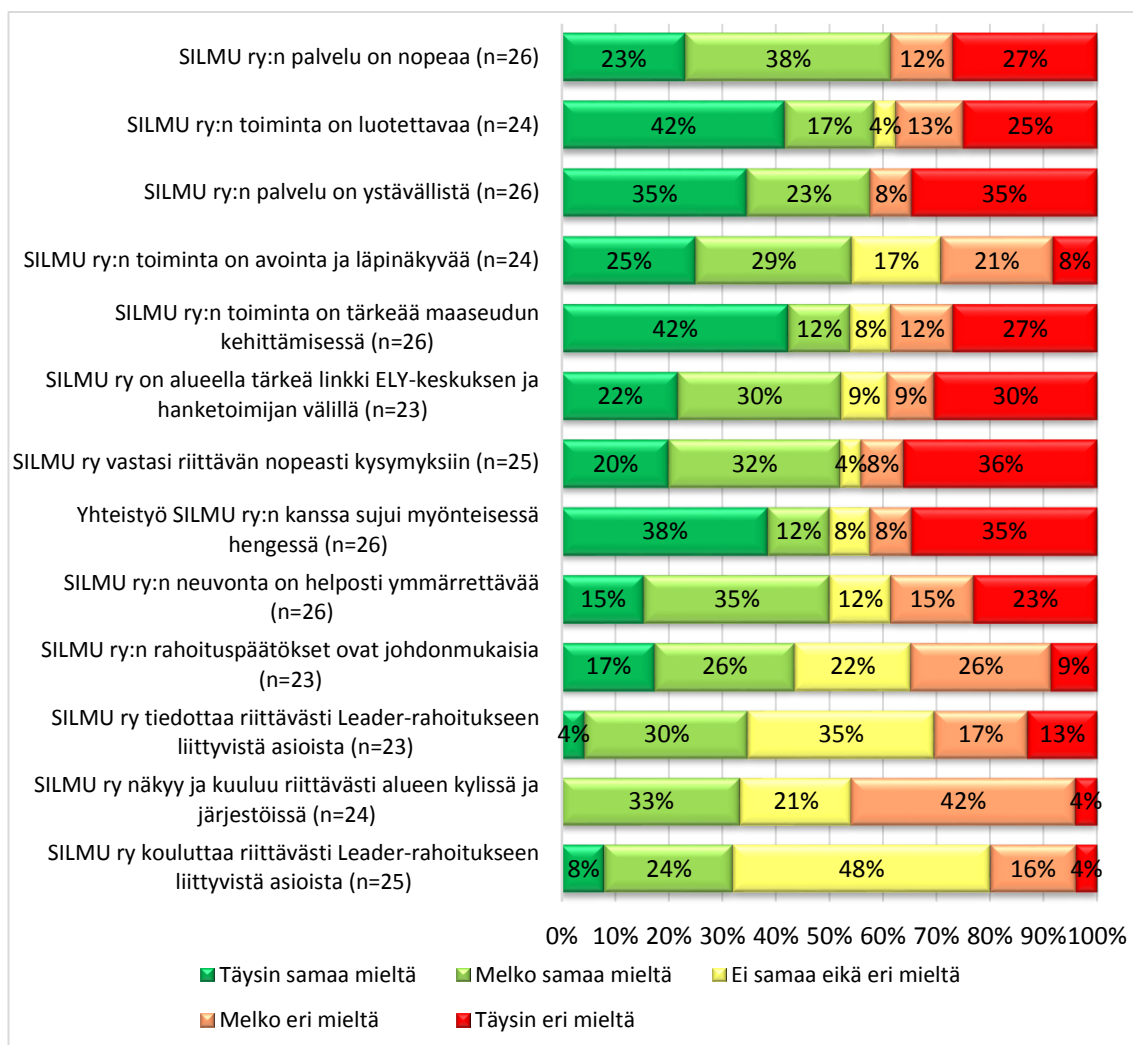
Sekä yrityksiä, hanketoimijoita että sidosryhmiä pyydettiin vastaamaan erilaisiin Silmu ry:tä koskeviin väittämiin ja kertomaan, ovatko he täysin samaa mieltä, osittain samaa mieltä, eivät samaa eivätkä eri mieltä, osittain eri mieltä vai täysin eri mieltä. Yritykset olivat siltä osin yleisesti tyytyväisimpiä Silmu ry:n toimintaan, että kuten kuviosta 15 voi nähdä, mistään väittämästä vastaajat eivät olleet täysin eri mieltä. Yrityksille suunnattuun kyselyyn vastanneet olivat erityisesti samaa mieltä siitä, että yhteistyö Silmu ry:n kanssa sujui myönteisessä hengessä sekä siitä, että Silmu ry:n toiminta on tärkeää maaseudun kehittämisessä. Monet yritysten vastaajat kokivat myös, että Silmu ry vastasi riittävän nopeasti kysymyksiin, neuvonta on helposti ymmärrettävää sekä palvelu on nopeaa ja ystävällistä. Siitä, että Silmu ry tie-

dottaa ja kouluttaa riittävästi Leader-rahoitukseen liittyvistä asioista sekä siitä, että Silmu ry näkyy ja kuuluu riittävästi alueen kylissä ja järjestöissä, vastaajat eivät olleet samaa eivätkä eri mieltä.

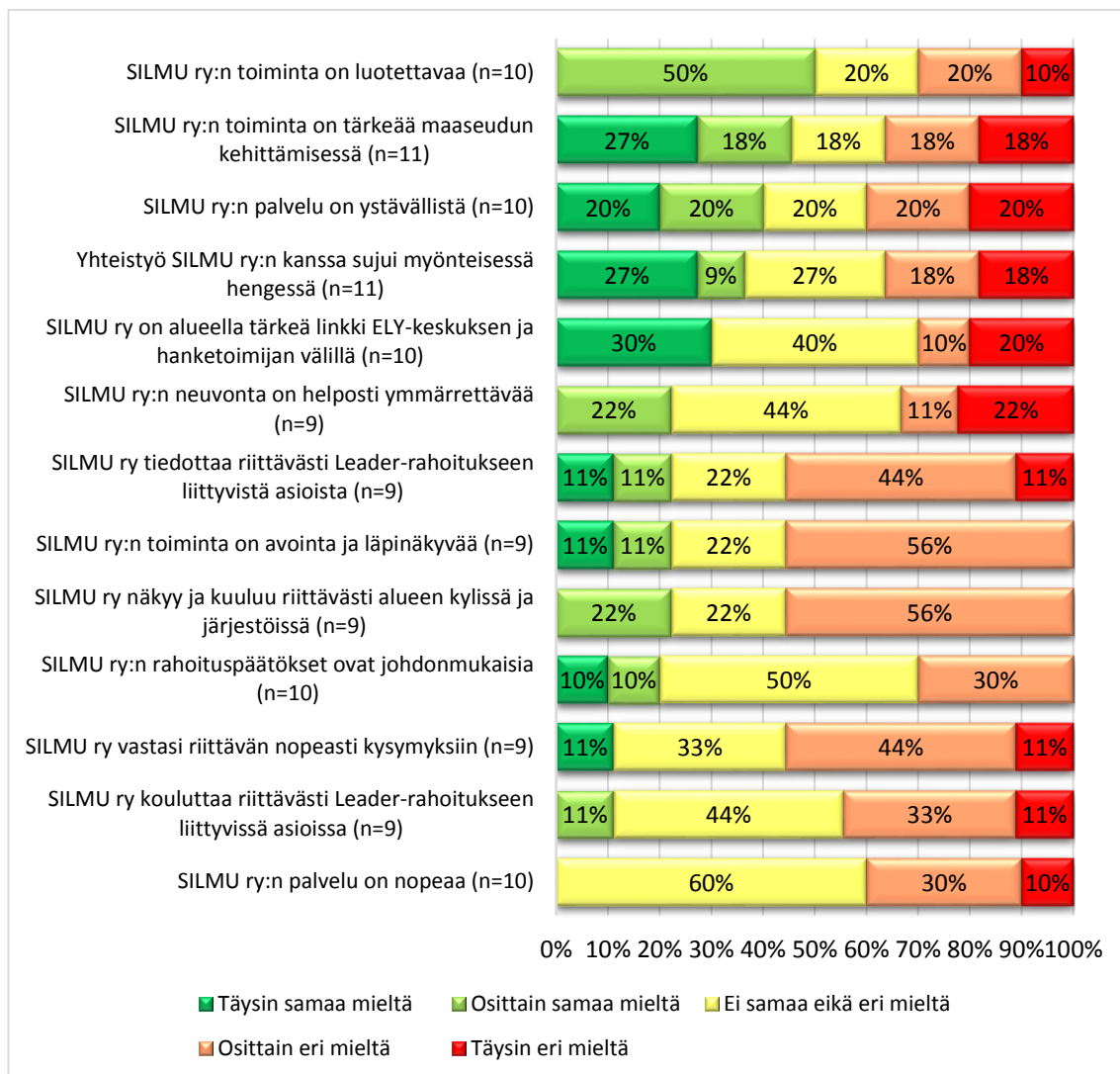
Kuvio 15: Yritysten vastaajien mielipiteitä kyselyssä esitettyihin väittämiin Silmu ry:n toiminnasta

Hanketoimijoiden kyselyyn vastanneiden mielipiteet jakautuivat monissa väittämässä. Kuten kuviosta 16 voi nähdä, esimerkiksi väittämästä ” Silmu ry:n palvelu on nopeaa” 23 % vastaajista oli täysin samaa mieltä, mutta 27 % puolestaan täysin eri mieltä. Myös väittämästä ” Silmu ry:n palvelu on ystävällistä” sekä täysin samaa mieltä että täysin eri mieltä oli 35 %, ja väittämästä ”yhteistyö Silmu ry:n kanssa sujui myönteisessä hengessä” täysin samaa mieltä oli 38 % ja täysin eri mieltä 35 %. Tästä voisi päätellä, että oli hyvin hankekohtaista, miten yhteistyön Silmu ry:n kanssa koettiin onnistuneen. Yleisesti ottaen tyytyväisimpiä hanketoimijat olivat kuitenkin Silmu ry:n palvelun nopeuteen, toiminnan luotettavuuteen, palvelun ystävällisyyteen toiminnan avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen sekä olivat samaa mieltä siitä, että Silmu ry on tärkeä linkki hanketoimijan ja ELY-keskuksen välillä.

Kuvio 16: Hanketoimijakyselyn vastaajien mielipiteitä kyselyssä esitettyihin väittämiin Silmu ry:n toiminnasta

Sidosryhmäkyselyyn vastanneet eivät olleet läheskään yhtä tyytyväisiä Silmu ry:n toimintaan, kuin hanketoimijat ja yrittäjät olivat. Kuten kuvio 17 näkee, moni sidosryhmäkyselyn vastaaja oli useasta väittämästä melko eri mieltä. Etenkin väittämistä ” Silmu ry tiedottaa riittävästi Leader-rahoitukseen liittyvistä asioista”, ” Silmu ry:n toiminta on avointa ja läpinäkyvää” sekä Silmu ry näkyy ja kuuluu riittävästi alueen kylissä ja järjestöissä” yli puolet vastaajista olivat eri mieltä. Eniten sidosryhmäkyselyn vastaajat olivat samaa mieltä siitä, että Silmu ry:n palvelu on ystävällistä ja toiminta luotettavaa sekä tärkeää maaseudun kehittämisessä. Monet vastaajista kokivat myös, että yhteistyö Silmu ry:n kanssa sujui myönteisessä hengessä.

Kuvio 17: Sidosryhmien vastaajien mielipiteitä kyselyssä esitettyihin väittämiin Silmu ry:n toiminnasta

Avoimista vastauksista kävi ilmi, että hanketoimijoille tehdyn kyselyn vastaajien mukaan kustannusten raportointi ja kirjanpito oli erittäin vaikeaa. Ongelmalliseksi mainittiin myös kaikkien vaadittujen lomakkeiden ja sopimusten muistaminen. Jotkut vastaajista kertoivat saaneensa ELY-keskukselta paljon lisäselvityskyselyitä. ELY-keskuksessa on vastaajien mukaan myös liian suuri byrokratia, etenkin jos kyseessä on ruohonjuuritason rahoitus. Osa ongelmista oli hankekohtaisia, esimerkiksi eräässä hankkeessa hankkeen mukauttaminen terveystaustamusten mukaiseksi oli haastavaa, kun taas toisessa hankkeessa vastaajan mukaan yksi pariskunta viivästytti hanketta ja aiheutti ylimääräisiä kuluja. Monilla oli ongelmia myös aikataulujen kanssa. Eräässä tapauksessa hankintojen toimitusajat viivästyivät, toisessa ELY-keskuksen päätöksenteko kesti niin kauan, että hankkeen aikataulu muuttui. Rahoituksen ongelmia oli lähinnä alussa, mutta ne kuitenkin ratkesivat ennakon saavuttua. Omavastuulliset projektit koettiin hankaliksi aloittaa, koska ennen kuin henkilöstöä voi palkata, tulisi omavastuusumma olla kerättyä. Tämä taas koettiin vaikeaksi, kun siihen ei ole työntekijää. Usean vastaajan

mukaan kuitenkin hankkeen täytäntöönpano sujui hyvin ja melko kivuttomasti ja osa vastaajista kertoi, ettei hankkeen aikana ilmennyt mitään ongelmia.

Yritysten hankkeissa ilmenneet ongelmat olivat vastaajien mukaan hyvin hankekohtaisia. Eräässä hankkeessa yksi yhteistyökumppani osoittautui kyvyttömäksi hoitamaan suunnitellun työn ja toisessa puolestaan rakennus- ja laitebudjetit arvioitiin puolet pienemmiksi, kuin mitä ne todellisuudessa olivat. Eräässä hankkeessa puolestaan ongelmia aiheutti laitteiden toimittajan vaihto kesken hankkeen. Myös yritykset kokivat paperibyrokratian vievän liikaa aikaa yrityksen pieneen kokoon nähden.

Sidosryhmille suunnattuun kyselyyn vastanneiden avoimissa vastauksissa onnistuneeksi mainittiin yhteistyö ja sitä kuvailtiin mutkattomaksi ja suoraksi. Onnistuneiksi mainittiin myös yritysten kehittämishankkeiden rahoitukset ja erityisesti Rakenneperinnehanke mainittiin suureksi menestykseksi ja sille toivottiin jatkoa. Toivottiin kuitenkin selkeämpää tietoa siitä, ketkä kaikki voivat korvausta saada. Esitettiin myös, että maaseudun alueen yrityksille olisi pitänyt saada huomattavasti enemmän rahoitusta ja hankkeisiin kohdistuvan rahoituksen olisi näin ollen pitänyt olla vähäisempää. Hankkeisiin toivottaisiin mukaan myös enemmän tahoja, mikä voisi onnistua, jos informaatio olisi laajempaa.

Sidosryhmäkyselyn vastauksissa yhteistyötä Silmu ry:n kanssa kuvailtiin hyväksi ja saumattomaksi, mutta toivottiin myös, että käytännön yhteistyötä lisättäisiin entisestään. Vastauksista nousi kuitenkin esiin, että kun hankekauden loppuvuosina rahat oli käytetty, ei tietoa uudesta rahoituksesta ollut tarpeeksi saatavilla. Toivottiin myös, että ammattiliitot ymmärtäisivät paremmin Silmu ry:n yhteistyön tärkeyden. Silmu ry voisi myös toteuttaa konkreettisia vierailuja ja kokouksia, joissa keskustellaan maaseudun ongelmista ja kehittämisestä. Lisäksi informaatiota voisi jakaa laajemmin ja organisointi voisi olla suunnitelmallisempaa, esimerkiksi laatimalla vuosisuunnitelma.

Kouluarvosanoissa Silmu ry sai keskiarvona numeron 8,9, joka on hyvä. Yritysten vastaajista kuusi antoi arvosanaksi 9 ja yksi antoi 10. Hanketoimijoista viisi antoi Silmu ry:lle arvosanaksi 10, neljätoista antoi arvosanaksi 9, kolme antoi arvosanaksi 8 sekä yksivastaaaja antoi 7 ja yksi vastaaja 6. Kaikki kolme keskeytyneissä hankkeissa mukana olleet vastaajat antoivat Silmu ry:lle arvosanaksi 9. Hanketoimijoiden perustelut kouluarvosanasta olivat erittäin positiivisia. Monen mielestä kaikki sujui moitteettomasti ja yhteistyö toimi hyvin. Henkilökuntaa kuvailtiin asiantuntevaksi ja ystävälliseksi sekä kiiteltiin siitä, että Silmu ry:stä saa palvelua sekä suomeksi että ruotsiksi. Tarvittaessa neuvoja ja vastauksia sai myös erittäin nopeasti. Joidenkin hanketoimijoiden kyselyyn vastanneiden mielestä henkilökunta tekee parhaansa, mutta henkilökunta joutuu välillä noudattamaan käsittämättömiä sääntöjä. Joidenkin vastaajien mielestä resurssipula viivytti välillä vastausten saamista. Vastauksista kävi ilmi myös, että henkilökoh-

taiset neuvot olivat hanketoimijoille suunnattuun kyselyyn vastanneiden mielestä erittäin hyviä, mutta etenkin kirjalliset ohjeet koettiin vaikeasti ymmärrettäviksi.

Myös yrityksille suunnattuun kyselyyn vastanneet kehuivat Silmu ry:n palvelua ja kuvailivat sitä hyväksi, ammattitaitoiseksi, paneutuvaksi, kannustavaksi ja ystävälliseksi. Vastaukset kysymyksiin saatiin vastaajien mukaan nopeasti, ongelmatilanteissa joustettiin, hakemusten täytössä opastettiin ja apua sai aina pyydettyä. Ongelmakohtiksi koetut byrokratia sekä hankkeiden toteuttamisen vaikeus koettiin lainsäädännöstä tai muista ulkopuolisista tekijöistä johtuvaksi, joihin Silmu ry ei olisi voinut vaikuttaa. Keskeytyneissä hankkeissa toimineiden vastaajien mielestä Silmu ry:n asiakaspalvelu oli erittäin hyvää. Silmu ry sai kiitosta siitä, että se auttoi hakemuksen täytössä kädestä pitäen. Vastauksissa kiiteltiin myös, että yhdistyksille annettu tuki ja ohjaus koko prosessin ajan oli selventävää ja johdonmukaista. Vastauksista kävi myös ilmi, että joissain tapauksissa kouluarvosanaa alensi se, että Silmu ry:n myöntämät varat loppuivat, koska yleishyödyllisiä hankkeita pidettiin muita tärkeämpinä.

5.2 Puhelinhaastatteluiden tulokset

Lähes kaikki haastateltavat kunnan yhteyshenkilöt olivat kunnanjohtajia. Mäntsälä oli ulkoistanut alueen, johon yhteistyö Silmu ry:n kanssa sisältyy, mistä johtuen Mäntsälän edustajat olivat yritysten johtohenkilöitä. Osa haastateltavista henkilöistä toimi huomattavasti aktiivisemmin yhteistyössä Silmu ry:n kanssa, kun taas muutamat kertoivat roolinsa olevan hyvin vähäinen. Yksi vastaajista kertoi valmistelewansa kunnanhallituksen pykälät Silmu ry:n toimintaan osallistumisesta, toinen kertoi olevansa selvityshenkilö. Eräs vastaaja kertoi toimivansa erittäin aktiivisesti kylien kehittämisen puolesta ja vastaavansa raha-asioista, kuten budjetin laatimisesta ja laskuista. Tämä vastaaja on myös ollut Silmu ry:n hallituksen jäsen.

Vastaajilla oli hyvin erilaisia kokemuksia siitä, saako kunta riittävästi tietoa kunnan alueella toteutettavista Leader-hankkeista. Noin puolet kertoi, että raportoidaan kyllä ihan hyvin. Muutama kuitenkin toivoi, että esimerkiksi vuoden lopussa tulisi automaattisesti hankeluetteloa ja olennaiset tiedot käynnissä olevista hankkeista, sillä käynnissä olevista hankkeista kunnat joutuvat lähinnä itse selvittämään tilannetta. Toivottiin myös, että saatu tieto olisi aluekohtaisempaa, enemmän kyseessä olevalle kunnalle suunnattua, sillä muuten kyseessä on niin laaja toimintakenttä, ettei kaikkeen tulevaan tietoon ole aina aikaa paneutua. Kuitenkin muutama vastaaja oli myös sitä mieltä, ettei saa tarpeeksi tietoa uusista hankkeista tai niiden rahoittamisesta valmistusvaiheessa. Yksi vastaaja oli myös sitä mieltä, ettei tiedon edes tarvitsisi tulla kunnalle, vaan se tulisi pyrkiä suoraan lähettämään paikallisille toimijoille.

Yleisesti kuntien yhteyshenkilöt olivat tyytyväisiä saatuun tietoon. Silmu ry on vastaajien mielestä aktiivinen, sähköpostia tulee säännöllisesti ja Silmu ry:n Internet-sivuilta löytyy hyvin

tietoa. Eräs vastaaja myös kertoi, että Silmu ry:n tiedotteet käydään läpi aina talousarvion yhteydessä. Yksi vastaaja kertoi, että toimintakertomus annetaan kunnanhallitukselle tiedoksi, ja toinen kertoi muutenkin jakavansa tietoa eteenpäin hallintoon. Moni kertoi kuitenkin, ettei jaa tietoa suoraan eteenpäin. Jos tieto kuitenkin vaikuttaa siltä, että se saattaisi kiinnostaa jotakin tahoa, hän tässä tapauksessa jakaa tiedon tälle taholle. Toivottaisiin kuitenkin enemmän kuntakohtaista tietoa erilaisista hankkeista sekä tietoa siitä, miten asukkaat ja yritykset voisivat hankkeisiin osallistua. Ylikunnalliset hankkeet eivät välttämättä näy millään tavalla kunnassa, joten niistä jaettava tieto voisi olla pintapuolisempaa. Kuntakohtaista tietoa toivottiin esimerkiksi kerran, kaksi vuodessa, jotta pysyttäisiin paremmin selvillä tapahtumista.

Tiedon toivottaisiin myös painottuvan enemmän nykyhetkeen ja tulevaisuuteen, esimerkiksi tuleviin hakuaikeihin, kun muutama koki tiedon painottuvan nyt vähän liikaa historiaan, eli siihen mitä oli ja miten meni. Jotkut kokivat myös, että tieto painottuu hanketoimijoille kohdennettuihin tukiin, ja toivottaisiin lisää tietoa yrittäjille kohdennetuista tuista. Yleinen mielipide oli, että tietoa tulisi jakaa kaikin mahdollisin keinoin, miettiä mitä tietoa kannattaa jakaa mitään kautta, mutta pyrkiä mahdollisimman laajasti hyödyntämään eri kanavia. Sähköposti mainittiin kuitenkin toimivimmaksi, ja myös Silmu ry:n omia Internet-sivuja kehitettiin.

Kunnan ja Silmu ry:n keskinäistä vuorovaikutusta voisi vastaajien mukaan kehittää niin, että tulisi sähköinen kuukausitiedote, jonka avulla voisi seurata hankkeiden rahoitustilannetta, sillä monia hankkeita saattaa olla samanaikaisesti vireillä, mikä vaikeuttaa niiden seuraamista. Mainittiin, että kuukausitiedote voisi vaikka olla aivan yksinkertainen kuvaus, johon esimerkiksi Silmu ry:n toiminnanjohtaja kirjaa kuukausittain tärkeimmät seikat ja lähettää sen sähköpostitse. Eräs vastaaja myös toivoi, että muut kunnan edustajat olisivat aktiivisia kuntalaisiin päin, mikäli näin ei vielä ole. Eräs vastaaja ehdotti, että kerran vuodessa olevan palaverin lisäksi olisi vielä toinen, ja eräs ehdotti, että järjestettäisiin esimerkiksi puolivuositain Silmu -tilaisuus, joka olisi avoin kaikille kiinnostuneille. Näin päästäisiin paremmin ruohonjuuritason tasolle. Silmu ry:n tulisi monen vastaajan mielestä muutenkin panostaa kunnan asukkaille ja toimijoille tiedottamiseen, sillä voi olla, että ideoita on, mutta ei tiedetä tällaisesta mahdollisuudesta saada apua niiden toteuttamiseen.

Moni vastaaja oli sitä mieltä, että kunta saa ehdottomasti tarpeeksi hyvän vastineen osallistussaan Silmu ry:n ohjelman rahoitukseen. Osa kertoi, että se vaihtelee vuosittain, ja on paljon omasta aktiivisuudesta kiinni. Jos siis on paljon toimijoita, ja kunta itse toimii näiden kanssa aktiivisesti yhteistyössä, saa kyllä vastinetta. Muutama oli sitä mieltä, että omansa kyllä saa takaisin, muttei koe saavansa suurta hyötyä. Kuitenkin he kertoivat sen johtuvan lähinnä juuri siitä, ettei toimijoita ole ollut tarpeeksi ja hankkeet joita on ollut, ovat sattuneet olemaan hieman mitäänsanomattomia. Vastaajien mukaan suurimpia ongelmia, jotka

vaikuttavat toimijoiden vähäiseen määrään, ovat byrokratia sekä se, että omaa rahaa pitäisi löytyä hankkeen alussa. Yksi vastaajista oli kuitenkin vahvasti myös sitä mieltä, ettei kunta saa riittävää vastinetta, koska suurin osa rahavirroista menee ylikunnallisiin hankkeisiin, jotka eivät suoranaisesti palvele kuntalaisia.

Vastaajien mielestä Silmu ry:n toiminta on avointa ja läpinäkyvää. Informaatiota tulee tarpeeksi, omia infotilaisuuksia pidetään ja paikallislehdissä on ollut tietoa. Joidenkin mielestä kuitenkin ongelmaksi muodostuu, että asiat ovat niin vaikeita, ettei saatu tietoa ole aina tarpeeksi ymmärrettävää. Esitettiin myös, että kuntiin päin toiminta on kyllä avointa ja läpinäkyvää, mutta paikallisille toimijoille voisi vielä avoimemmin kertoa, sillä selvittäminen jää liikaa omalle vastuulle. Toivottiin myös, että kunnat otettaisiin aktiivisemmin mukaan jo aikaisemmassa kehitysvaiheessa, eikä vasta sitten kun päätökset hankkeesta on jo tehty. Erään vastaajan mukaan ennen pyydettiin kunnan lausuntoa hankkeista ennen niistä päättämistä, ja osa toivoi tähän käytäntöön palaamista. Vastaajat myös toivoivat, että olisi helposti saatavilla kuntakohtaista tietoa siitä, mitä tukia alueelle on saatu. Toivottiin myös enemmän ja selkeämpää tietoa kuntien rahoitusosuuksista hankkeissa.

Monen vastaajan mielestä yhteistyö on toiminut hyvin. Toivottiin kuitenkin, että hankkeen alkuvaiheessa tulisi enemmän tietoa, asioita käsiteltäisiin nopeammin ja tilityksestä tehtäisiin yksinkertaisempaa. Virallisia tiedotteita kuitenkin keuhuttiin, samoin sitä, että vastauksia saa aina tarvittaessa. Moni vastaaja piti oleellisen tärkeänä sitä, että Silmu ry:stä joku tulee auttamaan toimijoita kädestä pitäen ja kertomaan, mitä tietoa pitää tuottaa ja mitä kaikkea pitää dokumentoida ja säilyttää, sillä jälkikäteen on äärettömän vaikea etsiä näitä tarvittavia tietoja. Muutenkin pitäisi panostaa hankkeiden alkuvaiheissa auttamiseen, sillä näin madalletaan rimakauhua, jota tietämättömyys saattaa hanketoimijoille aiheuttaa. Tällä tavalla puolestaan voitaisi saada enemmän hanketoimijoitakin. Käytännössä kaikki vastaajat toivoivat mahdollisimman paljon panostusta ruohonjuuritasoon, paikallisille toimijoille tiedottamiseen ja heidän tukemiseensa.

6 Kehittämisehdotukset ja jatkotoimenpiteet

Jotta maaseutu kehittyisi, hanketoimijoille suunnattuun kyselyyn vastanneiden mukaan täytyy panostaa sellaisten hankkeiden tukemiseen, jotka voivat pitkällä aikavälillä tarjota toimeentuloa. Muutaman vastaajan mielestä Silmu ry:n tulisi panostaa enemmän investointihankkeisiin. Silmu ry:tä pidettiin myös erittäin hyvänä linkkinä ELY-keskuksen ja hanketoimijan välillä. Tarvittaessa on aina saanut vierihitoa. Byrokratian määrää kuitenkin harmiteltiin useassa vastauksessa. Silmu ry:n roolia pidettiin tärkeänä EU rahan suuntaamisessa maaseudun kehittämiseen. Toivottiin myös, että uusille hanketoimijoille annettaisiin koulutuksissa mahdollisimman todellinen kuvaus hankkeen toteuttamisen työn määrästä, jotta kustannussuunnitel-

maan osataan varata riittävästi resursseja. Eräs vastaaja toivoi myös, että hankkeen kustannuksiin hyväksyttäisiin myös pienet hankinnat, kuten esimerkiksi ruuvit tai muut työkalut, jotka on mitoitettu pelkästään hankkeen toteuttamista varten. Kaiken kaikkiaan palvelua keuhuttiin hyväksi ja toivottiin, että se saadaan pidettyä nykyisellä tasolla.

Yrityksille suunnattuun kyselyyn vastanneiden mielestä tiedottamista tulisi parantaa ja pyrkiä saamaan yrittäjiä aktiivisemmin mukaan suunnittelemaan ja auttamaan alueen yritysten toiminnan kehittämisessä. Esimerkiksi kunnan alueen yrittäjät ja vastaavat tahot voitaisiin kutsua aivorihipalavereihin. Byrokratiaa myös toivottiin kevyemmäksi etenkin pienissä yrityksissä toteutettavissa hankkeissa. Eräs vastaaja myös toivoi, että rakennuskustannukset olisi alusta alkaen arvioitu paremmin yhdessä, jolloin epärealistisen budjetin laatiminen olisi voitu välttää. Keskeytyneissä hankkeissa mukana olleet vastaajat kertoivat hankeprosessiin ja maksatusprosessiin liittyvän epäselvää byrokraattisuutta ja toivottiin, että tätä selvennettäisiin myös asiakkaalle tarkemmin ja asioita pyrittäisiin yksinkertaistamaan. Silmu ry:ltä toivottiin enemmän joustavuutta etenkin silloin, jos hanke on jo periaatteessa selvä, mutta viranomaispäätös on myöhässä, jolloin vältettäisiin kaksoisbyrokratia. On kuitenkin huomioitava, ettei Silmu ry voi kaikkeen byrokratiaan vaikuttaa, sillä se on suurelta osin maaseutuviranomaisten laatimaa.

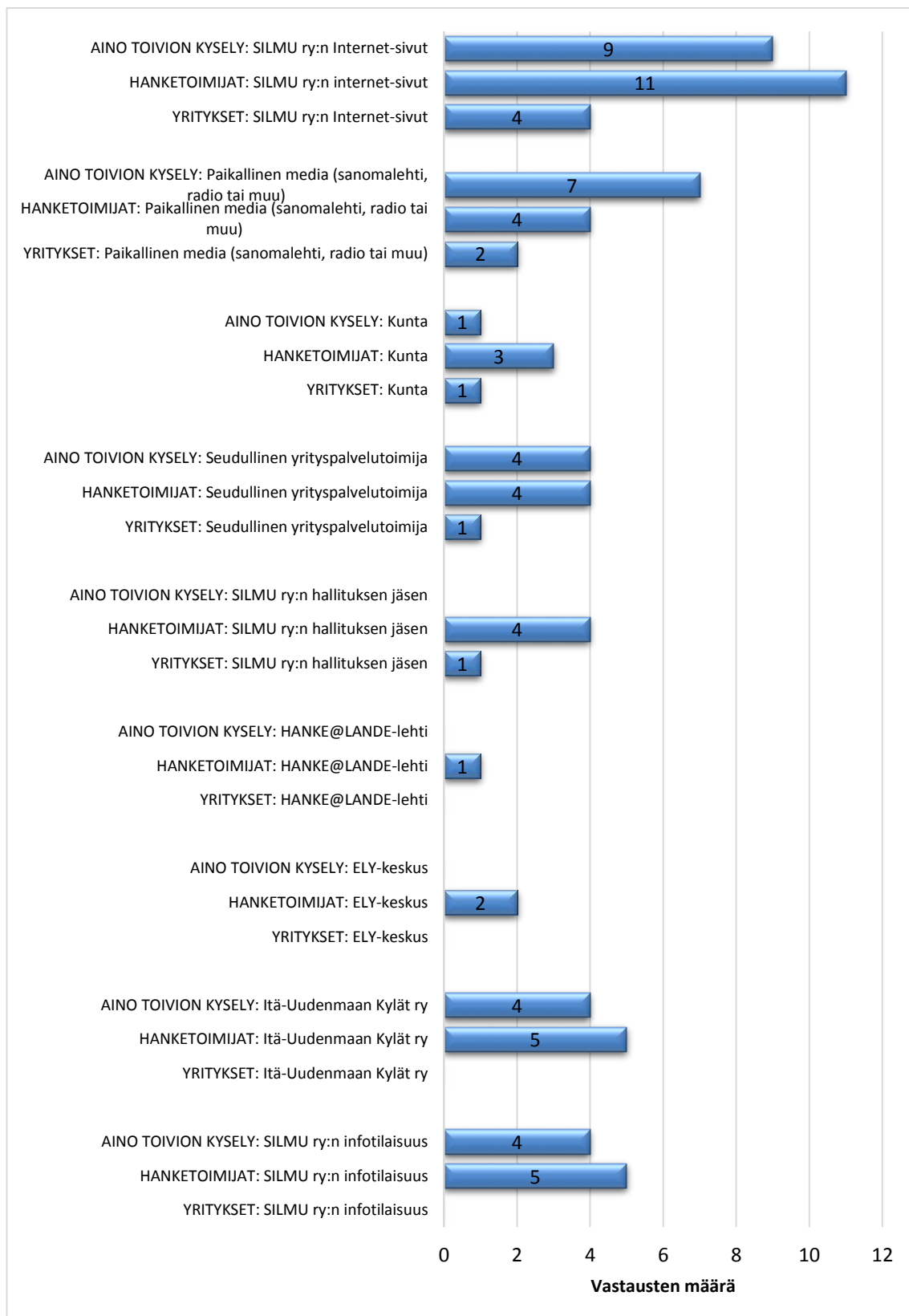
Sidosryhmien kyselyyn osallistuneiden vastauksista nousi esiin, että Silmu ry:n toivottaisiin kohdistavansa rahoitusta enemmän maaseudun alueella toimiviin yrityksiin. Toivottiin myös, että paikallisista lehdistä saisi enemmän tietoa Silmu ry:n toiminnasta ja infotilaisuuksia lisättäisiin. Etenkin nyt kun uusi ohjelmakausi alkaa, haluttaisiin siitä saada jo hyvissä ajoin tarpeeksi helposti ymmärrettävää tietoa. Vastauksissa myös annettiin arvoa sille, että Silmu ry kehittää toimintaansa koko ajan ja mainittiin esimerkiksi laatukäsikirjan luominen. Eräs vastaaja toivoi myös, että rahoitusta suunnattaisiin enemmän yhdistyksille, ja eritoten niille, jotka tekevät vapaaehtoistyötä ilman korvausta. Tärkeänä pidettiin kuitenkin sitä, että Silmu ry on olemassa ja että se voi olla apuna ja tukea rahoitushankkeita, jotka hyödyttävät alueella. Sidosryhmien vastaajilta Silmu ry sai kuitenkin paljon kiitosta kuluneesta ohjelmakaudesta 2007-2013 sekä kaikesta arvokkaasta ja lämpimästä yhteistyöstä.

Koska Toivio on tehnyt hyvin samankaltaisen tutkimuksen opinnäytetyönään vuonna 2012, voidaan kyselytutkimuksissa saatuja vastauksia verrata keskenään. Yleisesti ottaen vastaukset olivat melko samantyyllisiä; molempien kyselytutkimusten vastauksissa korostui Silmu ry:n toiminnan tärkeys ja palvelun hyvä laatu. Lisäksi molempien kyselytutkimusten vastauksissa toivottiin tiedottamisen lisäämistä ja eritoten lisää ymmärrettävämpää tietoa. Toivion kyselyn vastaajat esittivät tiedottamisen parantamiseksi säännöllisen sähköposti-informaation lähettämistä kunnille. (Toivio 2012, 13-14.) Tässä tutkimuksessa toteutettujen puhelinhaastat-

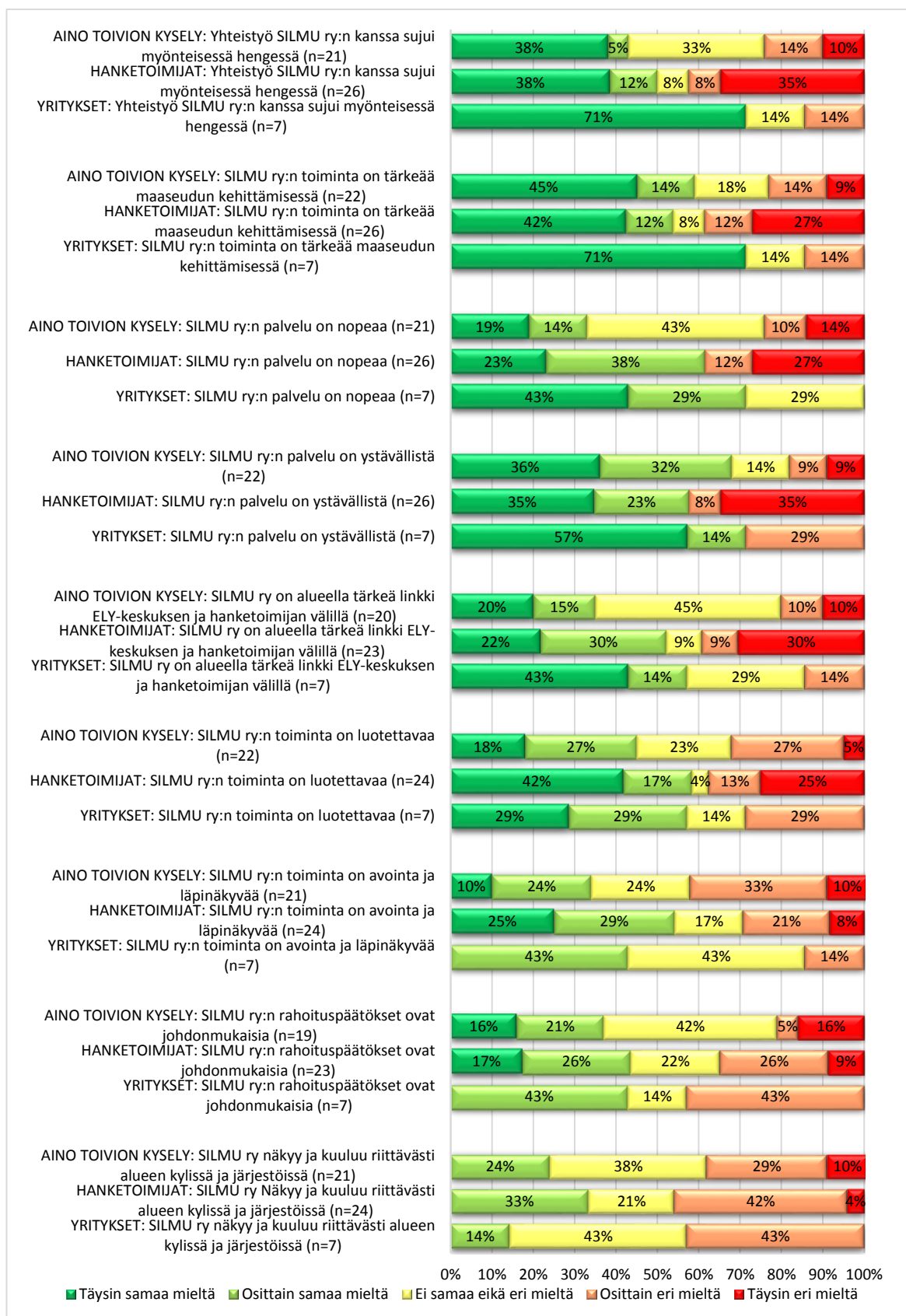
telujen mukaan kunnat saavat nyt säännöllisesti informaatiota sähköpostitse Silmu ry:n toiminnasta ja toteutettavista hankkeista.

Tässä tutkimuksessa toteutetun kyselyn mukaan sähköinen ajankohtaistiedote oli toiseksi suosituin vaihtoehto kysyttäessä, mistä vastaaja oli saanut tietää Silmu ry:n toiminnasta. Toivion tekemässä kyselyssä sähköinen ajankohtaistiedote ei ollut vastausvaihtoehtona, mutta suosituin vaihtoehto kyseiseen kysymykseen oli ”Muualta, mistä?”. Tarkentaessaan tätä vastausta vastaajat eivät kuitenkaan maininneet sähköistä ajankohtaistiedotetta, vaan tiedon Silmu ry:stä kerrottiin tulleen esimerkiksi aikaisemmasta kokemuksesta tai samankaltaisesta hankkeesta. Sähköisen ajankohtaistiedotteen voi siis sanoa tavoittaneen viime aikoina enemmän toimijoita kuin ennen. (Toivio 2012, 16.) Muuten tämän kysymyksen vastaukset tekemässäni kyselyssä ja Toivion kyselyssä olivat samankaltaisia, kuten kuviosta 19 voi nähdä.

Kuvioon 20 on koottu sekä tämän opinnäytetyön yhteydessä saadut hanketoimijoiden ja yritysten vastaukset että Toivion samaan kysymykseen saadut hanketoimijoiden vastaukset. Kuviosta huomaa, että vastaukset eivät ratkaisevasti eroa toisistaan. Kuviosta voi kuitenkin päätellä, että esimerkiksi Silmu ry:n palvelun koettiin olevan nyt nopeampaa kuin Toivion kyselyyn vastatessa. Tässä tutkimuksessa saatujen vastausten mukaan useampi vastaaja koki Silmu ry:n alueella tärkeäksi linkiksi ELY-keskuksen ja hanketoimijan välillä. Silmu ry:lle annettu kokonaiskouluarvosana myös parani tässä kyselyssä. Toivion kyselyssä Silmu ry:n keskiarvoksi saatiin 7,8. (Toivio 2012, 19.) Tässä kyselyssä puolestaan vastaajien antamien kouluarvosanojen keskiarvo oli 8,9. Tästä voidaan päätellä, että Silmu ry on onnistunut viemään toimintaansa toivottuun suuntaan.

Kuvio 18: Kanavat, joiden kautta yritysten vastaajat, hanketoimijakyselyyn vastaajat sekä Toivion kyselyyn vuonna 2012 vastanneet hanketoimijat olivat saaneet tietää Silmu ry:n toiminnasta

Kuvio 19: Yritysten vastaajien, hanketoimijakyselyn vastaajien sekä Toivion kyselyyn vuonna 2012 vastanneiden hanketoimijoiden mielipiteitä kyselyssä esitettyihin väittämiin

7 Arviointi

Opinnäytetyö eteni mielestäni tehokkaasti ja johdonmukaisesti. Vaikka päätoteutus tapahtui syksyllä 2014, alettiin pohjatyötä tehdä jo keväällä ja kesällä. Hyvän pohjatyön ansiosta työ saatiin vietyä aikataulussa päätökseen ja työ onnistuttiin tekemään laadukkaasti. Kyselylomakkeita muun muassa muotoiltiin useaan otteeseen, jotta ne saatiin viimeistelyä parhaaseen mahdolliseen muotoon. Tämä mahdollisti yksiselitteisten vastausten saamisen ja helpotti tulosten käsittelyä työn loppuvaiheilla. Sekä toimeksiantaja Gina Forsström että opinnäytetyön ohjaaja Tero Uusitalo olivat aina tarvittaessa tavoitettavista ja kommentoivat tuottamaani aineistoa nopeasti ja hyödyllisin kommentein. Kirjoitin työtä kotona, ja viestintävälineenä käytettiin sähköpostia.

Vaikka vastausprosentissa jäätin alle Toivion väliarvioinnissa saatujen prosenttien, saatiin kyselytutkimuksella sekä puhelinhaastatteluilla mielestäni paljon hyödyllistä tietoa. Kyselylomakkeissa oli useita avoimia vastauksia, joista saatiin paljon konkreettista tietoa vastaajien kokemuksista ja mielipiteistä. Lisäksi kysymykset, joissa vastaajat arvioivat erilaisten seikkojen hankaluutta tai tarpeellisuutta koskevia väittämiä, antoivat hyvin suuntaa siitä, missä Silmu ry on vastaajien mielestä onnistunut paremmin ja missä huonommin. Kuntien edustajat vastasivat puhelinhaastatteluissa kysymyksiin monisanaisesti ja kuvailevasti. Saatua tietoa onnistuttiin mielestäni avaamaan niin, että tuloksista on nähtävissä sekä seikat, joissa Silmu ry on vastaajien mielestä onnistunut, että kehitysehdotukset toiminnan parantamiseksi. Kun niitä vielä verrattiin Toivion väliarvioinnissa saatuihin tuloksiin, saatiin lisäksi sitä näkökulmaa, miten Silmu ry on vastaajien mielestä kehittynyt.

Opinnäytetyö liittyi läheisesti liiketalouden projektijohtamisen opintoihini, sillä hankkeiden, projektien ja ohjelmien toteuttamiseen tutustuminen ja niiden tutkiminen olivat keskeisessä roolissa tässä opinnäytetyössä. Maaseudun kehittämiseen tähtäävät hankkeet ja niiden rahoitus eivät asioina puolestaan olleet minulle tuttuja, joten opin tämän työn kuluessa myös paljon uutta. Teoreettisen tiedon, kyselylomakkeilla saatujen vastausten sekä puhelinhaastattelujen vastausten perusteella koen saaneeni hyvin laajan kuvan siitä, mitä kaikkea Leader-toiminta ja maaseudun kehittäminen pitää sisällään.

Opin myös kyselylomakkeen kysymysten suunnittelemista sekä e-lomakkeen laatimista. Yhden e-lomakkeen olin laatinut aiemminkin, mutta nyt kun niitä tuli laatia neljä, opin ymmärtämään ja käyttämään e-lomakeohjelmaa huomattavasti monipuolisemmin. Lisäksi Microsoft Excelin käyttötaitoni kasvoivat huomattavasti, sillä tässä opinnäytetyössä tuli laadittua paljon erilaisia graafisia kuvioita. Olen myös erittäin tyytyväinen Maaseudun kehittämissyhdystys Silmu ry:n toimintaan tämän opinnäytetyön toimeksiantajana, sillä tarpeen tullen nopeasti neuvoja

ja vastauksia sekä hyvä ja tarpeellisia kommentteja tuottamaani materiaaliin koko opinnäytetyön elinkaaren ajan.

Lähteet

Painetut lähteet

Aalto-Kallio, M., Koskinen-Ollonqvist, P. & Saikkonen, P. 2009. Arvioinnin kartalla: matka teoriasta käytäntöön. Helsinki: SOSTE Suomen sosiaali ja terveys.

Brace, I. 2013. Questionnaire design: how to plan, structure and write survey material for effective market research. 3. Painos. Lontoo: Kogan Page.

Gillham, B. 2005. Research interviewing : the range of techniques. Berkshire: McGraw-Hill Education.

Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2008. Tilastolliset menetelmät. 5. Painos. Helsinki: WSOY.

Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvoori, J. 2010. Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.

Juholin, E. 2010. Arvioi ja paranna! Viestinnän mittaamisen opas. Helsinki: Infor.

Kesänen, J. & Mikola, S. 2007. Ohjaket käsissä- opas kuntien ohjelmien johtamiseen. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.

Kettunen, S. 2009. Onnistu projektissa. Helsinki: WSOY.

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka : aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

Niskavirta, M. 2006. Kulttuuri maaseudun toimintaryhmien kehittämisohjelmissa. Helsinki: Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä.

Pahkinen, E. 2012. Kyselytutkimusten otantamenetelmät ja aineistoanalyysi. Jyväskylä: JUL-PU, Jyväskylä University Library Publishing Unit.

Pelin, R. 2009. Projektihallinnan käsikirja. 6. Painos. Helsinki: Projektijohtaminen Oy Risto Pelin.

Ruuska, K. 2012. Pidä projekti hallinnassa - suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. 7. Painos. Helsinki: Talentum.

Sekaran, U. & Bougie, R. 2010. Research Methods for Business. A Skill Building Approach. Fifth Edition. Chichester: A John Wiley and Sons.

Tiittula, L. & Ruusuvoori, J. 2005. Haastattelu : tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. 2. Painos. Tampere: Vastapaino.

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta : näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Painos. Tampere: Tampereen yliopisto.

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Finn Lectura.

Sähköiset lähteet

Alueiden väliset ja kansainväliset hankkeet. 2014. Viitattu 22.9.2014.
<http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/hanketoimija/Sivut/Alueiden-v%3a4liset-%20ja-kansainv%3a4liset-hankkeet.aspx>

Arviointi ja seuranta. 2014. Viitattu 19.10.2014.
<https://www.maaseutu.fi/fi/ohjelman-tuloksia/arviointi-ja-seuranta/Sivut/default.aspx>

- Elinkeinojen kehittämishanke. 2014. Viitattu 22.9.2014.
http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/hanketoimija/Sivut/elinkeinojen_kehittamishanke.aspx
- Hanketoiminnan laadunvarmistusohje. 2012. pdf. Viitattu 18.10.2014.
<https://www.jyu.fi/yliopistopalvelut/tutkimuspalvelut/ohjeet/files/laadunvarmistus>
- Haukka, M. 2007. Projekti-instituutti. Projektipäivät 2007. Ohjelmajohtaminen ja sen soveltaminen. Viitattu 26.9.2014.
<http://www.projekti-instituutti.fi/files/78/Ohjelmajohtaminen.pdf>
- Ideoista tuloksiksi. 2011. Pdf. Viitattu 30.9.2014
http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/hanketoimija/Documents/Ideoista_tuloksiksi_2011.pdf
- Investointituki. 2014. Viitattu 22.9.2014.
<http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/yrittaja-kauppa-teollisuus/yrittystuet/Sivut/investointituki.aspx>
- Kehittämistuki. 2014. Viitattu 20.9.2014.
<http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/yrittaja-kauppa-teollisuus/yrittystuet/Sivut/kehittamistuki.aspx>
- Konsala, H. 2012. Toimintaryhmän muuttuva rooli. Helsinki: Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti. pdf. Viitattu 1.10.2014.
<http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Raportteja84.pdf>
- Koulutus- ja tiedonvälityshanke. 2014. Viitattu 22.9.2014.
http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/hanketoimija/Sivut/koulutus_ ja_tiedonvalityshanke.aspx
- Käynnistystuki. 2014. Viitattu 21.9.2014.
<http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/yrittaja-kauppa-teollisuus/yrittystuet/Sivut/kaynnistystuki.aspx>
- Leader-toimintaryhmät. 2013. Viitattu 23.9.2014.
<http://www.kylatoiminta.fi/fi/kylatoiminta/leader-toimintaryhmaet.html>
- Maaseudun kehittämishankkeet. 2013. Viitattu 22.9.2014.
<http://www.ely-keskus.fi/web/ely/kehittamishankkeet#.VCACTU1051M>
- Maaseudun kehittämispolitiikan kysymykset. 2014. Viitattu 19.10.2014.
http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/general-info/faq/rd-regulation/fi/rd-regulation_fi.html#method
- Maaseudun yritysrahoitus. 2013. Viitattu 22.9.2014.
<http://www.ely-keskus.fi/web/ely/maaseudun-yritysrahoitus#.VCACHE1051M>
- Makkonen, S. & Pääkkö, E. 2003. Arviointi ja itsearviointi projektin työvälineinä. pdf. Joensuu: Itä-Suomen lääninhallitus. Viitattu 29.9.2014.
<http://vyyhti.metropolia.fi/arviointi-ja-itsearviointi-projektin-tyovalineina/>
- Mikä on hanke? 2014. Viitattu 24.9.2014.
http://www.suupohjankehittamisyhdistys.fi/site?node_id=437
- Mitä on Leader? 2014. Viitattu 23.9.2014.
<http://leadersuomi.fi/?q=fi/mita-on-leader-toiminta#nain-leader-toimii-euroopassa>

Projektijohtamisen sanasto. 2014. Viitattu 24.9.2014.
<http://www.projekti-instituutti.fi/sanasto>

Rahoitus. 2013. Viitattu 22.9.2014.
<http://www.ely-keskus.fi/web/ely/rahoitus1#.VCABkk1O51M>

Rahoitus. 2014. Viitattu: 29.9.2014.
<https://www.maaseutufi.mavi.fi/fi/maaseutuohjelma/taustaa/rahoitus/Sivut/default.aspx>

SILMU ry:n säännöt. 2013. Viitattu 26.9.2014.
<http://www.silmu.info/fi/node/17>

SILMU ry:n toiminta-alue. 2013. Viitattu 26.9.2014.
<http://www.silmu.info/fi/node/2>

Tapio-Biström, M-L. & Voutilainen, O. 2007. Paikallisten toimintaryhmien aluetaloudelliset vaikutukset. pdf. Helsinki: MTT Taloustutkimus. Viitattu 2.10.2014.
<http://www.mtt.fi/met/pdf/met103.pdf>

Tavoitteena elinvoimainen ja toimiva maaseutu. 2011. Viitattu 18.10.2014.
http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maaseudun_kehittaminen/maaseutupolitiikka.html

Toivio, A. 2012. Maaseudun kehittämisselvitys SILMU ry:n väliarviointi 2007-2013. pdf. Viitattu 19.10.2014.
<http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38889/SILMU%20ryn%20valiarviointi.pdf?sequence=1>

Yleishyödyllinen investointihanke. 2014. Viitattu 21.9.2014.
http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/hanketoimija/yleishyodyllinen_investointihanke/Sivut/yleishyodyllinen_investointihanke.aspx

Yleishyödyllinen kehittämishanke. 2014. Viitattu 21.9.2014.
http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/hanketoimija/Sivut/yleishyodyllinen_kehittamishanke.aspx

Yrityksen kehittämisselvitys. 2013. Viitattu 22.9.2014.
<http://www.ely-keskus.fi/web/ely/yrityksen-kehittamisselvitys#.VFohU105oI>

Yritystuet. 2014. Viitattu 20.9.2014.
<http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/yritystuet-yritystuet/Sivut/yritystuet.aspx>

Yritystuet Manner-Suomen maaseudun kehittämisselvityksessä 2007-2013. 2014. Viitattu 18.10.2014.
http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maaseudun_kehittaminen/yritystuet/yritystuet.html

Kuviot

Kuvio 1: Varojen jakautuminen toimenpiteittäin (Rahoitus 2014)	10
Kuvio 2: Arvioinnin teoreettinen kartta (Aalto-Kallio ym. 2009, 37.)	20
Kuvio 3: Itsearviointitiedon tuottaminen (Makkonen & Pääkkö 2003, 18.)	24
Kuvio 4: Hanketoimijoiden kyselyyn vastanneiden edustamat tahot	31
Kuvio 5: Sidosryhmien kyselyyn vastanneiden edustamat tahot.....	32
Kuvio 6: Yritysten kyselyyn vastanneiden tukimuoto	33
Kuvio 7: Hanketoimijoiden kyselyyn vastanneiden hankemuoto	33
Kuvio 8: Kanavat, joiden kautta hanketoimijakyselyn ja yritysten vastaajat olivat saaneet tietää Silmu ry:n toiminnasta.....	34
Kuvio 9: Kanavat, joiden kautta hanketoimijakyselyn ja yritysten vastaajat toivoisivat Silmu ry:n tiedottavan toiminnastaan	35
Kuvio 10: Sidosryhmäkyselyn vastaajien mielipiteitä eri tiedotuskanavien tärkeydestä....	36
Kuvio 11: Yritysten vastaajien mielipiteitä eri toimenpiteiden haasteellisuudesta	37
Kuvio 12: Hanketoimijakyselyn vastaajien mielipiteitä eri toimenpiteiden haasteellisuudesta	38
Kuvio 13: Hanketoimijakyselyn vastaajien ja yritysten vastaajien mielipiteet eri toimenpiteiden haasteellisuudesta verrattuna kaikkiin saatuihin vastauksiin	40
Kuvio 14: Silmu ry:n neuvonnan tarpeellisuus sekä yritysten vastaajien, että hanketoimijakyselyn vastaajien mielestä	41
Kuvio 15: Yritysten vastaajien mielipiteitä kyselyssä esitettyihin väittämiin Silmu ry:n toiminnasta	42
Kuvio 16: Hanketoimijakyselyn vastaajien mielipiteitä kyselyssä esitettyihin väittämiin Silmu ry:n toiminnasta.....	43
Kuvio 17: Sidosryhmien vastaajien mielipiteitä kyselyssä esitettyihin väittämiin Silmu ry:n toiminnasta	44
Kuvio 18: Kanavat, joiden kautta yritysten vastaajat, hanketoimijakyselyn vastaajat sekä Toivion kyselyyn vuonna 2012 vastanneet hanketoimijat olivat saaneet tietää Silmu ry:n toiminnasta	51
Kuvio 19: Yritysten vastaajien, hanketoimijakyselyn vastaajien sekä Toivion kyselyyn vuonna 2012 vastanneiden hanketoimijoiden mielipiteitä kyselyssä esitettyihin väittämiin	52

Liitteet

Liite 1 Suomen- ja ruotsinkieliset kyselyt sidosryhmille	60
Liite 2 Suomen- ja ruotsinkieliset kyselyt keskeytyneissä hankkeissa toimineille.....	63
Liite 3 Suomen- ja ruotsinkieliset kyselyt hanketoimijoille	66
Liite 4 Suomen- ja ruotsinkieliset kyselyt yrityksille	71
Liite 5 Kutsu puhelinhaastatteluun kuntien yhteyshenkilöille	76
Liite 6 Puhelinhaastattelun kysymykset	77

Liite 1 Suomen- ja ruotsinkieliset kyselyt sidosryhmille

SILMU ry:n ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointi

Tämä kysely on lähetetty ohjelmakaudella 2007-2013 Maaseudun kehittämissyhdystys SILMU ry:n kanssa yhteistyössä toimineille organisaatioille. Kyselyn avulla kerätään tietoa ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointia varten, jotta SILMU ry voisi kehittää toimintaansa entisestään ohjelmakaudelle 2014-2020. Tutkimuksen toteuttaa SILMU ry:n toimeksiannosta Hyvinkään Laurean ammattikorkeakoulun liiketalouden P2P-opiskelija Laura Pihlavisto. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti Laurea-ammattikorkeakoulussa ja saatuja vastauksia käytetään ainoastaan SILMU ry:n palvelujen kehittämiseen.

Tutkimuksen toteutuksesta vastaa:

Laurean puolesta
Laura Pihlavisto
GSM 040 549 3615
Uudenmaankatu 22, 05800 HYVINKÄÄ
laura.pihlavisto@laurea.fi

SILMU ry:n puolesta
Gina Forsström
GSM 041 442 6602
Veckjärventie 1, 06150 PORVOO
gina.forsstrom@silmu.info

KYSELY SIDOSRYHMILLE

1. Organisaatio, jossa toimitte

- Valitse Kunta
 ELY-keskus
 Seudullinen yrityspalveluita tai yritysneuvontaa tarjoava toimija
 Leader-ryhmä

Muu, mikä?

2. Missä asemassa toimitte kyseisessä organisaatiossa?

3. Vastaa väittämiin numeroin 1-5 (1 = täysin samaa mieltä ja 5 = täysin eri mieltä) SILMU ry...

	1	2	3	4	5
a) Näkyvyys ja kuuluu riittävästi alueen kylissä ja järjestöissä	☐	☐	☐	☐	☐
b) Rahoituspäätökset ovat johdonmukaisia	☐	☐	☐	☐	☐
c) Toiminta on avointa ja läpinäkyvää	☐	☐	☐	☐	☐
d) Kouluttaa riittävästi Leader-rahoitukseen liittyvissä asioissa	☐	☐	☐	☐	☐
e) Tiedottaa riittävästi Leader-rahoitukseen liittyvistä asioista	☐	☐	☐	☐	☐
f) Toiminta on luotettavaa	☐	☐	☐	☐	☐
g) Palvelu on ystävällistä	☐	☐	☐	☐	☐
h) Palvelu on nopeaa	☐	☐	☐	☐	☐
i) Neuvonta on helposti ymmärrettävää	☐	☐	☐	☐	☐
j) On alueella tärkeä linkki ELY-keskuksen ja hanketoimijan välillä	☐	☐	☐	☐	☐
k) Toiminta on tärkeää maaseudun kehittämisessä	☐	☐	☐	☐	☐
l) Vastasi riittävän nopeasti kysymyksiin	☐	☐	☐	☐	☐
m) Yhteistyö sujui myönteisessä hengessä	☐	☐	☐	☐	☐

4. Arvioi, mitkä seuraavista tiedotuskanavista ovat SILMU ry:n tiedottamisen kannalta tärkeimmät (Asteikolla 1-5, 1=ei lainkaan tärkeä ja 5=erittäin tärkeä)

	1	2	3	4	5
a) SILMU ry:n internet-sivut	☐	☐	☐	☐	☐
b) Facebook	☐	☐	☐	☐	☐
c) Sähköinen ajankohtaistiedote	☐	☐	☐	☐	☐
d) SILMU ry:n hallituksen jäsen	☐	☐	☐	☐	☐
e) SILMU ry:n infotilaisuus	☐	☐	☐	☐	☐
f) Seudulliset yrityspalvelutoimijat (Uusyrityskeskus Loviisa-Porvoo ry, ProAgria ry, Mantsälän Yrityskehitys Oy, Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus KEUKE, Posintra Oy)	☐	☐	☐	☐	☐
g) Itä-Uudenmaan Kylät ry	☐	☐	☐	☐	☐
h) ELY-keskus	☐	☐	☐	☐	☐
i) Kunta	☐	☐	☐	☐	☐
j) HANKE@LANDE-lehti	☐	☐	☐	☐	☐
k) Paikallinen media (sanomalehti, radio tai muu)	☐	☐	☐	☐	☐

Muu, mikä?

5. Arvioi, mikä on ollut SILMU ry:n toiminnassa onnistunutta ohjelmakaudella 2007-2013?

6. Arvioi, mitä olisi voinut tehdä toisin ohjelmakaudella 2007-2013?

7. Miten SILMU ry:n ja edustamanne organisaation yhteistyötä voisi kehittää tulevaisuudessa?

8. Miten SILMU ry voisi kehittää toimintaansa alueella?

9. Muita kommentteja ja kehitysehdotuksia SILMU ry:lle:

Tietojen lähetyk

Tallenna

LÄMPIMÄT KIITOKSET VASTAUKSISTANNE, NE AUTTAVAT TOIMINTAMME KEHITTÄMISESSÄ!

Järjeslelmänä Eduix E-Iomake 3.1, www.e-iomake.fi

SILMU rf:s slututvärdering av programperioden 2007-2013

Denna förfrågan har skickats till alla projektaktörer, företag och föreningar som har under programperioden 2007-2013 samarbetat med Landsbygdens utvecklingsförening SILMU rf på något sätt. Med hjälp av förfrågan samlar man information för en slututvärdering av programperioden 2007-2013. Materialet används för att utveckla SILMU rf:s verksamhet inför programperioden 2014-2020. Utvärderingen utförs på SILMU rf:s uppdrag av Laura Pihlavisto, studerande vid yrkeshögskolan Laurea i Hyvinge, linjen för företagsekonomi. Uppgifterna används endast för att utveckla SILMU rf:s verksamhet.

För undersökningen svarar:

Laura Pihlavisto, Laurea
GSM 040 549 3615
Uudenmaankatu 22, 05800 HYVINGE
laura.pihlavisto@laurea.fi

På SILMU rf:s vägnar
Gina Forsström, SILMU rf
GSM 041 442 6602
Veckjärnvägen 1, 06150 BORGÅ
gina.forsstrom@silmu.info

ENKET TILL INTRESSEGRUPPERNA

1. Organisation som svararen representerar

- Valj Kommun
 NTM-centralen
 Regional företagservice
 Leader-grupp

Annan, vilken?

2. Svararens ställning i organisationen?

3. Svara teserna med skalan 1-5 (1 = helt av samma åsikt och 5 = helt av annan åsikt) "SILMU rf..."

	1	2	3	4	5
a) Syns och hörs tillräckligt i regionens byar och organisationer	☐	☐	☐	☐	☐
b) Finansieringsbesluten är konsekventa	☐	☐	☐	☐	☐
c) Verksamheten är öppen och genomskådlig	☐	☐	☐	☐	☐
d) Skolar tillräckligt i Leader-finansieringsärenden	☐	☐	☐	☐	☐
e) Informerar tillräckligt i Leader-finansieringsärenden	☐	☐	☐	☐	☐
f) Verksamheten är pålitlig	☐	☐	☐	☐	☐
g) Servicen är vänlig	☐	☐	☐	☐	☐
h) Servicen är snabb	☐	☐	☐	☐	☐
i) Rådgivningen är lätt begriplig	☐	☐	☐	☐	☐
j) Är en viktig länk i regionen mellan NTM-centralen och sökanden	☐	☐	☐	☐	☐
k) Verksamheten är betydelsefull i samband med landsbygdsutvecklingen	☐	☐	☐	☐	☐
l) Svarar tillräckligt snabbt på frågor	☐	☐	☐	☐	☐
m) Samarbetet genomfördes i positiv anda	☐	☐	☐	☐	☐

4. Bedöm vilka av följande kommunikationskanaler är de betydelsefullaste (Skala: 1=inte alls betydelsefullt.... 5=av stor betydelse)

	1	2	3	4	5
a) SILMU rf:s hemsidor	☐	☐	☐	☐	☐
b) Facebook	☐	☐	☐	☐	☐
c) SILMU rf:s elektroniska nyhetsbrev	☐	☐	☐	☐	☐
d) SILMU rf:s styrelsemedlem	☐	☐	☐	☐	☐
e) SILMU rf:s infotillfälle	☐	☐	☐	☐	☐
f) De lokala företagsrådgivningsorg. (Nyföretagarcentral – Borgå-Lovisa rf, ProAgnia Etela-Suomi ry, Posintra Oy, Mäntsälän yrityskohitys Oy, Utvecklingscentret för mellersta Nyland AB forum, KEUKE)	☐	☐	☐	☐	☐
g) Östra-Nylands Byar rf	☐	☐	☐	☐	☐
h) NTM-centralen	☐	☐	☐	☐	☐
i) Kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
j) HANKE&LANDE-tidningen	☐	☐	☐	☐	☐
k) Lokalmédian (tidningar, radio mm.)	☐	☐	☐	☐	☐

Annan, vilken?

5. Bedöm vad som varit framgångsrikt i SILMU rf:s verksamhet under programperioden 2007-2013?

6. Bedöm vad SILMU rf kunde ha gjort annorlunda under programperioden 2007-2013?

7. Hur kan man enligt er utveckla samarbetet i fortsättningen mellan den organisation ni representerar och SILMU rf?

8. Hur kan SILMU rf utveckla sin verksamhet i regionen?

9. Övriga kommentarer och utvecklingsförslag till SILMU rf

Tietojen lähetyks

Tallenna

TACK FÖR ERA SVAR - SVAREN HJÄLPER OSS ATT UTVECKLA VÅR VERKSAMHET!

Liite 2 Suomen- ja ruotsinkieliset kyselyt keskeytyneissä hankkeissa toimineille

SILMU ry:n ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointi

Tämä kysely on lähetetty ohjelmakaudella 2007-2013 Maaseudun kehittämissyhdistys SILMU ry:n kanssa yhteistyössä toimineille tahoille. Kyselyn avulla kerätään tietoa ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointia varten, jotta SILMU ry voisi kehittää toimintaansa entisestään ohjelmakaudelle 2014-2020. Tutkimuksen toteuttaa SILMU ry:n toimeksiannosta Hyvinkään Laurean ammattikorkeakoulun liiketalouden P2P-opiskelija Laura Pihlavisto. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti Laurea-ammattikorkeakoulussa ja saatuja vastauksia käytetään ainoastaan SILMU ry:n palvelujen kehittämiseen.

Tutkimuksen toteutuksesta vastaa:

Laurean puolesta
Laura Pihlavisto
GSM 040 549 3615
Uudenmaankatu 22, 05800 HYVINKÄÄ
laura.pihlavisto@laurea.fi

SILMU ry:n puolesta
Gina Forsström
GSM 041 442 6602
Veckjärventie 1, 06150 PORVOO
gina.forsstrom@silmu.info

KYSELY KESKEYTYNEILLE HANKKEILLE

1. Toteuttajataho

- Valitse Yritys
 Osuuskunta
 Yhdistys
 Kunta

Muu, mikä?

2. Tukimuoto

- Valitse Yritystuki
 Yleishyödyllinen hanke
 Koulutushanke
 Koordinaatiohankkeen alahanke (esim. investointi)

3. Toimenpiteen keskeytymisen syy?

- Valitse Tuen hakemisen byrokraattisuus
 Viranomaisluvan puuttuminen
 Väliaikaisrahoituksen puuttuminen
 Markkinatilanteen muutos

Muu, mikä?

4. Olsiko SILMU ry voinut tukea hakijaa enemmän, jotta toimenpide olisi toteutunut? Miten?

5. Aiotteko hakea yritystukea/hanketukea uudelleen?

- Valitse Kyllä
 Ei

6. Minkä kouluarvosanan antaisitte SILMU ry:n palveluista kokonaisuutena?

4 5 6 7 8 9 10

Valitse

Perustele antamasi arvosana:

7. Kerro vapaasti ruusuja ja risuja sekä kehittämisehdotuksia

Tietojen lähetyks

Tallenna

LÄMPIMÄT KIITOKSET VASTAUKSISTANNE, NE AUTTAVAT TOIMINTAMME KEHITTÄMISESSÄI

Järjestelmänä Eduix E-lomake 3.1, www.e-lomake.fi

SILMU rf:s slututvärdering av programperioden 2007-2013

Denna förfrågan har skickats till alla projektaktörer, företag och föreningar som har under programperioden 2007-2013 samarbetat med Landsbygdens utvecklingsförening SILMU rf på något sätt. Med hjälp av förfrågan samlar man information för en slututvärdering av programperioden 2007-2013. Materialet används för att utveckla SILMU rf:s verksamhet inför programperioden 2014-2020. Utvärderingen utförs på SILMU rf:s uppdrag av Laura Pihlavisto, studerande vid yrkeshögskolan Laurea i Hyvinge, linjen för företagsekonomi. Uppgifterna används endast för att utveckla SILMU rf:s verksamhet.

För undersökningen svarar:

Laura Pihlavisto, Laurea
GSM 040 549 3615
Uudenmaankatu 22, 05800 HYVINGE
laura.pihlavisto@laurea.fi

På SILMU rf:s vägnar
Gina Forsström, SILMU rf
GSM 041 442 6602
Veckjärvivägen 1, 06150 BORGA
gina.forsstrom@silmu.info

ENKET TILL AVBRUTNA PROJEKT

1. Projektägare

- Välj Företag
 Andelslag
 Förening
 Kommun/stad

Annan, vilken?

2. Projektform

- Välj Företagsprojekt
 Allmännyttigt projekt
 Skolningsprojekt
 Underprojekt till koordineringsprojekt (t.ex. investering)

3. Orsak till varför projektet avbröts?

- Välj Byråkratiskt ansökningsförfarande
 Tillstånd av myndighet saknades
 Mellanfinansiering saknades
 Ändringar i marknadsförhållandena

Annan, vilken?

4. Skulle SILMU rf ha kunnat stöda sökanden mera, så att projektet skulle ha genomförts? Hur?

5. Kan ni tänka er att söka stöd via SILMU rf på nytt?

- Ja Nej
Välj

6. Vilket skolvitsord skulle ni ge den service SILMU rf gav som helhet?

4 5 6 7 8 9 10

Välj

Motivera ditt skolvitsord

7. Övriga kommentarer och utvecklingsidéer till SILMU rf

Tietojen lähetys

Tallenna

TACK FÖR ERA SVAR - SVAREN HJÄLPER OSS ATT UTVECKLA VÅR VERKSAMHET!

Liite 3 Suomen- ja ruotsinkieliset kyselyt hanketoimijoille

SILMU ry:n ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointi

Tämä kysely on lähetetty ohjelmakaudella 2007-2013 Maaseudun kehittämissyhdystys SILMU ry:n kanssa yhteistyössä toimineille hanketoimijoille. Kyselyn avulla kerätään tietoa ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointia varten, jotta SILMU ry voisi kehittää toimintaansa entisestään ohjelmakaudelle 2014-2020. Tutkimuksen toteuttaa SILMU ry:n toimeksiannosta Hyvinkään Laurean ammattikorkeakoulun liiketalouden P2P-opiskelija Laura Pihlavisto. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti Laurea-ammattikorkeakoulussa ja saatuja vastauksia käytetään ainoastaan SILMU ry:n palvelujen kehittämiseen.

Tutkimuksen toteutuksesta vastaa:

Laurean puolesta
Laura Pihlavisto
GSM 040 549 3615
Uudenmaankatu 22, 05800 HYVINKÄÄ
laura.pihlavisto@laurea.fi

SILMU ry:n puolesta
Gina Forsström
GSM 041 442 6602
Veckjärventie 1, 06150 PORVOO
gina.forsstrom@silmu.info

KYSELY HANKETOIMIJOILLE

1. Toteuttajataho

- Valitse Kyläyhdistys
 Muu yhdistys/järjestö
 Osuuskunta
 Oppilaitos
 Kunta/kaupunki

Muu, mikä?

2. Hankemuoto

- Valitse Yleishyödyllinen kehittämishanke
 Yleishyödyllinen investointihanke
 Elinkeinojen kehittämishanke
 Koulutushanke
 Tiedonvälityshanke
 Koordinointihankkeen alahanke (esim. investointi)

3. Hankkeen toteutusvaihe

- Valitse Käynnissä
 Päättynyt

4. Mistä olette saaneet tietää SILMU ry:n toiminnasta?

- SILMU ry:n internet-sivut
 Facebook
 Sähköinen ajankohtaistiedote
 SILMU ry:n hallituksen jäsen
 SILMU ry:n infotilaisuus
 Seudullinen yrityspalvelutoimija (Uusyrytyskeskus Loviisa-Porvoo ry, ProAgria Etelä-Suomi ry, Mäntsälän Yrityskehitys Oy, Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus KEUKE, Posintra Oy)
 Itä-Uudenmaan Kylät ry
 ELY-keskus
 Kunta
 HANKE@LANDE-lehti
 Paikallinen media (sanomalehti, radio tai muu)

Muualta, mistä?

5. Minkä viestintäkanavan kautta toivoisitte SILMU ry:n tiedottavan toiminnastaan?

- SILMU ry:n internet-sivut
 Facebook
 Sähköinen ajankohtaistiedote
 SILMU ry:n hallituksen jäsen
 SILMU ry:n infotilaisuus
 Seudulliselta yrityspalvelutoimijalta (Uusyrytyskeskus Loviisa-Porvoo ry, ProAgria Etelä-Suomi ry, Mäntsälän Yrityskehitys Oy, Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus KEUKE, Posintra Oy) kautta
 Itä-Uudenmaan Kylät ry
 ELY-keskus
 Kunta
 Paikallinen media (sanomalehti, radio tai muu) kautta

Jotain muuta kautta, mitä?

6. Keneltä saitte opastusta ja neuvontaa suunnittelu- ja hakuvaiheessa?

- SILMU ry:n henkilökunnalta
 SILMU ry:n hallituksen jäseneltä
 Kehittämisyhtiöiltä, (esim. Uusyrityskeskus Loviisa-Porvoo ry, ProAgria Etelä-Suomi ry, Mäntsälän Yrityskehitys Oy, Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus KEUKE, Posintra Oy)
 Kuntien elinkeinoasiamiehiltä tms.
 Emme tarvinneet apua

Muulta taholta, mistä?

7. Arvioi seuraavien hankkeen toteutuksen vaiheiden haasteellisuutta (1=EI lainkaan haasteellinen...5=Erittäin haasteellinen, 0=Ei koske hanketta)

	1	2	3	4	5	0
a) Hankkeen aikataulututtaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Hankesuunnitelman kirjoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Hankkeen kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman laadinta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Lomakkeiden täyttäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Hankehakemukseen tarvittavien liitteiden hankkiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Hankkeen kirjanpito	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Työnantajavelvoitteet (esim. palkkojen sivukulut, vakuutusmaksut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Yhteistyökumppaneiden haku	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Kilpailuttaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Dokumentointi (pöytäkirjat, muistiot ym.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Maksatuksen hakeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l) Hankkeen toteutuksesta raportointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m) Hankkeen käytännön toteuttaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
n) Viranomaislupien (rakennusluvut tms.) hankkiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
o) Hankkeesta tiedottaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Jokin muu, mikä?

8. Ilmenikö hankkeen aikana ongelmia? Jos kyllä, millaisia?

9. Onko saamanne neuvonta vastannut tarpeitanne? (1=ei ole lainkaan vastannut tarpeita 2=vain vähän 3= jonkin verran 4=hyvin 5= kiitettävästi, 0= ei koske hanketta)

	1	2	3	4	5	0
Suunnitteluajan neuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toteutusajan hankeneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Maksatusneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Millä tavoin toivoisitte SILMU ry:n kehittävän neuvontaa ja opastusta?

11. Vastaa väittämiin numeroin 1-5 (1 = täysin samaa mieltä ja 5 = täysin eri mieltä) SILMU ry...

	1	2	3	4	5
a) Näky ja kuuluu riittävästi alueen kylissä ja järjestöissä	☐	☐	☐	☐	☐
b) Rahoituspäätökset ovat johdonmukaisia	☐	☐	☐	☐	☐
c) Toiminta on avointa ja läpinäkyvää	☐	☐	☐	☐	☐
d) Kouluttaa riittävästi Leader-rahoitukseen liittyvistä asioista	☐	☐	☐	☐	☐
e) Tiedottaa riittävästi Leader-rahoitukseen liittyvistä asioista	☐	☐	☐	☐	☐
f) Toiminta on luotettavaa	☐	☐	☐	☐	☐
g) Palvelu on ystävällistä	☐	☐	☐	☐	☐
h) Palvelu on nopeaa	☐	☐	☐	☐	☐
i) Neuvonta on helposti ymmärrettävää	☐	☐	☐	☐	☐
j) On alueella tärkeä linkki ELY-keskuksen ja hanketoimijan välillä	☐	☐	☐	☐	☐
k) Toiminta on tärkeää maaseudun kehittämisessä	☐	☐	☐	☐	☐
l) Vastasi riittävän nopeasti kysymyksiin	☐	☐	☐	☐	☐
m) Yhteistyö sujui myönteisessä hengessä	☐	☐	☐	☐	☐

12. Minkä kouluarvosanan antaisitte SILMU ry:n palveluista kokonaisuutena?

4 5 6 7 8 9 10

Valitse

Perustele antamasi arvosana:

13. Kerro vapaasti ruusuja ja risuja sekä kehittämisehdotuksia

Tietojen lähetyks

Tallenna

LÄMPIMÄT KIITOKSET VASTAUKSISTANNE, NE AUTTAVAT TOIMINTAMME KEHITTÄMISESSÄ!

Järjestelmänä Edux E-lomake 3.1, www.e-lomake.fi

SILMU rf:s slututvärdering av programperioden 2007-2013

Denna förfrågan har skickats till alla projektaktörer, företag och föreningar som har under programperioden 2007-2013 samarbetat med Landsbygdens utvecklingsförening SILMU rf på något sätt. Med hjälp av förfrågan samlar man information för en slututvärdering av programperioden 2007-2013. Materialet används för att utveckla SILMU rf:s verksamhet inför programperioden 2014-2020. Utvärderingen utförs på SILMU rf:s uppdrag av Laura Pihlavisto, studerande vid yrkeshögskolan Laurea i Hyvinge, linjen för företagsekonomi. Uppgifterna används endast för att utveckla SILMU rf:s verksamhet.

För undersökningen svarar:

Laura Pihlavisto, Laurea
GSM 040 549 3615
Uudenmaankatu 22, 05800 HYVINGE
laura.pihlavisto@laurea.fi

På SILMU rf:s vägnar
Gina Forsström, SILMU rf
GSM 041 442 6602
Veckjärvivägen 1, 06150 BORGA
gina.forsstrom@silmu.info

ENKET TILL PROJEKTÄKTÖRERNA

1. Projektägare

Välj Byaförening
 Annat företag/organisation
 Andelslag
 Läroanstalt
 Kommun/stad

Annan, vilken?

2. Projektform

Välj Allmännyttigt utvecklingsprojekt
 Allmännyttigt investeringsprojekt
 Utvecklingsprojekt för näringar
 Skolningsprojekt
 Informationsförmedlingsprojekt
 Underprojekt till koordineringsprojekt (t.ex. investering)

3. Projektet är

Välj I gång
 Avslutat

4. Hur fick ni veta om SILMU rf verksamhet?

- SILMU rf:s hemsidor
 Facebook
 SILMU rf:s elektroniska nyhetsbrev
 SILMU rf:s styrelsemedlem
 SILMU rf:s infotillfälle
 De lokala företagsrådgivningsorg. (Nyföretagarcentral – Borgå-Lovisa rf, ProAgria Etelä-Suomi ry, Posintra Oy, Mäntsälän yrityskehitys Oy, Utvecklingscentret för mellersta Nyland AB forum, KEUKE)
 Östra-Nylands Byar rf
 NTM-centralen
 Kommunen
 HANKE@LANDE-tidningen
 Lokalmedian (tidningar, radio mm.)

Annans, var?

5. Via vilken kommunikationskanal önskar ni få information om SILMU rf:s verksamhet?

- SILMU rf:s hemsidor
 Facebook
 SILMU rf:s elektroniska nyhetsbrev
 SILMU rf:s styrelsemedlem
 SILMU rf:s infotillfälle
 De lokala företagsrådgivningsorg. (Nyföretagarcentral – Borgå-Lovisa rf, ProAgria Etelä-Suomi ry, Posintra Oy, Mäntsälän yrityskehitys Oy, Utvecklingscentret för mellersta Nyland AB forum, KEUKE)
 Östra-Nylands Byar rf
 NTM-centralen
 Kommunen
 Lokalmedian (tidningar, radio mm.)

Annans, vilken?

6. Av vem fick ni råd och anvisningar i planerings- och ansökningskedet?

- SILMU rf:s personal
 SILMU rf:s styrelsemedlem
 De lokala företagsrådgivningsorg. (Nyföretagarcentral – Borgå-Lovisa rf, ProAgria Etelä-Suomi ry, Posintra Oy, Mäntsälän yrityskehitys Oy, Utvecklingscentret för mellersta Nyland AB forum, KEUKE)
 Kommunens näringsombud eller motsvarande person
 Vi behövde inte hjälp

Annans, vem?

7. Bedöm hur krävande följande skeden var i samband med genomförande av projektet (1=inte alls...5=mycket eller 0=berör ej projektet)

	1	2	3	4	5	0
a) Uppläggning av projektets tidtabeller	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Skrivning av projektplan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Uppgörande av kostnadsräkning och finansieringsplan för projektet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Ifyllning av blanketter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Anskaffning av bilagor till ansökan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Projektbokföring	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Arbetsgivarförpliktelser (t.ex. lönernas sidokostnader, försäkringar)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Sökande av samarbetspartners	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Konkurrensättning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Dokumentation (protokoll, PM mm.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Anhållan om utbetalning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l) Rapportering	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m) Projektets praktiska genomförande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
n) Anhållan om tillstånd från myndigheter (bygglov mm.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
o) Informering om projektet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Annans, vad?

8. Förekom det problem under projektet? Vilka?

9. Har den rådgivning ni erhållit motsvarat ert behov? (1=inte alls...5=mycket eller 0=berör ej projektet)

	1	2	3	4	5	0
I planeringskedet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Under projektiden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I samband med ansökan om utbetalning	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Hur önskar ni att vi skulle utveckla rådgivningen?

11. Svara på följande påståenden med skalan 1-5 (1=inte alls...5=mycket eller 0=vet ej). SILMU rf

	1	2	3	4	5	0
a) Syns och hörs tillräckligt i regionens byar och organisationer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Finansieringsbesluten är konsekventa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Verksamheten är öppen och genomskådlig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Skolar tillräckligt i Leader-finansieringsärenden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Informerar tillräckligt i Leader-finansieringsärenden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Verksamheten är pålitlig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Servicen är vänlig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Servicen är snabb	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Rådgivningen är lätt begriplig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Är en viktig länk i regionen mellan NTM-centralen och sökanden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Verksamheten är betydelsefull i samband med landsbygdsutvecklingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l) Svarar tillräckligt snabbt på frågor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m) Samarbetet genomfördes i positiv anda	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Vilket skolvitsord skulle ni ge den service SILMU rf ger som helhet?

	4	5	6	7	8	9	10
Valj	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Motivera ditt skolvitsord

13. Övriga kommentarer och utvecklingsidéer till SILMU rf

Tietojen lähetyks

Tallenna

TACK FÖR ERA SVAR - SVAREN HJÄLPER OSS ATT UTVECKLA VÅR VERKSAMHET!

Liite 4 Suomen- ja ruotsinkieliset kyselyt yrityksille

SILMU ry:n ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointi

Tämä kysely on lähetetty ohjelmakaudella 2007-2013 Maaseudun kehittämissyhdystys SILMU ry:n kanssa yhteistyössä toimineille yrityksille. Kyselyn avulla kerätään tietoa ohjelmakauden 2007-2013 loppuarviointia varten, jotta SILMU ry voisi kehittää toimintaansa entisestään ohjelmakaudelle 2014-2020. Tutkimuksen toteuttaa SILMU ry:n toimeksiannosta Hyvinkään Laurea-ammattikorkeakoulun liiketalouden P2P-opiskelija Laura Pihlavisto. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti Laurea-ammattikorkeakoulussa ja saatuja vastauksia käytetään ainoastaan SILMU ry:n palvelujen kehittämiseen.

Tutkimuksen toteutuksesta vastaa:

Laurean puolesta
Laura Pihlavisto
GSM 040 549 3615
Uudenmaankatu 22, 05800 HYVINKÄÄ
laura.pihlavisto@laurea.fi

SILMU ry:n puolesta
Gina Forsström
GSM 041 442 6602
Veckjärventie 1, 06150 PORVOO
gina.forsstrom@silmu.info

KYSELY YRITYKSILLE

1. Toteuttajataho

- Valitse Yritys
 Osuuskunta

Muu, mikä?

2. Tukimuoto

- Valitse Yrityksen investointituki
 Yrityksen kehittämistuki
 Yrityksen käynnistystuki

3. Hankkeen toteutusvaihe

- Valitse Käynnissä
 Päättynyt

4. Mistä olette saaneet tietää SILMU ry:n toiminnasta?

- SILMU ry:n Internet-sivut
 Facebook
 Sähköinen ajankohtaistiedote
 SILMU ry:n hallituksen jäsen
 SILMU ry:n infotilaisuus
 Seudullinen yrityspalvelutoimija (Uusyrittäjäkeskus Loviisa-Porvoo ry, ProAgria Etelä-Suomi ry, Mantsälän Yrityskeskitys Oy, Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus KEUKE, Posintra Oy)
 Itä-Uudenmaan Kylät ry
 ELY-keskus
 Kunta
 HANKE@LANDE-lehti
 Paikallinen media (sanomalehti, radio tai muu)

Muualta, mistä?

5. Minkä viestintäkanavan kautta toivoisitte SILMU ry:n tiedottavan toiminnastaan?

- SILMU ry:n internet-sivut
 Facebook
 Sähköinen ajankohtaistiedote
 SILMU ry:n hallituksen jäsen
 SILMU ry:n infotilaisuus
 Seudullinen yrityspalvelutoimija (Uusyrittäjäkeskus Loviisa-Porvoo ry, ProAgria Etelä-Suomi ry, Mantsälän Yrityskeskitys Oy, Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus KEUKE, Posintra Oy)
 Itä-Uudenmaan Kylät ry
 ELY-keskus
 Kunta
 HANKE@LANDE-lehti
 Paikallinen media (sanomalehti, radio tai muu)

Jotain muuta kautta, mitä?

6. Keneltä saitte opastusta ja neuvontaa suunnittelu- ja hakuvaiheessa?

- SILMU ry:n henkilökunnalta
 SILMU ry:n hallituksen jäseniltä
 Kehittämissyhtiöiltä (esim. Uusyrityskeskus Loviisa-Porvoo ry, ProAgria Etelä-Suomi ry, Mäntsälän Yrityskehitys Oy, Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus KEUKE, Posintra Oy)
 Kuntien elinkeinoasiamiehiltä tms.
 Emme tarvinneet apua

Muulta taholta, mistä?

7. Arvioi seuraavien hankkeen toteutuksen vaiheiden haasteellisuutta (1=Ei lainkaan haasteellinen...5=Erittäin haasteellinen, 0=Ei koske hanketta)

	1	2	3	4	5	0
a) Hankkeen aikatauluttaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Hankesuunnitelman kirjoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Hankkeen kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman laadinta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Lomakkeiden täyttäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Hankehakemukseen tarvittavien liitteiden hankkiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Hankkeen kirjanpito	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Työnantajavaroitukset (esim. palkkojen sivukulut, vakuutusmaksut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Yhteistyökumppaneiden haku	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Kilpailuttaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Dokumentointi (pöytäkirjat, muistiot ym.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Maksatuksen hakeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l) Hankkeen toteutuksesta raportointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m) Hankkeen käytännön toteuttaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
n) Viranomaislupien (rakennusluvut tms.) hankkiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
o) Hankkeesta tiedottaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Jokin muu, mikä?

8. Ilmenikö hankkeen aikana ongelmia? Jos kyllä, millaisia?

9. Onko saamanne neuvonta vastannut tarpeitanne? (1=ei vastannut lainkaan tarpeitamme 5= vastasi hyvin tarpeisiimme, 0= ei koske hanketta)

	1	2	3	4	5	0
a) Suunnitteluajan neuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Toteutusajan hankeneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Maksatusneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Millä tavoin toivoisitte SILMU ry:n kehittävän neuvontaa ja opastusta?

11. Vastaa väittämiin numeroin 1-5 (1 = täysin samaa mieltä ja 5 = täysin eri mieltä) SILMU ry...

	1	2	3	4	5
a) Näky ja kuuluu riittävästi alueen kylissä ja järjestöissä	☐	☐	☐	☐	☐
b) Rahoituspäätökset ovat johdonmukaisia	☐	☐	☐	☐	☐
c) Toiminta on avointa ja läpinäkyvää	☐	☐	☐	☐	☐
d) Kouluttaa riittävästi Leader-rahoitukseen liittyvissä asioissa	☐	☐	☐	☐	☐
e) Tiedottaa riittävästi Leader-rahoitukseen liittyvistä asioista	☐	☐	☐	☐	☐
f) Toiminta on luotettavaa	☐	☐	☐	☐	☐
g) Palvelu on ystävällistä	☐	☐	☐	☐	☐
h) Palvelu on nopeaa	☐	☐	☐	☐	☐
i) Neuvonta on helposti ymmärrettävää	☐	☐	☐	☐	☐
j) On alueella tärkeä linkki ELY-keskuksen ja hanketoimijan välillä	☐	☐	☐	☐	☐
k) Toiminta on tärkeää maaseudun kehittämisessä	☐	☐	☐	☐	☐
l) Vastasi riittävän nopeasti kysymyksiin	☐	☐	☐	☐	☐
m) Yhteistyö sujui myönteisessä hengessä	☐	☐	☐	☐	☐

12. Minkä kouluarvosanan antaisitte SILMU ry:n palveluista kokonaisuutena?

4 5 6 7 8 9 10

Valitse

Perustele antamasi arvosana:

13. Kerro vapaasti ruusuja ja risuja sekä kehittämisehdotuksia

Tietojen lähetyks

Tallenna

LÄMPIMÄT KIITOKSET VASTAUKSISTANNE, NE AUTTAVAT TOIMINTAMME KEHITTÄMISESSÄ!

Järjestelmänä Eduix E-lomake 3.1, www.e-lomake.fi

SILMU rf:s slututvärdering av programperioden 2007-2013

Denna förfrågan har skickats till alla projektaktörer, företag och föreningar som har under programperioden 2007-2013 samarbetat med Landsbygdens utvecklingsförening SILMU rf på något sätt. Med hjälp av förfrågan samlar man information för en slututvärdering av programperioden 2007-2013. Materialet används för att utveckla SILMU rf:s verksamhet inför programperioden 2014-2020. Utvärderingen utförs på SILMU rf:s uppdrag av Laura Pihlavisto, studerande vid yrkeshögskolan Laurea i Hyvinge, linjen för företagsekonomi. Uppgifterna används endast för att utveckla SILMU rf:s verksamhet.

För undersökningen svarar:

Laura Pihlavisto, Laurea
GSM 040 549 3615
Uudenmaankatu 22, 05800 HYVINGE
laura.pihlavisto@laurea.fi

På SILMU rf:s vägnar
Gina Forsström, SILMU rf
GSM 041 442 6602
Veckjärnvägen 1, 06150 BORGA
gina.forsstrom@silmu.info

ENKET FÖR FÖRETAG

1. Projektägare

Välj Företag
 Andelslag

Annan, vilken?

2. Stödform

Välj Företagsinvestering
 Utvecklingsstöd för företag
 Startstöd för företag

3. Projektet är

Välj I gång
 Avslutat

4. Hur fick ni veta om SILMU rf verksamhet?

- SILMU rf:s hemsidor
 Facebook
 SILMU rf:s elektroniska nyhetsbrev
 SILMU rf:s styrelsemedlem
 SILMU rf:s infotillfälle
 De lokala företagsrådgivningsorg. (Nyföretagarcentral – Borgå-Lovisa rf, ProAgria Etelä-Suomi ry, Posintra Oy, Mäntsälän yrityskehitys Oy, Utvecklingscentret för mellersta Nyland AB forum, KEUKE)
 Östra-Nylands Byar rf
 NTM-centralen
 Kommunen
 HANKE@LANDE-tidningen
 Lokalmedian (tidningar, radio mm.)

Annanstans, var?

5. Via vilken kommunikationskanal önskar ni få information om SILMU rf:s verksamhet?

- SILMU rf:s hemsidor
 Facebook
 SILMU rf:s elektroniska nyhetsbrev
 SILMU rf:s styrelsemedlem
 SILMU rf:s infotillfälle
 De lokala företagsrådgivningsorg. (Nyföretagarcentral – Borgå-Lovisa rf, ProAgria Etelä-Suomi ry, Posintra Oy, Mäntsälän yrityskehitys Oy, Utvecklingscentret för mellersta Nyland AB forum, KEUKE)
 Östra-Nylands Byar rf
 NTM-centralen
 Kommunen
 Lokalmedian (tidningar, radio mm.)

Annanstans, var?

6. Av vem fick ni råd och anvisningar i planerings- och ansökningskedet?

- SILMU rf:s personal
 SILMU rf:s styrelsemedlem
 De lokala företagsrådgivningsorg. (Nyföretagarcentral – Borgå-Lovisa rf, ProAgria Etelä-Suomi ry, Posintra Oy, Mäntsälän yrityskehitys Oy, Utvecklingscentret för mellersta Nyland AB forum, KEUKE)
 Kommunens näringsombud eller motsvarande person
 Vi behövde inte hjälp

Annan, vem?

7. Bedöm hur krävande följande skeden var i samband med genomförande av projektet (1=inte alls...5=mycket eller 0=berör ej projektet)

	1	2	3	4	5	0
a) Uppläggning av projektets tidtabeller	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Skrivning av projektplan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Uppgörande av kostnadskalkyl och finansieringsplan för projektet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Ifyllning av blanketter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Anskaffning av bilagor till ansökan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Projektbokföring	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Arbetsgivarförpliktelser (t.ex. lönernas sidokostnader, försäkringar)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Sökande av samarbetspartners	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Konkurrensställning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Dokumentation (protokoll, PM mm.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Anhållan om utbetalning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l) Rapportering	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m) Projektets praktiska genomförande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
n) Anhållan om tillstånd från myndigheter (bygglov mm.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
o) Informering om projektet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Annat, vad?

8. Förekom det problem under projektet? Vilka?

9. Har den rådgivning ni erhållit motsvarat ert behov? (1=inte alls, 2=lite, 3=en aning, 4=mycket eller 0=berör ej projektet)

	1	2	3	4	5	0
I planeringsskedet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Under projektiden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I samband med ansökan om utbetalning	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Hur önskar ni att vi skulle utveckla rådgivningen?

11. Svara på följande påståenden med skalan 1-5 (1=inte alls...5=mycket eller 0=vet ej). SILMU rf

	1	2	3	4	5	0
a) Syns och hörs tillräckligt i regionens byar och organisationer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Finansieringsbesluten är konsekventa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Verksamheten är öppen och genomskådlig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Skolar tillräckligt i Leader-finansieringsärenden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Informerar tillräckligt i Leader-finansieringsärenden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Verksamheten är pålitlig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Servicen är vänlig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Servicen är snabb	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Rådgivningen är lätt begriplig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Är en viktig länk i regionen mellan NTM-centralen och sökanden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Verksamheten är betydelsefull i samband med landsbygdsutvecklingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l) Svarar tillräckligt snabbt på frågor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m) Samarbetet genomfördes i positiv anda	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Vilket skolvitsord skulle ni ge den service SILMU rf ger som helhet?

	4	5	6	7	8	9	10
Välj	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Motivera ditt skolvitsord

13. Övriga kommentarer och utvecklingsidéer till SILMU rf

Tietojen lähetys

Tallenna

TACK FÖR ERA SVAR - SVAREN HJÄLPER OSS ATT UTVECKLA VÅR VERKSAMHET!

Liite 5 Kutsu puhelinhaastatteluun kuntien yhteyshenkilöille

Arvoisa NIMI,

Maaseudun kehittämissyhdystys SILMU ry:n ohjelmakausi 2007-2013 on takanapäin ja jotta toimintaa voidaan tulevaisuudessa kehittää, toteutetaan kuluneesta ohjelmakaudesta loppuarviointi. Koska toiminta-alueen kunnat toimivat SILMU ry:n kanssa tiiviissä yhteistyössä, toivomme saavamme myös teidän mielipiteenne SILMU ry:n toiminnasta sekä yhteistyön onnistumisesta.

Ehdottaisimme täten pienimuotoista puhelinhaastattelua. Haastattelu kestää noin viisitoista minuuttia. Haastattelun toteuttaa Laurea-ammattikorkeakoulun liiketalouden P2P-opiskelija Laura Pihlavisto. Haastattelu on osa SILMU ry:n loppuarviointia ja Laura Pihlaviston opinnäyte-työtä. Toivoisimme haastattelun onnistuvan mahdollisimman pian, teille sopivana ajankohtana. Voitte ehdottaa ajankohtaa, joka teille parhaiten sopii, kuitenkin keskiviikkoon 15.10. mennessä. Mikäli emme vastaanota ehdotusta sopivasta ajankohdasta sähköpostitse, olemme teihin yhteydessä puhelimitse. Haastatteluaineistot käsitellään yhteenvetoina siten, että yksittäinen vastaaja ei ole tunnistettavissa.

Ystävällisin terveisin

Laura Pihlavisto

Nuorempi kollega, P2P opiskelija
Liiketalous Peer to Peer (P2P)
Laurea ammattikorkeakoulu

laura.pihlavisto@laurea.fi
+358405493615

Laurea-ammattikorkeakoulu | Laurea University of Applied Sciences
Uudenmaankatu 22, FI- 05800 HYVINKÄÄ, FINLAND
www.laurea.fi
www.laureap2p.fi

Liite 6 Puhelinhaastattelun kysymykset

1. Minkälaisessa roolissa olette toimineet yhteistyössä SILMU ry:n kanssa?
2. Koetteko, että kunta saa riittävästi tietoa kunnan alueella toteutettavista Leader-hankkeista?
 - Mikäli ette, niin miten ja mitä tietoa haluaisitte saada?
3. Oletteko olleet tyytyväisiä saamanne tietoon liittyen SILMU ry:n toimintaan?
 - Miten olette jakaneet tietoa kunnassanne eteenpäin?
 - Mitä tietoa haluatte jaettavan SILMU ry:n toiminnasta?
 - Miten haluatte tietoa jaettavan SILMU ry:n toiminnasta (sähköpostit, palaverit, internet-sivut, sosiaalinen media jne)?
 - Miten SILMU ry:n ja kunnan keskinäistä vuorovaikutusta voisi kehittää?
4. Koetteko, että kunta saa tarpeeksi hyvän vastineen osallistuessaan SILMU ry:n ohjelman rahoitukseen?
5. Onko SILMU ry:n toiminta avointa ja läpinäkyvää?
6. Miten avoimuutta ja läpinäkyvyyttä tulisi kehittää?
7. Miten yhteistyö SILMU ry:n kanssa on mielestänne toiminut?
 - Miten yhteistyötä voisi kehittää?
 - Onko kunnassanne jokin kehittämistoimintaan liittyvä tehtävä jota kukaan ei tällä hetkellä hoida ja jonka SILMU voisi ottaa hoitaakseen?
8. Miten SILMU ry:n ja kunnan keskinäistä vuorovaikutusta voisi kehittää?
9. Onko teillä toimintaan kehittämisideoita?